ΦΩΝΟΥΜΑΣ

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ
ΠΟΛΙΤΙΚΗ-ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ-ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΧΡΟΝΟΣ Δ. | ΑΘΗΝΑ, Κυριακὴ 4 τοῦ Θεριστῆ 1906 | ΓΡΑΦΕΙΑ: Δρόμος Οἰκονόμου ἀριθ. 4 | ΑΡΙΘ. 201

ΣΤΟ ΣΗΜΕΡΝΟ ΦΥΛΛΟ:

Α. Ε. *Παραμύθια Μολίβου* (*Μιτυλήνης*).
ΜΙΧ. ΛΥΚΙΑΡΔΟΠΟΥΛΟΣ. *Ἕνα βράδι τοῦ Νοέβρη.*
ΣΠΗΛΙΟΣ ΑΝΘΙΑΣ. *Θεσσαλικὰ δηγήματα—Ἡ ἄσπρη γενιά* (τέλος)
Φ. Λ. *Φῶς!...*
Α. ΤΣΕΧΩΦ. *Βιβλίον παραπόνων (μίμηση Ἀγ. Κωσταντινίδη).*
ΓΙΑΝΝΗΣ ΠΕΡΓΙΑΛΙΤΗΣ. *Τὸ Βαπόρι.*
Λ. ΣΙΓΑΝΟΣ. *Θεατρικὰ—ὁ μαρκήσιος Πριολά*
ΠΟΙΗΜΑΤΑ. *Λ. Παλαμᾶς. Σπ. Περούλης.* Leo Larguier. *Γ. Σ. Ζουφρές. Βαρλέντης. Ἠλύθιος.*
Δ. Π. Τ. *Φαινόμενα καὶ Πράματα* (*Τὸ Σκολειὸ τοῦ Χαροκόπου—Ἐθνικὰ ρεζιλέματα — Βιτάλης.... χωρὶς τέλος—Τὸ μνημόσυνο—Ἡ κ.* Iota—*Τὸ παράσημο τοῦ Χρόνη — Κουρασμένος πατριωτισμός*).
ΚΥΡΙΑΚΑΤΙΚΟ ΚΗΡΥΓΜΑ - ΒΑΡΒΑΡΟΠΑΖΑΡΟ—Ο,ΤΙ ΘΕΛΕΤΕ—Η ΚΟΙΝΗ ΓΝΩΜΗ — ΦΟΝΟΠΑΖΑΡΟ ΒΔΟΜΑΔΙΑΤΙΚΟ — ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ.

ΦΩΣ !....

«Ἐὰν τὸ Κράτος καρκινοβατῇ, τοῦτο ὀφείλεται εἰς τὴν μεγάλην ἐπίδρασιν τῶν βουλευτῶν ἐπὶ τῆς Διοικήσεως».

Γ. Θεοτόκης

Τὸ εἴπαμε ὡς τώρα ὅλ' οἱ Ρωμιοί, τὸ εἶπε τελευταῖος κι ὁ Πρωθυπουργός μας· «ἂν τὸ Κράτος μας πηγαίνει σὰν τὸν κάβουρα, τοῦτο τὸ χρωστᾶμε στοὺς βουλευτάδες ποὺ διευτύνουν τὴ Διοίκηση, τὸ ἴδιο τὸ Κράτος δηλ.». Καὶ ἡ «Ἀκρόπολη» τόσο ἐνθουσιάστηκε μὲ τὰ πρωθυπουργικὰ λόγια ποὺ λίγο ἀκόμα καὶ θὰ μᾶς ἔλεγε πὼς τὸ Ἔθνος σώθηκε μόνο γιατὶ ξεστόμησε ὁ κ. Θεοτόκης τὴ γιλιοειπωμένη αὐτὴ ἀλήθεια.

Μὰ τὴν ἀλήθεια ὅλοι τὴ λέμε, ἀκόμα καὶ οἱ Ρωμιοὶ πρωθυπουργοί· αὐτὸ ὅμως δὲ σημαίνει τίποτα· λόγια εἶναι καὶ περνάνε, ἀέρας καὶ χάνεται. Καὶ τὰ λόγια δὲ θὰ μᾶς σώσουνε, ὅσο γυαλιστερὰ κι ἂν εἶναι, ὅσο ρητορικὰ κι ἂ λέγουνται. Θὰ μᾶς σώσουν τὰ πράματα, κι ἀλλοίμονο, τὰ πράματα γροθοκοπιοῦνται μὲ τὰ λόγια καὶ πάντα παίρνουν τοῦ Ὀλυμπιονίκη τὸ βραβεῖο.

Νά κ' ἡ ἀποδειξη·

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ
ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΥΠΟΥΡΓΟΥ

Ἀγαπητὲ κ. Μπήλια,

Εἰς ἀπάντησιν τῆς ἀπὸ 23 φθίνοντος ὑμετέρας, σᾶς πληροφορῶ ὅτι ἐπὶ τοῦ παρόντος τὸ ὑπ' ἐμὲ Ὑπουργεῖον δὲν θὰ ἐνεργήσῃ δικαστικὰς μεταβολάς· ὅταν δὲ θὰ γίνουν τοιαῦται θὰ ἔχω ὑπ' ὄψιν μου τὴν σύστασίν σας καὶ θὰ προσπαθήσω νὰ σοῦ φανῶ εὐάρεστος.

Σὲ χαιρετῶ
Δ. ΒΟΚΟΤΟΠΟΥΛΟΣ

Ἀθῆναι, 29 Δ)βρίου 1905.

Τὸ τρυφερὸ αὐτὸ γραμματάκι τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Δικαιοσύνης δημοσιεύτηκε στὸ «Ἄστυ» τῆς περασμένης Τετράδης (σελ. 1, στήλ. 1), τὴν ἴδια μέρα δηλ, ποὺ ἡ «Ἀκρόπολη» (σελ. 1, στήλ. 3, 4 καὶ 5) μὲ τὸ μεγαλόπρεπο τίτλο «Ἀληθινοὶ Πατέρες» καὶ μὲ ψηφιὰ μαῦρα καὶ χτυπητὰ χαιρετοῦσε τὰ λόγια τοῦ κ. Θεοτόκη καὶ τὰ χαραχτήριζε γιὰ φωτεινὰ, πατριωτικὰ καὶ.... ΑΝΑΣΤΑΣΙΜΑ, ἀφοῦ προμηνούσανε, λέει, τὴν ἀνάσταση τοῦ Ἔθνους.

Διαβάσατε τὰ λόγια τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ, διαβάσατε καὶ τὸ γραμματάκι τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Δικαιοσύνης. Φῶς βέβαια, καὶ μπόλικο φῶς σκορπιέται καὶ τὰ φωτίζει ὅλα τριγύρω μας, μὰ τὸ φῶς αὐτὸ ἀπὸ ποῦ βγαίνει; Ἀπὸ τὰ λόγια τοῦ κ. Θεοτόκη ἢ ἀπὸ τὸ γραμματάκι τοῦ κ. Βοκοτόπουλου;

Θαρροῦμε κι ἀπὸ τὰ δυό· ἀπὸ τὸ πρῶτο βγαίνει τὸ φῶς τῆς ρητορικῆς, κι ἀπὸ τὸ δεύτερο τὸ φῶς τῆς ὠμῆς ἀλήθειας· φῶτα καὶ τὰ δυὸ ποὺ πέφτουνε μὲ ὁρμὴ στὰ μάτια μας καὶ μᾶς ἀποστραβώνουνε.

Πρέπει ὅμως ἐπιτέλους κάτι νὰ πιστέψει κανεὶς, ἢ τὸ πρῶτο ἢ τὸ δεύτερο· ἐμεῖς τὰ πιστεύουμε καὶ τὰ δυὸ, γιὰ νἄμαστε σύγουροι, πιστεύουμε ἀκόμα καὶ τὸ τρίτο, ποὺ γράφτηκε τὴν ἴδια μέρα στὶς φημερίδες, πὼς δηλ. *εἰκοσιεννιὰ* Ὑπουργικοὶ βουλευτάδες φύγανε γιὰ τὶς ἐπαρχίες τους ἐπειδὴ ἡ Κυβέρνηση δὲν τοὺς ἔδινε τὰ ρουσφέτια ποὺ τῆς ζητοῦσαν.

Φῶς κι αὐτό....—Φῶς τὸ χέρι, φῶς τὸ πόδι κι ὅλα γύρω σου εἶναι φῶς—ποὺ λέει κι ὁ ποιητής. Καὶ μάλιστα φῶς δυνατώτερο ἀπὸ τἄλλα δυό. Φῶς ποὺ μᾶς δείχνει τὴν ἀληθινὴ κατάσσαση, τὸ βουλευτὴ δηλ. ποὺ στενοχωρεῖ τὴν Κυβέρνηση νὰν τῆς ἁρπάξει ὅσο μπορέσει περσότερα, καὶ τὸ λαὸ ποὺ τονὲ χαίρεται καὶ τὸν καμαρώνει τὸ βουλευτή του, ὅταν τονὲ βλέπει ἔτσι νὰ πολιτεύεται καὶ ποὺ δὲν ἔχει τὸ κουράγιο νὰν τοῦ πεῖ, «ἐγὼ σὲ στεῖλα στὴ Βουλὴ νὰ δουλέψεις γιὰ τὸ Ἔθνος κι ὄχι νὰ μὴν ἀφίσεις κουρέλι ἀπάνου του».

Φ. Λ.

ΔΑΚΡΙΑ

Στὸ Γιῶργο Πολίτη.

Ἡ πλάση πλέον ἐσώπασε, κ' ἡ μπόρα
Δὲν πέφτει σὰν καὶ πρῶτα, ὁρμητική·
Κάποιες ῥανίδες ἀπ' τὰ δέντρα τώρα
Ἀργοσταλάζουν μόνο ἐδῶ κ' ἐκεῖ.
Σὰν μιὰ μητέρα, ἀφοῦ πικροθρηνήσῃ
Γιὰ τοῦ παιδιοῦ της κάποια συφορά,
Σιγὰ σιγὰ τὸ κλάμα της θὰ σβύσῃ,
Καὶ μόνον ἕνα δάκρι θὰ γλυστρᾷ.

ΛΕΑΝΤΡΟΣ Κ. ΠΑΛΑΜΑΣ

ΕΝΑ ΒΡΑΔΙ ΤΟΥ ΝΟΕΒΡΗ

(Μιὰ ἱστορία ποὺ κάποτε θὰ ξεχαστεῖ)

Στὸν ἀγαπημένο μου Παῦλο Νιρβάνα.

Δὲ θυμᾶμαι καλὰ ποῦ τὴν πρωτογνώρισα. Ἴσως μέσα σὲ πλῆθος, σὲ κανένα κοντσέρτο, θέατρο, σὲ καμιὰ ἔκθεση. Αὐτὸ ξέρω μονάχα. Τὴν ἀπαντοῦσα ταχτικὰ στὸ δρόμο, τὴ χαιρετοῦσα φιλικὰ,μὲ χαιρετοῦσε καὶ κείνη. Δυὸ τρεῖς λέξες ἀλλάζαμε μόνο ὅταν κάπου καμιὰ φορὰ συναπαντιόμαστε, σὲ κοντσέρτο, θέατρο, ἢ ἔκθεση· καὶ τίποτ' ἄλλο.

Ἔτσι περάσανε τέσσερα χρόνια. Ἕνα βράδι δεχότανε ὁ ποιητὴς Β. Ἐκεῖ πάλε συναντηθήκαμε, δὲν ξέρω πῶς βρεθήκαμε δίπλα.

Κάτι τῆς εἶπα, κάτι μοῦ εἶπε καὶ κείνη. Εἶταν καὶ τόσο συνειθισμένα... σὲ λίγο σωπήσαμε.... ἔξαφνα μοῦ λέει·

—Τί παράξενο, χαιρετιόμαστε, συναπαντιόμαστε καμιὰ φορὰ, κουβεντιάζουμε, ἀλλὰ ὁ ἕνας σκεδὸν δὲ γνωρίζει τὸν ἄλλο. Φανταστεῖτε, ξεχνῶ...

—Τ' ὄνομά μου;

—Ναί, δὲν εἶναι παράξενο;

Ἴσως δὲν τὸ εἶχε μάθει ποτέ, ἐγὼ ὅμως εἶχα πληροφορηθεῖ πὼς εἶναι καλλιτέχνιδα στὴ μουσικὴ καὶ τὴ λένε Βέρα Νικολαγεβνα· καὶ γὼ δὲν ἤξερα γι' αὐτὴν περισσότερα.

Κάπιος ἄρχισε νὰ διαβάζει στίχους, ἄλλος ἕνας δήγημα... ἡ κουβέντα μας κόπηκε... χωριστήκαμε. Βρεθήκαμε σὲ διάφορες γωνιὲς τοῦ σαλονιοῦ, λέγαμε δυὸ τρεῖς λέξες καὶ πάλι χωριζόμαστε. Ὅταν ὁ κόσμος ἔφευγε,τὴν εἶδα κοντά μου στὸ χαγιᾶτι. Γύρισε καὶ μοῦ εἶπε·

—Δὲν ἔρχεστε κανένα βράδι σπίτι μας; Τὸν Πιότρο Ἀλεξάντροβιτς τὸν γνωρίζετε;

—Ποιάν;

Δὲ μιλάει. Τὸ χέρι της προσπαθεῖ νὰ βρεῖ τὸ μανίκι τῆς γούνας τώρα.

—Τὸν ἄντρα μου.

Τὸ κεφάλι της εἶναι σκυμένο, τὰ μάγουλά της χλωμά. Ἐπὶ τέλους τὸ μανίκι βρέθηκε.

Φίλησα τὸ χέρι της.

—Καλὴ ἀντάμωση.

—Σᾶς περιμένουμε.

★

Πῆγα· ὁ ἄντρας, ἕνας καλὸς καὶ ἔξυπνος ἄθρωπος, μὲ δέχτηκε ἀνοιχτόκαρδα. Μὲ κοίταζε λεύτερα στὸ πρόσωπο, μοῦσφιξε φιλικὰ τὸ χέρι... ἀλλὰ δὲν ξέρω γιατί αἰστανόμουνε λίγο σὰ στενοχώρια. Μοῦ φάνηκε μάλιστα σὰ νὰ τὸ παρατήρησε καὶ σὰ νὰ θέλησε νὰ μοῦ δώσει θάρρος, σὰ νὰ θέλησε νὰ μοῦ πεῖ.

—Ἀγαπᾶτε τὴ γυναίκα μου; Τὸ ξέρω. Καὶ μήπως μπορεῖ νὰ μὴ τὴν ἀγαπήσει κανείς; Ἔ! λοιπόν, ἂς βλέπουμε τὰ πράματα ἁπλά.

Ἀλλὰ δὲν εἶπε τίποτα καὶ γλήγορα ἔφυγε γιὰ τὴν λέσχη.

Ὅτα μείναμε μόνοι, μοῦ εἶπε ἡ Βέρα Νικολάγιεβνα μέσα σ' ἄλλες κουβέντες γιὰ ζητήματα τῆς μέρας·

—Πρέπει νὰ εἶστε φίλοι· ἔχει τόσο ἐμπιστευτικὰ μάτια, καταλαβαίνετε, ἐμπιστευτικὰ μάτια. Καὶ μήπως τολμάει κανεὶς νὰ βάλει σὲ λύπη μάτια ἐμπιστευτικά;

Μοῦ πρότεινε τὰ χέρια της ρίχνοντας πίσω τὸ λεπτὸ καὶ λυγερὸ κορμί της, κ' ἔτσι εἶταν κοντά μου καὶ μακριά μου μαζί. Πολλὲς φορὲς παρατήρησα μιὰ τέτια κίνηση σὲ γυναῖκες τιμιώτατες, γλυκύτατες, ποὺ πολλὰ ὑποφέραν.

Χωρὶς νὰ βγάλω μιλιά, φίλησα τὰ χέρια της, τὰ χέρια μὲ τὸ λεπτὸ καὶ ἄσπρο δέρμα, ἔσφιξα τὰ τόσο εὐκίνητα δαχτυλάκια της ποὺ μέσα κοιμόντουσαν κάτι ξεχασμένες μελωδίες.

—Ἂς εἴμαστε ἄγνοι, ἂς εἴμαστε βγενικοί.

—Ναί... ἄγνοι... βγενικοί...

★

Καὶ καθούμουνα σ' ἕνα μαξιλάρι σιμὰ στὸ μεγάλο μακρὺ πιάνο καὶ ὧρες ὁλάκαιρες κοίταζα κι ἄκουγα τὰ χέρια τῆς φιλενάδας μου.

Κι οἱ μελωδίες ποὺ γλυκοκοιμόντουσαν στὰ δάχτυλά της ξυπνοῦσανε καὶ χυνόντουσαν στὴ μεγάλη σοβαρὴ καὶ σιωπηρὴ κάμαρα... Καὶ τὸ πρόσωπό της φωτιζότανε ἀπὸ κάπια ἔμπνευση καὶ ξεχωριστὴ ὀμορφιά.

Καὶ ἔπαιζε Grieg κ' ἔλεγες πὼς ἀφουγκράζεται κάπιο μεγαλόπρεπο καὶ χαρωπὸ μουρμούρισμα τοῦ καιροῦ ποὺ φτάνει. Κ' ἔπαιζε Tchaïkonsky κ' ἔλεγες πὼς παράπονιόταν γιὰ κάπια περασμένα ἄδικα καὶ γιομάτα πόνους. Κ' ἔπαιζε Chopin κ' οἱ καρδιές μας ξεσκιζόντουσαν, κοματιαζόντουσαν ἀπὸ κάπιο ἄγνωστο πάθος, ἀπὸ κάπια ἀνήκουστη λύπη.

Καὶ τέλιωνε τὸ κομάτι κ' ἔσκυβε τὸ κεφάλι της χωρὶς νὰ βγάλει τὰ χέρια της ἀπὸ τὰ κόκκαλα.

—Εὐχαριστῶ, Βέρα Νικολάγεβνα—ἔλεγα σιγαλὰ—καὶ ξανάρχιζε πάλε. Καὶ πάλε φαινόταν σὰ νὰ περίμενε τὸ μουρμουρητὸ τοῦ μελλούμενου καιροῦ, σὰ νὰ ἔκλαιγε τὰ γιομᾶτα θλίψες περασμένα, τοὺς πόνους καὶ τὶς λύπες ποὺ ποτὲ δὲν εἴχαμε αἰστανθεῖ.

Καὶ τέλιωνε περιμένοντας τὸ «εὐχαριστῶ» μου, τὰ παινέματά μου...

Καμιὰ φορὰ τῆς διάβαζα κανένα βιβλιο· κείνη ἄκουγε. Καμιὰ φορὰ τῆς ἔλεγα· οἱ ἀθρῶποι εἶναι ἔρμοι, περνοῦν τὰ νιάτα, θέλει πολὺ καιρὸ νὰ μαραθεῖ τὸ χαμολούλουδο, εἶναι λιγοστὸ τ' ὡραῖο στὴ γῆς! Μὰ γλήγορα θὰ ρθοῦν τὰ κρύα, θὰ φτάσουν τὰ γεράματα, οἱ μακριὲς ἀρρώστειες... ὦ νιάτα! εἴσαστε ὡραῖα, εἴσαστε θαυμάσια!

—Ὄχι ἄσε! μὴ λὲς τέτια λόγια! — ἀπαντοῦσε σιγαλὰ καὶ σκέπαζε τὰ μάτια της μὲ τὰ χέρια της —Τὸν ἀγαπῶ! τὸ ξέρετε. Εἶναι τόσο καλός, τόσο γλυκός. Εἶναι δημιούργημα δικό μου, εἶναι παιδί μου....

Καὶ τὸ βράδι, στὶς δέκα σωστὰ ὅταν ἔφευγα, μὲ ρωτοῦσε σιγὰ καὶ φιλικά·

—Ἔχετε κάπιο πόνο; καὶ μοῦ ἔδινε τὰ δυό της χέρια καὶ σὰν πάντα ἔριχνε πίσω τὸ σῶμα της.

Ἀλλὰ μιὰ φορὰ τὴν ἀγκάλιασα.

Κατέβασε τὰ μακτόφυλλά της, κι ἀμέσως γένηκε σοβαρὴ κι αὐστηρά. Ἔφυγε χωρὶς νὰ μοῦ πεῖ καληνύχτα καὶ σὰν ξανανταμωθήκαμε τὴν ἄλλη μέρα μοῦ εἶπε πὼς τέτια πράματα δὲν τῆς ἀρέσουν καὶ ὅτι δὲν πρέπει, δὲν πρέπει νὰ ξαναγίνουν.

★

Καὶ δὲν ξανάγιναν. Οἱ τρεῖς μας— ἐκείνη, ἐγὼ καὶ ὁ ἄντρας της—μένανε δεμένοι ἀπ' τὴν πιὸ στενὴ φιλία.... Ἀλλά...

Ἀπὸ βράδι σὲ βράδι ἐπαναλαβαινόντουσαν τὰ σιγαλὰ δειλινὰ μὲ τὸν Grieg, τὸν Tchaïkosky, τὸ Chopin καὶ οἱ φιλικὲς εἰρηνικὲς κουβέντες μας —ἐκείνη, ἐγὼ καὶ ὁ ἄντρας της—... Καὶ τὰ γλυκὰ καὶ ἐμπιστευτικὰ μάτια τοῦ Πιότρ Ἀλεξάντροβιτς πάντα φαινόντουσαν σὰ νὰ συχωροῦσαν, νὰ συμπαθοῦσαν καὶ νὰ λένε·

—Ἂς εἴμαστε ἁπλοί.

Καὶ γύρευα μέσ' στὴν καρδιά μου νὰ βρῶ λόγια φιλίας γι' αὐτόν, μὰ τοῦ κάκου. Χαμογελοῦσα μὲ ὅλη τὴ δύναμή μου. Μάλιστα κάποτε μοῦ 'ρχότανε νὰ τοῦ τὰ μολογήσω ὅλα. ἀλλὰ... ὦ ἂς ὑπῆρχε τίποτα νὰ μιλήσω!

Δὲν ὑπῆρχε τίποτα. Καὶ μοῦ δώσανε νὰ καταλάβω πὼς ποτὲ δὲ θὰ ὑπάρχει τίποτα. Καὶ δὲν εἶχα διόλου ἐλπίδες, δὲν εἶχα ὄνειρα, δὲ λαχταροῦσα τίποτα.

Καὶ περνούσανε οἱ μέρες χρωματισμένες ἀπ' τὶς μελωδίες ποὺ κείνη δημιουργοῦσε, σήμερα γαλανές, ἔπειτα πρασινωπές, ἐπὶ τέλους ροδοχρώματες καὶ μέρα μὲ τὴ μέρα πιὸ φανταχτερές.

★

Στὰ τέλη τοῦ Νοέβρη ἀρρώστησε ἀπὸ ἕνα λαφρὸ κρυολόγημα. Ἀλλὰ μὲ ὅλα αὐτὰ ἀναγκάστηκε νὰ περάσει μιὰ βδομάδα ἀλάκαιρη κλεισμένη στὴν κάμαρά της καὶ δὲν τὴν εἶδα ὅλον αὐτὸν τὸν καιρό.

Κ' ἔξαφνα ἕνα βράδι χιονιστερό, ἦρθε σὲ μένα, στὸ δωμάτιο ποὺ καθόμουνα. Εἶταν ἡ πρώτη φορὰ ποὺ 'ρχότανε, φυσικὰ δὲν τὴν περίμενα κάθόλου, ἀλλὰ σήμερα ὅταν θυμᾶμαι κείνη τὴ βραδιὰ μοῦ φάνεται πὼς ἤξερα, πὼς εἴμουνα βέβαιος ὅτι θὰρθεῖ. Γι' αὐτὸ βρέθηκα σπίτι σὲ ὥρα ποὺ ἄλλοτες ποτὲ δὲν εἴμουν, γι' αὐτὸ εἶχα συγυρίσει τὴν κάμαρά μου, εἶχα βάλει σὲ τάξη τὰ χαρτιὰ καὶ τὰ βιβλία μου ποὺ εἴτανε σκορπισμένα στὰ τραπέζια, στὶς πολυθρόνες, στὸν καναπέ, γι' αὐτό...

Χτύπησε τὴν πόρτα, μπῆκε, μοῦσφιξε τὸ χέρι, κάθησε στὸν καναπὲ καὶ ἄρχισε ἀμέσως·

—Ἦρθα νὰ σᾶς πῶ, πὼς... πὼς στραβονόμαστε στὴ ζωή μας ἐνῶ ὑπάρχει κάπου μιὰ εὐτυχία... μιὰ εὐτυχία ἀληθινή... Ναί, ὑπάρχει μιὰ εὐτυχία καινούργια, δημιουργική.

Φίλησα τὸ χέρι της, ἢ πιὸ σωστὰ τὸ μανσόν της. Ναί, τὸ μανσόν, τώρα τὸ θυμοῦμαι καλά... Καὶ ἄρχισα νὰ λέω κ' ἐγώ, νὰ λέω... νὰ προφέρω

ΘΕΣΣΑΛΙΚΑ ΔΗΓΗΜΑΤΑ

Η ΑΣΠΡΗ ΓΕΝΙΑ

(Ἡ ἀρχή του στὸ περασμένο φύλλο).

«Οἱ μέρες εἴταν κουκουλωμένες κι ὁ πρασινοκίτρινος κάμπος ἤσκιωνε καὶ μαβροφοροῦσε. Πίσω ἀπὸ τὰ θαμπωμένα σύγνεφα ὁ γήλιος ἄπλωνε πιὸ φαρδιὰ σὰ μιὰ φλογισμένη μπάρα. Ἕνα κρύφιο γαργάλισμα ἄγγιζε τὸ κορμί μου ἀστόχαστα καὶ περπατοῦσα μονάχη μου σὰν τὴν πλανημένη γελάδα, χωρὶς νὰ ξέρω τί ἔχω. Τὰ μαλλιά μου εἴταν τόσο μακριὰ ποὺ ἔφταναν ὡς τὶς φτέρνες καὶ γίνουνταν στὴν ἄκρια μιὰ μεταξένια φούντα· σὰ φυσοῦσε ὁ ἀγέρας, ἔχυνε κάπιο κρυφὸ καὶ γλυκὸ παράπονο ἡ φούντα. Τὰ γόνιμα χωράφια ἔβγαζαν μιὰ μυρουδιὰ μαλακιὰ κι ἀνακατωμένη ποὺ, σὰν τὴ μύριζα, θαροῦσα πὼς εἶμαν ἡ ἴδια ἐγώ. Ἡ μάννα μου ὅμως ψήλωνε μακριάθε σὲ κανέναν ὄχτο σὰν τὸ μαβρο κοράκι, καμπύλωνε στὸ στόμα τὶς ἀπαλάμες σὰ χουνὶ καὶ χούγιαζε· «Οὔ ... Φώτω ξεπατωμένη, ποῦ τρύπωσες πάλε, μωρή, καὶ δὲ φαίνεσαι πουθενά ;... Οὔου !... Σβαρνιάρα!...» —Μὰ ἐγὼ σκάλωνα γλήγορα σὲ καμιὰ λέφκα χνουδάτη ποὺ τὰ πούπουλα της κουκούλωναν τὰ μαλλιά μου ἢ κρύβουμαν πίσω ἀπ' τὶς ἀνθισμένες βουζιὲς καὶ τὰ μάτια μου κολυμπούσανε στὰ δάκρια, χωρὶς νὰ πονῶ διόλου. Μοναχὰ στὰ σουρουπώματα ἔτρεχα κ' ἐγὼ κοντὰ στὰ δαμάλια ποὺ τὰ βοσκοῦσε ὁ νιὸς γελαδάρης καὶ ξέκοβα μπροστὰ στὸ σπίτι μου τὶς δικές μου μοσκίδες. Ὕστερα μέσφιγγε ἀφτὸς τὸ χέρι καὶ τρύπωνα μέσα ζαλισμένη καὶ μὲ τὸ κεφάλι κρεμασμένο κάτου».

. . . . . .

«Τὰστέρια δὲν εἶχαν ἀνάψει ἀκόμα καὶ ἡ μάννα μου μὲ ξεπροβοδοῦσε νὰ πάω ψωμὶ στὴν καλύβα τοῦ ἀδερφοῦ μου ποὺ φύλαγε τάμπέλια. Εἴταν ἡ καρδιὰ τοῦ θέρου, μὰ τἀπόγιομα εἶχε πιάσει μιὰ νεροποντὴ καὶ τώρα ξάνοιγα μακριάθε στὸν κάμπο λίγα βόδια μουσκεμένα νὰ τρῶν ἀκόμα σκυφτὰ τὸ κίτρινο καὶ βρεμένο χορτάρι. Δὲν εἶχα περάσει τὰ δώδεκα χρόνια καὶ σκιάζουμαν ὁλοένα, σὰν κοιτοῦσα τριγύρο τὰ δέντρα ποὺ μαβρολογοῦσαν μὲ τὴ νύχτα. Στὸ γύρισμα ξαστοχιούμαν κοντὰ στὶς κωλοφωτιὲς ποὺ γλήγορα καὶ τὸ ματι μου τὶς ἔγλεπε στὸν ἀέρα γιὰ λίγο νάφίνουνε μιὰ γραμμὴ χρυσαφένια καὶ μακριά. Ἕνας ἤσκιος σάλεψε τότες μέσα στὸ διπλανὸ χαντάκι κι ὁ νιὸς γελαδάρης μένεβε σιγαλὰ καὶ γλυκά. «—Ἔλα στὸ μπουστάνι μου, Φώτω, ἔλα νὰ σὲ φιλέψω ποπόνια...». — «Νύχτωσε τώρα καὶ θὰ μὲ μαλώσει ἡ μάννα μου. Δὲ χασομερνῶ». — «Εἶναι θροφανὰ καὶ δροσαταῖ· ἔλα καὶ θὰ μετανοιώσεις ... —». Καὶ μὲ τραβοῦσε ἀπὸ τὸ χέρι μὲ τὸ στανιό. Ἔνοιωθα μιὰ κρυφὴ φλόγα νὰ καίει τὰ μάγουλά μου, τὰ γόνα μου τρεμούλιαζαν καὶ σκόνταβα ὁλοένα σαστισμένη μὲς τὰ ὀργώματα, μὰ λαλιὰ δὲ μποροῦσα νὰ βγάλω ἀπὸ τὸ στεγνωμένο μου στόμα, γιατὶ ἡ γλώσσα μου εἶχε δεθεῖ. Ὁ γερὸς λεβέντης μοῦ ζουποῦσε τώρα τώρα τὸ νῶμο καὶ τὴν ἀμασκάλη μὲ τὰ δαχτύλια του κ' ἔτσι μὲ σβαρνοῦσε μὲς τὸ μπουστάνι σὰν ἕνα πεισμωμένο βιτούλι· καὶ κάθε λίγο ἔσκυβε καὶ μὲ κοιτοῦσε μὲ τὰ φλογερά του μάτια σὰ νὰ ἤθελε νὰ μὲ ροφήσει. Τὸ φαγωμένο φεγγάρι ἄστραφτε μεσουρανὶς πανώριο κι ὁλόγυρα τὰ χοντρὰ καρπούζια οὔρμαζαν καὶ κριτσινούσανε σὰ νἄσπαζαν γυαλιά. Εἶχε βγάλει τὸ μάβρο σκουτί του καὶ τὸ χτύπησε χάμου. «—Στρώσου τώρα ἐδῶ,

μακριὲς φράσες ποὺ δὲν εἶχαν καμιὰ σημασία, μοῦ φαίνεται πὼς δὲν ἔλεγα τίποτα καινούργιο....

. . . . . .

—Πρόδωσες τὸν ἄντρα σου, Βέρα. Λύπησες τὰ ἐμπιστευτικὰ μάτια.

—Ἔτσι ἔπρεπε νὰ γίνει. Μιὰ φορὰ μοναχά, μιὰ μόνη φορὰ σ' ὅλη μου τὴ ζωή, θέλησα τὴν εὐτυχία μου καὶ τὴ δική σου, ἂς εἶναι καὶ γιὰ μιὰ μόνη ὥρα. Καὶ τὴν ἔχουμε τώρα. Γιὰ δές· ἡ ματιά μου ἀνοίγεται, τὸ πρόσωπό μου εἶναι γιομάτο χαρά.

Καὶ τὴν κοίταξα μέσ' στὰ καθάρια της μάτια καὶ τὴν πίστεψα καὶ τὴν ἔννοιωσα. Καὶ καταλάβαινα ὅτι αὐτὸ ποτὲς δὲ θὰ ξαναγενεῖ.

—Καὶ θὰ κοιτάξεις τὸν ἄντρα μὲ αὐτὰ τὰ ἴδια μάτια;

—Ναί! τὸν ἀγαπῶ! Τό ξέρεις. Καὶ δὲ θὰ μάθει τίποτα ποτὲς, γιατὶ ἂν θὰ μάθαινε θὰ ἤθελε ἀμέσως νὰ μὲ συχωρέσει καὶ τότε θὰ γινότανε γελοῖος. Γιατὶ δὲν ὑπάρχει τίποτα ποὺ νὰ ἔχει ἀνάγκη ἀπὸ συχώρεση.

—Δὲν πρέπει, ὄχι, Βέρα, νὰ μάθει τίποτα.

Μοῦ εἶχε γυρίσει τὴν πλάτη κ' ἔβαζε μπρὸς στὸν καθρέφτη μιὰ χτένα στὰ μαλλιά της. Πῶς πηγαίνει μιὰ τέτσια κίνηση στὶς καλοσώματες γυναῖκες!

—Δὲν ὑπάρχει ἁμαρτία κεῖ ποὺ δὲν αἰστάνεται κανεὶς μετάνοια. Μπορεῖ νὰ μετανοιώσεις γιὰ κεῖνο ποὺ ἄμα 'ρθεῖ ἡ ὥρα σου τὸ παίρνεις; Παίρνεις ἀπὸ τὴν ὕπαρξη τὴ μοναδικὴ στιγμή, τὴ στιγμὴ ποὺ εἶναι τὸ κέντρο, ποὺ εἶναι ὁ ἄξονας, γύρω σ' αὐτὴν γυρίζει κύκλος ἀπὸ μέρες καὶ νύχτες, ὁ κύκλος τῆς ζωῆς. Καὶ ὑπάρχει τέτια στιγμή, τέτιο κέντρο, τέτιος ἄξονας, ναί, πρέπει νὰ ὑπάρχει σὲ κάθε ἀθρώπινη ζωή. Μόνο δὲν μπερδέβεται πάντα μὲ τὴν ἄλλη στιγμή, μὲ τὸ κέντρο μιᾶς ἄλλης ζωῆς. μὰ ὅταν ἑνώνουνται, ὅταν συμπέφτουν, τότε ἡ ἁρμονία εἶναι τέλεια, τότε μαζὶ φτερουγίζουν σὲ μιὰ μελωδία, σ' ἕνα τραγοῦδι, σ' ἕναν ὕμνον μοναδικό, ὅπως φτερουγίσαμε μεῖς σήμερα γιὰ πρώτη καὶ τελευταία φορὰ .... ὄχι δὲ θὰ ξαναγίνει... Μὰ φτάνει... σὲ χαιρετάω... Αὔριο σᾶς περιμένω... Φτάνει, φτάνει...

—Τέλιωσε;

Μὲ κοίταξε αὐστηρά.

—Εἶμαι παντρεμένη, ἀγαπάω τὸν ἄντρα μου. Τὸ ξέρετε καλὰ... Μὴ μὲ συνοδέβετε .. λοιπὸν ἄβριο σᾶς περιμένω.

Κ' ἔφυγε.

*

Καὶ νὰ πάλε, κάθε βράδι κάθουμαι σιμά της στὸ πιάνο καὶ κοιτάζω κι' ἀκούω νὰ ξυπνᾶν τὰ δάχτυλά της οἱ κοιμισμένες μελωδίες. Ἔπειτα οἱ τρεῖς μας κουβεντιάζουμε φιλικὰ, ἥσυχα, ἐκείνη, ἐγὼ καὶ ὁ ἄντρας της μὲ τὰ μάτια του πάντα γλυκά, πάντα ἐμπιστευτικὰ, σὰ νὰ θέλουν νὰ ποῦν·

«Ἂς εἴμαστε ἁπλοί».

Καὶ ὅταν χτυποῦν δέκα, σηκώνουμαι, μοῦ δίνει τὰ δυό της χέρια ρίχνοντας πίσω τὸ σῶμα της ὁλάκαιρο, καὶ εἶναι τόσο κοντά μου καὶ εἶναι τόσο μακριά... Καὶ φιλῶ τὸ ἄσπρο δέρμα της καὶ σφίγγω πάνω στὰ μάτια μου τὰ λεπτὰ καὶ μικρὰ δάχτυλα ποὺ μέσα κοιμοῦνται οἱ ξεχασμένες μελωδίες... Καὶ θυμᾶμαι κεῖνο τὸ χιονιστερὸ βράδι τοῦ Νοέβρη, τὸ μοναδικό μας τραγοῦδι, τὸν ὕμνο μας πρὸς τὴν εὐτυχία καὶ τὴ νιότη... ποὺ ποτὲ δὲ θὰ ξαναγίνει.

Καὶ φεύγω....

*

Κ' ἔτσι ἀπὸ βράδι σὲ βράδι ...

Μόσκα 1901—1905.

Μ. ΛΥΚΙΑΡΔΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΣΥ ΠΑΡΘΕΝΑ, ΕΣΥ...

Σὲ μιὰν ἀλάκαιρη Ἀνατολικὴ ὁμορφιά

Μέσα στὴ γῆ παντοτινὰ
θὰ ἔμενε κρυμμένο
τ' ἀτίμητο λιθάρι
κι ἄλυσο ἡ χρυσῆ,
καὶ στὰ νερὰ τὰ σκοτεινὰ
τῆς θάλασσας χωσμένο
τ' ἁγνὸ μαργαριτάρι,
ἂν ἔλειπες ἐσύ.

Τὰ ἄνθη θενὰ εἴτανε
εἰς τὰ βουνὰ χορτάρι,
στὶς ρεματιὲς θαμμένα,
στὸ λόγγο τὸ δασύ,
ἐὰν ἐδῶ δὲν εἴχανε
χεράκι νὰ τὰ πάρῃ
τὰ στήθη τὰ παρθένα,
ἂν δὲν εἴσουν ἐσύ.

Χαρὰ καὶ γέλοιο θἄλειπε
καὶ ἡ καρδιὰ πηγμένη
νὰ τὴν κτυποῦν τὰ κύματα
σὰν τὸ ἔρημο νησί,
κ' ἡ λύρα μου δὲ θἄβρισκε
ἕν' αἴστημα ἡ καημένη
τόσα γλυκὰ λαλήματα
ἂν δὲν τὄδινες σύ,
Ἐσὺ παρθένα, ἐσύ.

ΣΠΥΡΟΣ Ι. ΠΕΡΟΥΛΗΣ

ΝΗΣΙΩΤΙΚΑ ΔΗΓΗΜΑΤΑ

VI

ΤΟ ΒΑΠΟΡΙ

Μέσ' ἀπὸ τὰ κρουσταλλογάλανα τοῦ πελάου οὐρανοθέμελα πολλὲς φορὲς οἱ νησιῶτες τὸν εἴδανε νὰ βγαίνει τὸν κατάμαυρο τὸν καπνό.

Μὰ πρῶτος τόνε πρωτόειδε στὸ ξάγναντο νησάκι μας, πέρα κατὸ τὸ Μηρτῷο, δεξιὰ καὶ πέρ' ἀπὸ τὴν Παραπόλα, τὸ λειβαδόνησο, πρῶτος τόνε πρωτόειδεν ὁ μπαρμπα-Λινάρδος, ὁ πρωτομάστορης, καθήμενος πρὸς τὰ σκαλοπάτια τοῦ Φαναριοῦ τοῦ Λιμανιοῦ, νὰ πάρει λίγη ἀνάσα, στὸ γραιγαλάκι ἀγνάντια, καταϊδρωμένος, ὁλήμερα κάτου ἀπὸ τὸν ἥλιο βγάζοντας ἀχνάρια, γιὰ νὰ σκαρώσει τὸ τρεχαντήρι τοῦ γαμπροῦ του—τοῦ ἔχτου γαμπροῦ του—ποὺ τὄταξε πρωικιά, ἄσπρο, ξαρμάτωτο...

*

Πρῶτος τόνε πρωτόειδε στὸ ξάγναντο νησάκι μας τὸ μαῦρο, τὸν κατάμαυρο καπνὸν ὁ Μπαρμπα-Λινάρδος ὁ πρωτομάστορης τοῦ ταρσανᾶ.

Καὶ φόρεσε τὰ ματογυάλια του· καὶ ἔβαλε τὸ χέρι του, ὕστερις τὰ δυό του χέρια, τὴ μιὰ παλάμη σιμὰ στὴν ἄλλη, πάνου ἀπὸ τὰ ματόφρυδά του τὰ πυκνὰ καὶ σὰν τοῦ ξαρνισμένου δυσιδαίμονα, ποὺ, μεσάνυχτα, ἀντικρύζει στοῦ στρογγυλοφέγγαρου τὴ φεγγοβολὴ κάτι σὰν κυπαρισσοῦ κορμοστασιὰ νάνε-

---

χρυσό μου νυχτοπούλι...—». Ἐγὼ χαλίπωνα κ' ἔσβυνα· «—Ἄσε με εἶμαι μικρὴ ἀκόμα...Εἶμαι μικρὴ ἀκόμα, νὰ χαρεῖς τὰ μάτια σου, ὅσε με...».—«Μὴ μ' ἀρνιέσαι τώρα ... Κανένας δὲ μᾶς γλέπει, Φώτω ...», μοῦ ἀνάσαινε μέσα στάφτι καὶ μοῦ ροφοῦσε τὰ μάγουλα μὲ τὰ ξεφλουδισμένα χείλια του τόσο ποὺ κίνησαν αἷμα. «—Ὄχι...ὄχι...δὲ θέλω... Θὰ μὲ μαλώσουνε στὸ σπίτι... Ἡ μάννα μου θὰ μὲ ψοφήσει στὸ ξύλο ...Ἄργιασα πολύ...»—«Σώπα !... Θὰ μᾶς ἀκούσουν καὶ θὰ ντροπιαστεῖς . . . Λούφαξε μοσκάρι μου...—». Τὰ πουλιὰ κόβουνταν τότες ἀπ' τὸ κελάηδημα καὶ οἱ μπακακέοι σὲ μιὰ μπάρα παραπέρα τραγουδοῦσαν καὶ χαίρουνταν».

. . . . . .

«Στὸν παγανὸ τὸν κάμπο τὰ σπαρτὰ εἶχαν ξεσταχιασει καὶ μάζωναν γάλα καὶ φούσκωναν μέρα μὲ τὴ μέρα. Ξέλυνα τὰ μαλλιά μου κ' ἔτρεχα μὲ τὶς ἄλλες χωριατοποῦλες στὰ σύνορα τῶν χωραφιῶν ποὺ ἄνοιγαν τὰ μονοπάτια καὶ γκυλιόμαν ἀναμένη καὶ κόκκινη σὰν τὸ σκασμένο ρόϊδο. Τὰ βυζιά μου εἶταν πετρωμένα καὶ τὸ κορμί μου ἀρχινοῦσε νὰ μεστώνει τόσο ποὺ κάθε ὥρα ξεθηλύκωνα τὸ στενό μου φουστάνι γιὰ νὰ μὴ σκιστεῖ γύρω στὰ κόρφια μου. «—Κοίτα, καλέ, τὴ Φώτω πόσο γλήγορα πβὺ μεγάλωσε!...—Κουκουνάρι θὰν τὴ θρέφει ἡ μάννα της... —Ψήλωσε κι ἄπλωσε γοφοὺς σὰν καμιὰ γυναίκα γκαστρωμένη...—Φτύστε την, μωρή, φτύστε την νὰ μὴν ἀβασκαθεῖ!.. —Σκόρδο νὰ τῆς κρεμάσουμε τῆς προκομένης!...—», θαμιαίνουνταν οἱ ἀμελέτητες κοπέλλες. Τὰ μάτια μου χάνουνταν καὶ κλειοῦσαν ἀπὸ τὰ λιγωμένα γέλια μου κ' ἔπειτα ξερίζωνα στὸν ἀέρα κανένα στάχι μὲ τὰ δόντια καὶ τὸ μασοῦσα μὲ λύσσα. Ξάφνου μέχαναν ἀπὸ τὰ μάτια κ' ἐγὼ μπουσουλοῦσα μὲ τὰ τέσσερα καὶ τρύπωνα ἀνάμεσα στὶς καλαμιὲς συλλογισμένη καὶ θολή. Κάποτες διάβαιναν ἀπὸ κοντά μου καὶ νοιάζουνταν γιὰ μένα: «—Μιὰ προξενήτρα κόνεβε προψὲς στὸ σπίτι τοῦ Νικόλα ... Λένε πὼς τὴ θέλει ἕνας τσέλιγκας ἀπ' τὸ Ζητούνι... Θέ μου, ὡσπού 'ναι ξακουσμένη!...», ἔλεγε ἡ Παγούνω. «—Τώρα πρωτοφανερώνεται στὴ χώρα τέτια κοπέλλα... Τὰ μαλλιά της γυαλίζουνε καὶ φέγγουν σὰ χρυσάφι καὶ δυὸ κίτρα λὲς κρατάει στὰ στήθια της κρυμένα... Ποιός θἀξιωθεῖ νὰ βάλει χέρι πάνου της;...», ἔκρενε κλαφτὰ μιὰ γειτονοπούλα, ἡ Κορίνα. «—Ἡ μανιά της φεγγαριάζονταν καὶ ξόρκιζε ξωθιές... Ὅλα τὰ μάγια τὴν ἔπιασαν, μὰ δὲ θὰ χαρεῖ πολὺ τὴ νιότη... Μιὰ τσιγκάνα γκαβιὰ τῆς ἔδειχνε τὴν περασμένη βδομάδα τὴ μοίρα κι ἄλλη μιὰ εἶχε στρώσει τὸ παλιὸ σακκί της χάμω, κόντηνε τὸ ψηλὸ κορμὶ καὶ σταβροπόδι καθούμενη ἄγγιζε μὲ τὰ μάβρα δχτύλια της ἕνα ντέφι κοκκαλένιο... Ἔλεγε πὼς δὲ θὰ καρπώσει ἐδῶ ἡ Φώτω, μὰ ἡ τύχη της εἶναι στὸν οὐρανὸ ψηλά... Καρακάξα μακριονόρου, ξύλα νὰ χώσει μὲς στὰ ξυπνὰ τὰ μάτια της...», σαλιάριζε μιὰ νιόπαντρη γυναίκα ποὺ εἶχε ζυγώσει τώρα στερνὰ ζαλικωμένη γρασίδι. Σὰ γυρνοῦσα σπίτι μὲ τὸ σκοτάδι, μαντάλωνα τὴν πλουμισμένη μου κάμαρα κ' ἔπεφτα τἀπίστομα σὲ μιὰ ψάθα λυωμένη ποὺ βαστοῦσε μὲ ραφὲς καὶ κουρέλια. Μέπιανε τὸ παράπονο, ἡ ἀνάσα μου πνίγονταν κ' εἶμαν μιὰ χολοσκασμένη. Ἔκλαιγα, ἔκλαιγα μοναχή μου σὰν τὸ γκιώνη καὶ τὸ χῶμα κάτου μούσκεβε σὰν ἀπὸ βρύση. Ὄξω στὸ χαγιάτι ἡ μάννα μου ὁρμήνεβε τὸν πατέρα· «—Ὄχι, νὰ μὴν τὸ βγάλουμε ἀπ' τὸ χωριὸ τὸ κορίτσι... Δὲ θέλω νὰ τὸ δώσουμε στὰ ξένα... Κάλιο ἐδῶ μ' ἕναν κασιδιάρη, πέρια μακριὰ μὲ νοικοκύρη... Τὴν πονεῖ ἡ καρδούλα μου...» —«Ἡ Φώτω ἔγινε πιὰ τώρα... Δὲν εἶναι γιὰ νὰ καρτεροῦμε... Πρέπει νὰ τὴν προφτάσουμε νὰ μὴν πάει καὶ τὸν ἔβρει μοναχιά της τὸν ἄντρα... Δὲν εἴδες ποὺ δὲν τὴ βολάει τὸ σπίτι;...» «Μὲ τὰ ροῦχα ποὺ φοράει τὴ θέλουν. Μοῦ προξενοῦν τὸ χιονάτο

βαίνει στοῦ αἰθέρα τὰ πλάτια, ἔτσι τὸ κορμί του ἀνασηκώθηκε σύσσωμο τρέμοντας, καὶ κοιτάζει ὁ γέρο πρωτομάστορης, κοιτάζει, καὶ ἡ ὄψη του σβύννει καὶ οἱ τρίχες του φρίσσουν.....

Τί νὰ εἶναι μέσ' ἀπὸ τὸ οὐρανοθέμελο ἐκεῖνο ὁ καπνός, ὁ κατάμαυρος καπνός;

★

Καὶ ἀνεβαίνει, ἔτσι ξετυλίγοντας τὸ καπνόκορμο εἶναι του ἀτέλειωτο: καὶ, λὲς, πὼς κάτι στὴ βαθυγάλανη σκέπη τοῦ οὐρανοῦ ἀνοίγει καὶ δέχεται τὸ ξετύλιγμά του καὶ πάλι καὶ πάλι ξετυλίγεται...

—Ἄ, εἶναι Τελώνιο... ἂν δὲν ἔπιασεν ὁλάκαιρη φρεγάτα φωτιά... βέβαια φωτιά... Μὰ εἶναι τελώνιο· καπνὸς ὁ Δαίμονας· ἴσιος, ἴσιος καὶ μαυρόψηλος δὲ σκορπιέται· εἶναι ὁ...

Καὶ ὁ καπνὸς τρέχει· φεύγει κατὰ τὸ γραῖγο· καὶ πάει, ὁλοένα τρέχει...

Καὶ ὁ ἀγέρας ἐνάντιος· καὶ πραγαλὸς ὅσο δὲν παίρνει... Πῶς πάει;

Κα: τοὔρχεται τοῦ γέρο-Λινάρδου κάτι σὰν κρύος ἵδρωτας. Θέλει νὰ σταυροκοπηθεῖ. Δὲν μπορεῖ νὰ πάρει μήτε ἀνάσα· δοκιμάζει νὰ σηκώσει τὸ πόδι του· νὰ κατεβάσει τὸ χέρι του· νὰ δέσει τὰ τρία του δάχτυλα· τίποτε· σὰν ἀπολιθωμένος· τρέμει· λίγο ἀκόμη· πέφτει χάμου....

★

Τὴν ἄλλη τὴν ἡμέρα ὅλοι στὸ νησὶ κλαίγοντας τὸν πρωτομάστορη τοῦ ταρσανᾶ, ἐκήδευαν, λὲς, τοῦ νησιοῦ τὴν Εὐτυχία, ποὺ ὁ ἀτμὸς ἐπῆρε, τὴν ἐσαβάνωσε στοῦ τσακισμένου τοῦ ἀρμένου τὸ ἐρημαγμένο τὸ παννί, καὶ τὴν ἔθαψε, τὴν ἔθαψε βαθειὰ στὸ λιμανάκι, τὸ πανέρημο πιὰ λιμανάκι τοῦ κακόμοιρου τοῦ νησιοῦ μας.

Εἴτανε τὸ πρῶτο Βαπόρι.

Σπέτσες. ΓΙΑΝΝΗΣ ΠΕΡΓΙΑΛΙΤΗΣ

Ἐκεῖνος: «Τὸν μῆν' αὐτὸ εἶχα λάβει καλέσματα τὸ λιγώτερο σὲ τρεῖς γάμους».

Ἐκείνη: «Τί ὡραῖα! Μὰ δὲ σοῦ φαίνεται παράξενο νὰ λαβαίνῃς τόσο πολλὰ καὶ νὰ μὴ στέλνῃς κ' ἐσὺ κανένα»;

ΘΕΑΤΡΙΚΑ

Ο ΜΑΡΚΗΣΙΟΣ ΠΡΙΟΛΑ

Ἀπὸ τὰ περίεργα ἐκεῖνα ἔργα ποὺ τόσο συχνὰ μᾶς ἔρχουνται ἀπ' τὸ Παρίσι συντροφεμένα μὲ τὴ φήμη τῆς μεγάλης φιλολογικῆς ἀξίας εἶναι καὶ ὁ «Μαρκήσιος Πριολά». Ἐμεῖς ὅμως ἐδῶ σχεδὸν ποτὲ δὲν μπορέσαμε νὰ καταλάβουμε τὸ ἰδιότροπο αὐτὸ πνέμα τῶν Γάλλων ποὺ τοὺς ὁδηγεῖ στὴν τεχνική τους ἐχτίμηση. Καταντᾶ ἔτσι νὰ πιστεύῃ κανεὶς ὅσους λένε πὼς ἡ ἐπιτυχία ἑνὸς δραματικοῦ ἔργου στὴ Γαλλία— κι' αὐτοῦ ἀκόμα τοῦ κάπως ξεχωριστοῦ Lavedan— δὲν εἶναι πάντα ἀπόδειξη τῆς ἀληθινῆς του ἀξίας. Εἶναι πιὰ γνωστὸς ὁ Πριολὰ στὴν Ἀθήνα κι ἀπ' τὴ παράσταση τοῦ Λεμπαρζὺ ποὺ τόσα πράματα καταφέρνει νὰ κρύβῃ μὲ τὴν Τέχνη του, ὥστε κάθε λόγος πλατύτερος ἐδῶ γιὰ τὸ ἔργο νὰ περισσεύῃ. Παρατήρησες πάλι νὰ κάνουμε ἀπάνω στὸ δρᾶμα δὲν ἀξίζει, ἀφοῦ καθένας ποὺ τὸ βλέπει μπορεῖ λαμπρὰ μοναχός του νὰ καταλάβῃ πόσο μικρῆς ἀξίας εἶναι τὸ ἔργο. Τοῦτο ὅμως πρέπει νὰ σημειώσουμε ὅτι ὁ τοπικός του χρωματισμὸς τὸ ἀδικεῖ φοβερὰ ὅταν παίζεται σὲ ξένη σκηνή, καὶ μάλιστα μὲ τόση ἔλλειψη ἀξιόπρεπης παρουσίασης. Ἀκόμα ὅτι ὁ κομψὸς κ' ἔξυπνος διάλογός του δύσκολα ξαναφέρνεται σ' ἄλλη γλῶσσα. Κ' ἴσια ἴσια νομίζω ὅτι ὁ μεταφραστής του κ. Τσοκόπουλος δὲν εἶναι καὶ τόσων ἐπαίνων ἄξιος. (Βλέπε «Ἑστία» Δευτέρας). Μποροῦσε πολὺ καλύτερα νὰ μεταφράσῃ, ἂν προτιμοῦσε, ἄλλη γλῶσσα, κι' ἄλλο στίλ, κι' ὄχι τὴν ἀλύγιστη αὐτὴ φρασεολογία ποὺ οὔτε χάρη ἔχει οὔτε τοὺς χρωματισμοὺς τοῦ διαλόγου μᾶς δίνει. Γι' αὐτὸ ἴσως κι' ὁ κ. Βονασέρας ὅταν στὴν πρώτη πράξη χειρονομώντας ἀπάγγελνε τὸ φιλιππικό του πρὸς τὶς γυναῖκες ἔμοιαζε περσότερο ρήτορα ἀπάνω στὸ βῆμα τῆς Βουλῆς μὲ λόγο γεμᾶτο ρητορικὰ σχήματα, παρὰ ἕναν κουρασμένο ἀπ' τὴ ζωὴ ἄνθρωπο, ἕνα μπλαζὲ ποὺ ξαπλωμένος σὲ κάνα σοφᾶ μιλάει ἀφελέστατα γιὰ τὸν κόσμο, ἀνάμεσα σὲ δυὸ ρουφηξιὲς καπνοῦ. Καὶ βρῆκα πολὺ πιτυχημένη τὴν ἰδέα κάπιου θεατῆ ποὺ χαραχτήρισε τὸ ἔργο κοινοβουλευτικὸ ἀφοῦ βαρέθηκε πιὰ ν' ἀκούῃ τὴ ρητορικὴ φιλοσοφία τοῦ Πριολὰ ποὺ τὴ βοηθοῦσε τόσο πολὺ ἡ ὀλίγο *μακαρονικὴ* μετάφραση, κ' ἡ *περιπατητικὴ* ὑπόκριση τοῦ κ. Βονασέρα. Κι' ὅμως ὁ κ. Βονασέρας εἶταν μελετημένος ὅσο σπάνια ρωμιὸς ἠθοποιὸς εἶναι κ' εἶχε στιγμὲς, στὴν τρίτη μάλιστα πράξη, ποὺ εἶταν τέλειος στὸ ρόλο του. Μὰ ἡ μανία του νὰ χειρονομῇ, νὰ κουνιέται πάντα ἀπάνω στὴ σκηνή, ν' ἀνεβοκατεβάζῃ τὴ φωνή του, εἶν' ἐλαττώματα σπουδαιότατα ποὺ ὄχι μόνο τὸν ἀδικοῦνε μὰ τοῦ κρύβουν ἀκόμα καὶ τὰ τυχὸν χαρίσματά του. Ἂν διορθώσῃ ὅλ' αὐτὰ, ἴσως γίνῃ πολὺ καλύτερος ἠθοποιὸς καὶ θὰ μπορέσῃ νὰ μᾶς ζωντανέψῃ τὸ «Μαρκήσιο Πριολὰ», ποὺ τώρα καθὼς προσπάθησε νὰ τὸ κάνῃ δὲν πιστεύω καὶ νὰ τὸ πολυκατάφερε.

Λ. ΣΙΓΑΝΟΣ

ΑΣΟΦΟΙ ΜΥΘΟΙ

Η ΚΑΒΟΥΡΟΜΑΝΝΑ ΚΙ' Ο ΓΙΟΣ ΤΗΣ

Τὸ γιό της ἐσυμβούλευε μιὰ γριὰ καβουρομάννα
—Πήγαινε ἴσια, τοῦλεγε, κακόπλαστο παιδί.
—Σαὐτά τὰ χρόνια, ἀπάντησε ὁ γιός, καλή μου μάννα,
Ὅσοι Ἴσια περπατήσανε δὲν εἶδαν προκοπή.

ΤΟ ΒΟΥΒΑΛΙ ΚΑΙ ΤΟ ΚΟΥΝΟΥΠΙ

Ἕνα κουνοῦπι στοῦ βωδιοῦ τὸ κέρατο καθότανε
Καὶ σὰν καλοτραγούδησε νὰ φύγῃ ἑτοιμαζότανε.
—Μὲ συμπαθᾶς σὲ κούρασα, τοῦ εἶπε, φεύγω τώρα·
Κι εἰρωνικὰ τἀπῆντησε τὸ βῶδι: Τόσην ὥρα
Οὔτε σὰν ἦρθες σέννοιωσα, οὔτε ποὺ φεύγεις, γιά σου!
Μὰ τὸ κουνοῦπι ἐθύμωσε! Ἔτσι εἶσαι, τοῦπε, στάσου!
Τὸ λόγο του δὲν τέλειωσε καὶ μὲς ταὐτί του ἐχάθηκε
Καὶ τότο τόνε ζούρλανε, ποὺ ὁ βούβαλος τρελλάθηκε.

Ο ΤΖΙΤΖΙΡΑΣ ΚΑΙ ΤΟ ΜΥΡΜΗΚΙ

Τὴν ἀνοιξη καὶ τὸν καιρὸ ποὺ ἡ φύση ὅλη ἀνθοῦσε,
Ἀξέγνιαστος ὁ Τζίτζιρας στὰ δέντρα τραγουδοῦσε.
Μὰ ὁ Μύρμηγκας ὁ γνωστικὸς χωρὶς νὰ σταματήσῃ
Γιὰ τὸ χειμῶνα ἐδούλευε τὴν τρύπα νὰ γιομίσῃ.
Τὸ καλοκαῖρι πέρασε, ἦρθε χειμῶνας, κοῦο,
Τὸ χιόνι τοὺς ἐσκέπασε καὶ ὐφήσαν κ' οἱ δύο.

Πειραιάς, Μάης 1906

Γ. Σ. ΖΟΥΦΡΕΣ

LE MONDE HELLÉNIQUE
Journal français bi-hebdomadaire
Directeur: *S. Pappas*
Bureaux 2 rue des Philhellènes

λαιμό της καὶ τὰ μάτια ποὺ σφάζουν....» — «Τῆς ἔχω τάξει δυὸ στριφάδια κ' ἐνιὰ μονούχια κ' ἕνα σιοῦτο γίδι.. Τὰ στεφάνια της νἄναι στεριωμένα μόνο!..». Ζύγιαζα στὸ μυαλό μου τὰ πράματα πᾶκουγα καὶ παραξενέβουμαν πὼς γίνονταν τόσος λόγος γιὰ μένα ποὺ λογάριαζα νἄμαι ἕνα χορταράκι πιότερο μὲς στὸν κάμπο μὲ τἀρίφνητα βοτάνια...».

. . . . . .

«Ἕνας νιὸς μαραζάρης ποὺ γύριζε τὰ μεσάνυχτα μὲ τὴν ψαροπούλα στὴ Σαλαμπριὰ ἀναστέναζε τρανταχτὰ ποὺ βόγγησαν οἱ παλιὲς κουφάλες ὁλόγυρα καὶ τέτια λόγια μοῦπε κάπια κονταβγὴ χυνοπωριάτικη· «—Εἶναι ρόδα προφαντὰ κ' εἶναι ρόδα ἄλικα ποὺ πέρα στὸν ἀνήλιο τόπο τὰ φυλάει μιὰ Δρακόντισα μὲ τὰ κρύφια μάγια της καὶ μὲ τὴν πάχνη τὰ ποτίζει... Γιὰ τὴν ἀγάπη σου, πουλί μου, θὰ πάω νὰν τὰ κόψω καὶ νὰ τὰ μαδήσω, σὰν περνᾶς στὸ δρόμο...». Κ' ἐγὼ ξεκαρδίζουμαν στὰ γέλια κ' ἔτρεμα σὰν τὸ φυλλολέμονο...».

. . . . . .

«Ἕνα χειμώνα—δέκα καλοκαίρια τώρα γιόρτασεν ὁ κάμπος κάτου—ἦρθαν καὶ μὲ πῆραν σὰν καμιὰ καταφρονεμένη δούλα πάνου στἀγριοβούνι γιὰ νὰ γένω μυλωνοῦ. Τὰ χωράφια εἴταν παχνιασμένα κι ὅλος ὁ κάμπος σκοτεινιασμένος. Οἱ κοπριὲς ἄχνιζαν μπροστὰ στὰ σπιτοκάλυβα κ' οἱ ἀγελάδες μαρκιούνταν καὶ μουγκριζαν παραπονεμένα σὰν ἀθρῶποι. Τὰ καραβάλια κοπαδιασμένα συνέφιαζαν κανένα ὀχτάρι καὶ τὰ σταχτερὰ οὐτίδια χτυπούσανε βαριὰ τὰ φτερὰ στὸν ἀέρα. Ἔδεσα τὸ μαντήλι μοῦ κόμπο κ' ἔριξα πέτρα ἀπὸ πίσω μου, μὰ ἡ καρδούλα μου τὄξερε ποὺ στραγκοῦσε τὸ γαῖμα....—Τὸ καλοκαίρι κίνησαν οἱ θεριστάδες ἀπ' τὰ πατριδοχώρια καὶ μαβρολογούσανε σκορπισμένοι μὲς στὸν κάμπο, μὰ τὴ χρυσομαλλούσα κοπέλλα πουθενὰ δὲν τὴν ἀγνάντεψαν· τἀχείλι τους δὲ γέλασε κι οὔτε τραγούδι ἔσκουξαν. Σὰν τέλιωσε ὁ θέρος, συμαζώχτηκαν καὶ πάνε βουβοὶ καὶ πικραμένοι· στὸ γυρισμὸ μονάχα διαλάλησαν πὼς ἔγινα ἄφαντη καὶ οἱ ἀσπροτσουλουφιασμένες γριὲς τὄφκιαναν παραμύθι γιὰ τὰ βυζαχταρούδια...».

★

Τὰ σίδερα πέφτουν πάνου στὴ μυλόπετρα καὶ ἡ δαμασμένη θυγατέρα τοῦ κάμπου ξυπνάει μὲ λαχτάρα ἀπὸ τὴν ὀνειροφαντασιά της καὶ γιομίζει τἀμπάρι ξανὰ μὲ καινούργιο γένημα. Σὰν ἀδειάζει κατόπι τὸ κίτρινο ἀλέβρι ἀπὸ τὰ ποθέματα, ἀλεβρώνεται σύγκορφη μ' ἀφτὸ κι ἀκουμπάει ἔτσι ἀραδιασμένα τὰ τρύπια σακκιὰ στοὺς τοίχους.

Ἄβρο θὰ ξημερώσει ὁ ἀγωγιάτης στὸ μύλο καὶ θὰ τὰ σαμαρώσει στὶς ἀργοκούνητες μοῦλες.

Συδαβλίζει τώρα τὰ κούτσουρα κι ἀναχοβολάει τὴ στάχτη στὸν παράγκωνα ποὺ στεγνώνουν τὰ νοτισμένα σακκιὰ κι ἀπὸ λίγο λίγο ξαστοχιέται πάλι, ἀπομνέσκει τἀνακούκουρα κι ἀνοίγει τὰ πλάνα μάτια σὰ μπουρλίδια. Οἱ σκαντιλῆθρες πετοῦν καὶ σβύνουν ὀμπρός της καὶ τὰ χλωρὰ ξύλα βράζουν καὶ χύνουνε στὴν ἄκρη κασταναωπὸ νερό. Ἡ φαντασιά της ἀγρυπνάει ἀκόμα κοντὰ στὰ μαραμένα χρόνια τῆς νιότης κ' ἕνας μαγεμένος ἀντίλαλος σπρώχνει τὴ θύμησή της σὲ κάπιο παλιὸ καὶ λυπητερὸ τραγούδι· ὁ ἀχός του δέρνεται στοὺς τοίχους ποὺ ρέβουν κι ἀνατριχιάζει τὴ βουβαμάρα τᾶς νύχτας·

«Στὸν πλατὺ τὸν κάμπο πέρα
πρωταρμέγουν μιὰ γελάδα
σὰν τὴν περιστέρα ὁλάσπρη
καὶ μὲ κόκκινα μαστάρια·
τρία σγουρομηλιγγάτα
μοσκαρούλια πᾶν ὀμπρός της
κι ὅλο ἀγλείφουν τὸ λαιμό της
κάτου ἀπ' τἀργυρὸ κουδούνι....
Στὸν ἡλιόφωτο τὸν κάμπο
μαρκαλιώμουν σὰ γελάδα,

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΚΥΡΙΑΚΗ

ΣΥΝΤΡΟΜΗ

Γιὰ τὴν Ἑλλάδα Δρ. 10. — Γιὰ τὸ Ἐξωτερικὸ φρ. χρ. 10.

20 λεφτὰ τὸ φύλλο λεφτὰ 20

ΒΡΙΣΚΕΤΑΙ: Στὰ κιόσκια τῆς Πλατείας Συντάγματος, Ὁμόνοιας, Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν, Σταθμοῦ Τροχιόδρομου (Ὀφθαλμιατρεῖο), Βουλῆς, Σταθμοῦ ὑπόγειου Σιδηρόδρομου (Ὁμόνοια), στὸ καπνοπωλεῖο Μανωλακάκη (Πλατεῖα Στουρνάρα, Ἐξάρχεια) στὰ βιβλιοπωλεῖα «Ἑστίας» Γ. Κολάρου καὶ Σακέτου (ὁδὸς Σταδίου, ἀντικρὺ στὴ Βουλή).

Ἡ συντρομὴ πληρώνεται μπροστὰ κ' εἶναι ἑνὸς χρόνου πάντα.

ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ

ΚΑΙ

ΠΡΑΜΑΤΑ

ΜΕΓΑΛΑ

λόγια, καθὼς πάντα, μᾶς εἶπαν καὶ πάλι οἱ φημερίδες μας· πρόκειται, λέει, μὲ τὶς χιλιάδες τοῦ Χαροκόπου νὰ γίνει ἕνα ἐπαγγελματικὸ σκολειὸ ποὺ νὰ μορφώνει μητέρες.

Καλὸς ὁ λόγος, ὅσο μεγάλος κι ἂν εἶναι, μὰ δὲν ξέρουμε ἂν ἕνα σκολειό, ὅσο καλὰ κι ἂ λειτουργεῖ, θὰ μπορέσει νὰ μᾶς δώσει ὅ,τι μᾶς λείπει—ἀφοῦ δὰ κ' οἱ φημερίδες τὸ μολογοῦνε πὼς μᾶς λείπει αὐτό, ποὺ δὲν τὰ καταφέραμε δηλ. ὕστερ' ἀπὸ χιλιάδες σκολειὰ καὶ ἀμέτρητους παράδες ποὺ ξοδιάσαμε ὡς τώρα νὰ δώσουμε στὸ Ἔθνος τὸ πρῶτο ὑλικό, τὴ μαγιά, ποὺ θὰ μποροῦσε μ' αὐτὸ ναὐτοδημιουργηθεῖ σ' ἔθνος μεγάλο καὶ τιμημένο.

Καὶ στ' ἀντρίκια καὶ στὰ γυναίκια σκολειά μας ἡ ἴδια στενοκεφαλιὰ καὶ προγονομανία βασιλεύει· μπαίνουν ἀθρῶποι καὶ βγαίνουνε σκολαστικοὶ κι ἀπὸ τὰ δυό· τοὺς παραδίνεις δηλ. μάλαμα καὶ σοῦ τὸ βγάζουνε σκουριασμένο τενεκέ. Νά τί καταφέρνουν τὰ σκολειά μας. Ὅσο κι ἂν ξεγελιέται κανεὶς ἀπὸ τὰ ὄμορφα λόγια, σὰ δύσκολο μᾶς φαίνεται νἄναι τόσο ἀνόητος ποὺ νὰ πιστέψει πὼς ἕνα σκολειὸ τέλεια καὶ λογικὰ δουλεύοντας θὰν μπορέσει νὰ σκεπάσει τὸ κακὸ ποὺ κάνουνε χίλια ἄλλα σκολειά, δὲ λέμε ἀνόητα καὶ σακάτικα, μὰ Ρωμαΐκα — ποῦναι δὰ καὶ τὸ ἴδιο—λειτουργώντας. Θὰ βγάζει μητέρες τὸ σκολειὸ τοῦ Χαροκόπου· πάει καλά. Μὰ πόσες θὰ βγάζει; πενήντα; ἑκατὸ τὸ χρόνο; Καὶ οἱ χιλιάδες σκολαστικοθρεμένες κοῦκλες ποὺ θὰ βγαίνουνε στὸν ἴδιο καιρὸ ἀπὸ τἄλλα σκολειά;

Αὐτά 'ναι τὰ μεγάλα λόγια ποὺ λέγαμε στὴν ἀρχὴ καὶ νὰ μᾶς συμπαθᾶτε. Πέστε μας πὼς τὸ σκολειὸ τοῦ Χαροκόπου θὰ βγάζει ἱκανὲς δουλεύτρες καὶ θὰ σᾶς πιστέψουμε. Μὴ μᾶς λέτε ὅμως πὼς ἕνα σκολειὸ θἄναι ἱκανὸ νὰ γιατρέψει τὴ γενικὴ σαπίλα ποὺ βράζει σ' ὅλα τὰ σκολειά, ἀγωριῶν καὶ κοριτσιῶνε, μὴ μᾶς λέτε τόσο μεγάλα καὶ τόσο παχιὰ λόγια γιατὶ ξερενόμαστε στὰ γέλια.

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ποὺ συστήθηκε γιὰ τὸν ἀδριάντα τοῦ Παλαιολόγου παραπονιέται πὼς μέσα σὲ πέντε χρόνια μόλις 45 χιλ. δραχμὲς κατάφερε νὰ μαζώξει.

Δίκιο ἔχει νὰ παραπονιέται ἡ ἐπιτροπή, μὰ δίκιο θἔχουμε καὶ λόγου μας ἂν τῆς ποῦμε πὼς ὅποιος καταπιάνεται τέτιες μεγάλες δουλιὲς πρέπει νἄναι σύγουρος ἀπὸ τὴν ἀρχὴ πὼς θὰ πιτύχουνε καὶ δὲ θὰ ρεζιλευτοῦνε. Γιατ' εἶναι ἀληθινὸ ρεζίλεμα — κ' ἐθνικὸ νὰν τὸ πῆτε, ταιριάζει—νὰ βγαίνει δίσκος γιὰ τὸν ἀδριάντα τοῦ Παλαιολόγου κι ὁ δίσκος αὐτὸς μέσα σὲ πέντε χρόνια νὰ μένει ἀδιανός.

Προτιμούσαμε λοιπὸ νὰ μὴ γινότανε καθόλου κουβέντα γι' αὐτὴ τὴ δουλιὰ καὶ νὰ λείπανε οἱ ἐπιτροπὲς, οἱ «ἐκκλήσεις εἰς τὸ Πανελλήνιον» καὶ τὰ παράπονα, ἀφοῦ ἔτσι δὲ θὰ δειχνότανε ἄλλη μιὰ φορὰ, καὶ τόσο πανηγυρικὰ, ἡ κακομοιριά μας.

ΔΕΝ

τέλιωσε ἀκόμα ἡ κωμωδία τοῦ Βιτάλη, ὅσο κι ἂν ἔδωσε ἡ Βουλὴ τὴν ἄδεια στὸν Εἰσαγγελέα νὰν τὸν πιάσῃ ἀπὸ τὸ σβέρκο καὶ νὰν τοῦ ζητήσει λόγο γιὰ τὶς ἐκλογικὲς παρανομίες του. Ἡ Βουλὴ, λένε, μετάνοιωσε γιὰ τὴν πρώτη της ἀπόφαση, ποὺ δέχτηκε τὸν κ. Βιτάλη, μὲ ὅσα κι ἂν τῆς καταγγελθήκανε ἐναντίον του, γιὰ βουλευτή, κ' ἔρχεται τώρα μὲ τὴ δεύτερή της ἀπόφαση νὰ ζητήσει συχώρεση γιὰ τὸ ἁμάρτημά της.

Δὲ βαρυέστε! Ἡ Βουλὴ φέρθηκε σὰν καλὴ νοικοκυρὰ καὶ τίποτ' ἄλλο. Ὁ κ. Βιτάλης τῆς χρειαζότανε γιὰ τὴν πλειονοψηφία καὶ τονὲ δέχτηκε. Τώρα τὸν παραδίνει στὴ Δικαιοσύνη ἀφοῦ εἶναι σίγουρη πὼς ὁ καλός της, βουλευτὴς ὄντας, θὰν τὰ ξεμπερδέψει μιὰ χαρὰ μ' αὐτή. Κ' ἔτσι ἡ κωμωδία τραβάει ἡσυχα τὸ δρόμο της.

ΝΑ

πῶς ἀναγγέλθηκε τὸ μνημόσυνο τοῦ Παλαιολόγου·

Αὔριον Δευτέραν 29 τρέχοντος, ἐπέτειον τῆς ἁλώσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως, τελεῖται περὶ ὥραν 9 1)2 π. μ. ἐν τῷ ἱερῷ ναῷ τοῦ Ἁγίου Κωνσταντίνου Μνημόσυνον ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς τοῦ ἀϊδίου μνήμης αὐτοκράτορος ἡμῶν Κωνσταντίνου τοῦ Παλαιολόγου καὶ τῶν σὺν Αὐτῷ πεσόντων μαχητῶν τοῦ Γένους.

Δηλ. σὰ νἄτανε ὁ μακαρίτης κανένας καλὸς νοικοκύρης ποὺ ἄφισε πεθαίνοντας πεντέξη χιλιάδες στὸν Εὐαγγελισμὸ κι ἄλλες τόσες στὸ Σύλλογο τοῦ κ. Βικέλα. Καὶ τέτιο μνημόσυνο νοικοκυρίστικο τοῦγινε· ὄχι ἐπίσημο, μὲ τὸ Βασιλιὰ καὶ τοὺς λοιποὺς ἄρχοντες. Εἴπαμε, τέτια πράματα ἢ νὰ γίνουνται καθὼς πρέπει, ἢ νὰ μὴ γίνουνται καθόλου, γιατὶ ὅπως γίνουνται εἶναι ντροπές.

Σ' ΕΝΑ

ἀπὸ τὰ τελευταῖα φύλλα τῆς Γαλλικῆς ἐφημερίδας «Ὁ Ἑλληνικὸς κόσμος» δημοσιεύτηκε πλατιὰ μελέτη γιὰ τὸν «Ἄσωτο» γραμένη ἀπὸ μιὰ μορφωμένη κόρη τῆς Ἀθήνας ποὺ μὲ τὸ ψευτώνυμο Iota γράφει ταχτικὰ τὴν «Chronique des livres» στὴ Γαλλικὴ συνάδερφο.

Ὅσο κι ἄ δὲ συρωνᾶμε σὲ μερικὰ μὲ τὴν κ. Iota δὲν μποροῦμε νὰν τἀρνηθοῦμε πὼς τὸ ἄρθρο της εἶναι γραμένο μὲ ἀρκετὸ γοῦστο καὶ μὲ εἰλικρίνεια,

---

σὰν τὴ γῆς κοιλοπονοῦσα
κι ὅπου στάλαζαν τὸ γάλα
τὰ μεστὰ βαριὰ βυζιά μου
φούντουναν ὁλάσπρα κρίνα...
Χύνεται βοριὰς νὰ σείσει
τὸ ἔμορφό μου κυπαρίσι...
Στὸν ἀραχνιασμένο μύλο,
στὸ νερόμυλο σταλιάζω
καὶ τὰ ροῦχα μου λερώνουν
καὶ τὰ κριάτα μου σαπίζουν...
Τὰ μαλλιά μου πέφτουν τώρα
καὶ κουβάρια τὰ μαζώνω
νὰν τὰ ρίξω μὲς στὸ ρέμα
ποὺ οἱ καλὲς οἱ νεραηδοῦλες
θὰ κεντήσουν, θὰ ξομπλιάσουν
τοῦ χυνόπωρου τὰ ροῦχα
μὲ τἀχνὸ χρυσό μου νῆμα...».

Ε'.

Ἡ πορτοπούλα χτυπάει κι ἀνοίγει καὶ τὸ κορμὶ τοῦ γέρου μυλωνᾶ ριζώνει πάνου στὸ κατώφλι σὰν ἕνα νιὸ πλατάνι.

«Ἀκόμα, νύφη;...Τί ψιλοκοσκινίζεις ἀφτοῦ;...», βογκάει κολασμένα, σὰν τὴ γλέπει νὰ στέκεται μὲ τὸ χτένι μέσα στὴν ποδιὰ καὶ νὰ συλλογιέται μὲ τὸ κατουσαγουνο στηριγμένο στὴ ρίζα τῶν φουσκωμένων βυζιῶν της.

Ἡ γόνιμη γυναίκα τοῦ κάμπου ἀνακατώνεται ἀπότομα καὶ μὲ τὰ δαχτύλια μακραίνει ἀπὸ τὰ σκιαχτὰ κι ἀνοιγμένα μάτια τὰ χυμένα μαλλιά της.

«Τὰ σακκιὰ στεγνώνω, πατέρα...», ἀπολογιέται ἀλαφιασμένα κι ἀρχινάει ξανὰ μὲ βιὰ γιὰ νἀποσώσει τὸ χτένισμα. «Ἔβαλα καὶ τὴ στερνὴ ἀμπαριὰ καὶ θὰ πάω νὰ τὰ κλείσω τώρα»...

Ἐκεῖνο ὅμως μαβρίζει σὰ χειμωνιάτικο σύγνεφο καὶ ξεστομάει λόγια φαρμακερά.

«Τὰ παιδιὰ νὰ μὴν ξυπνήσουν καὶ νὰ μὴν τὸ νοιώσουν, μουφλούζω τῆς γενιᾶς μου ...Ἀπὸ τὸν τόπο νὰ μὲ σπαράξεις, γιατὶ θὰ σὲ σκίσω σὰ μιὰ πατσαβούρα!...Μερόνυχτα πιὰ σὲ παραμονέβω, ἀναμένη κοπριά...Τὰ μάτια μου ἀκόμα δὲ λαθέβουν κι ἀκόμα διαγουμίζω τὴ ζωὴ τοῦ γιοῦ μου.—Μὲ ποιόν, μωρή, κρυφομιλοῦσες τὸ δειλινὸ στὴν ἀκροποταμιά ;...».

Ἡ χλωμοκιτρινιασμένη Φώτω κοκκαλώνεται καὶ σταβροδένει τὰ παγοκρούσταλλα χέρια της κάτου ἀπὸ τὴ ζεστὴ ποδιά· τῆς ἔχει τώρα κοπεῖ τὸ αἷμα καὶ τὰ μάτια γίνουνται θολὰ καὶ μελανιάζουν πλιότερο, ὅσο τὸν ἀγναντέβουν. Ἕνα γκρέμπανο σκοτεινὸ καὶ δίχως πάτο πέρτει μπροστά της κι ἀφτὴ δοκιέται νὰ χαμπηλώνει μέσα, ὁλοένα πιὸ κοντή, καὶ νὰ βουλιάζει. Μὰ κάπιο ἀναπάντεχο μισόφωτο γαλιουρίζει μέσα στὴ νυχτωμένη σκέψη της καὶ παρηγοριέται κάπως μ' ἀφτό.

«Εἶταν ἕνας καρβουνιάρης ἀπ' τὰ καμίνια, πατέρα μου ...Ἔχασε τὸ μονοπάτι καὶ μὲ στάβρωνε ἀπὸ ποῦ νὰ πάει...», ξεταφώνει μόλις τὴν τρέμουλη φωνή της.

Ὁ μυλωνᾶς λυσσοδένει τὰ ψαρά του φρύδια. «Ψέματα μοῦ λές, στρίγγλα, ψέματα !... Δὲν εἶσαι σὺ γιὰ τὸν κόσμο, πρέπει νὰ σὲ στραμπουλίξω κάτου ἀπὸ τὴ φτέρνα ...Τὴν ἀρρώστια μοῦ κουβάλησες στὸ πατρικόσπιτο, σαπιόξυλο τοῦ κάμπου !...».

«Μὰ τὴν ψυχούλα τοῦ πατέρα μου καὶ μὰ τὰ λυωμένα του κοκκαλάκια!..Βρουκόλακας νὰ γίνω, σὰν πεθάνω !..».

«Οὔλοι τέτιοι εἴσαστε σεῖς κάτου στὸν κάμπο!.. —Θὰν τὸ μολογήσεις...Θὰν τὸ μολογήσεις ἐδῶ μπροστὰ στὴν κληρονομιὰ τῶν παπούδων μου ποὺ ξεροφαγούσα τόσα χρόνια...», μανιάζει καὶ σκύβει πάνου της μὲ τὰ λιγοστά του δόντια ὄξω.

«Δὲν ξέρω τίποτα, ἀφέντη...Ἐγὼ δούλεβα ὅλο

δυὸ πολύτιμα προσύντα ποὺ δύσκολο νὰν τὰ βρεῖ κανεὶς στοὺς διάφορους σοφοὺς κριτικους ποὺ ὀργιάζουνε μέσα στὶς Ἀθηναϊϊκες φημερίδες. Ἡ κ. Iota ἀπόδειξε μὲ τὰ κριτικὰ της ἄρθρα πὼς ἔχει ἀκόμα κ' ἕνα ἄλλο ζηλευτὸ χάρισμα, νὰ βλέπει δίχως προκατάληψη τὸ γλωσσικὸ ζήτημα καὶ νὰ μιλάει μὲ τὸν πρεπούμενο σεβασμὸ γι' αὐτό. Αὐτὸ μᾶς κάνει νὰ ἐλπίζουμε πὼς ἅμα διαβάσει ἀρκετὰ Ρωμαϊϊκα βιβλία μὲ ὅση ἀγάπη διαβάζει τὴ Γαλλικὴ φιλολογία σήμερα, καὶ μπεῖ καλὰ στὸ ζήτημα, θὰ γίνει ἀληθινὴ δημοτικίστρα.

Ἡ κ. Iota μαθαίνουμε ἀνήκει σὲ καλὴ οἰκογένεια κ' ἔχει σπουδάσει στὴ Γαλλία, εἶναι δηλ. περσότερο Φραντζέζα καὶ λιγώτερο Ρωμιά· ἴσως γι' αὐτὸ καταδέχεται νὰ διαβάζει καὶ Ρωμαϊϊκα βιβλία. Οἱ καθαυτὸ Ρωμιὲς διαβάζουνε μόνο *Φραντσέζικα*.

ΑΚΟΜΑ

νὰ δοθεῖ τὸ παράσημο στὸν κ. Χρόνη ποὺ μοίρασε τόσο πατριωτικὰ τοὺς παράδες ποὺ κέρδισε ἀπὸ τὸ λαχεῖο τοῦ Ἐθν. Στόλου.

Φαίνεται πὼς στὸ Ὑπουργεῖο ἀρχίσανε νὰν τὸ σκέφτουνται σοβαρὰ ἂν πρέπει νὰν δώσουνε σ' ἕναν ἀληθινὸ πατριώτη τὸ ἴδιο παράσημο ποὺ δίνουνε σὲ κάθε κοματάρχη καὶ σὲ κάθε πατριώτη τοῦ γλυκοῦ νεροῦ.

Ἄλλη ἐξήγηση δὲ χωράει, ὕστερα μάλιστα ἀπὸ τὸ μελοδραματικὸ γράμμα ποὔστειλε ὁ κ. Σιμόπουλος στὸν κ. Σκουζὲ, προτείνοντας τὴν παρασημοφόρηση τοῦ κ. Χρόνη.

ΤΡΙΑ

μνημόσυνα τὴν ἴδια μέρα· μετρᾶτε· μνημόσυνο γιὰ τὸν Παλαιολόγο, μνημόσυνο γιὰ τὸ Ντελιγιάννη μνημόσυνο γιὰ τοὺς ἥρωες τῆς Μακεδονίας.

Τρία μνημόσυνα καὶ τὰ «*ἐγκαίνια*» τοῦ καινούργιου Φτωχοκομείου. Κι ὅλ' αὐτὰ σὲ μιὰ μέρα. Ὁ πατριωτισμός μας δίχως ἄλλο θὰ κουράστηκε τρομερά. Καιρὸς νὰν τὸν ἀφίσουμε γιὰ δυὸ τρία χρόνια ἥσυχο νὰ ξεκουραστεῖ καὶ λίγο.

ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ ΜΟΛΙΒΟΥ*

(Μιτυλήνης)

ΙΓ'.

Μιὰ φορὰ κ' ἕναν καιρὸ εἴτανε σὲ μιὰ χώρα ἕνας βασιλὲς κ' εἶχε κ' ἕνα Ντερβίση μὲς στὸ παλάτι του πάντα. Ἄλλος ἕνας βασιλὲς μὲ τὸν Ντερβίση του κι αὐτὸς, κατοικοῦσε σὲ μιὰν ἄλλη χώρα. Μιὰ μέρα ὁ Ντερβίσης τοῦ ἑνὸς βασιλὲ ἄκουσε νὰ παινοῦν τὸν Ντερβίση τοῦ ἀλλονοῦ, καὶ δὲν τοῦρθε στὸ λογαριασμὸ πολὺ πολύ. Σὰ νὰ τονὲ ζούλεψε. Τί νὰ κάμω, ἔλεγε αὐτὸς μοναχός του, τώρα γιὰ νὰ μπορέσω νὰ πάγω νὰ δῶ τὴν ἀξιότη αὐτουνοῦ, νὰ δείξω κ' ἐγὼ τὴ δική μου τὴν ἀξιότη. Συλλογιέται αὐτὸς, ὕστερα σηκώνεται, γεμίζει ἕνα δισάκι φλουριὰ, παίρνει καὶ τὴν τσιμπούκα του, πηγαίνει στὴ χώρα ποὺ εἴταν ὁ ἄλλος ὁ βασιλὲς, νοικιάζει ἕνα σπιτάκι, καὶ καθίζει μέσα. Ὁπόταν ἤθελε, ἔβγαινε καὶ σεργιάνιζε ὅπου ἤθελε. Ἀφοῦ σεργιάνισε παντοῦ, μιὰ μέρα πέρασε κι ἀπὸ τὴν ἀγορὰ ποὺ εἴταν τὰ ραφτάδικα. Τὰ πῆρε ὅλα μὲ τὴν ἀράδα, ἔπειτα μπῆκε μέσα σ' ἕνα καὶ πῆγε κοντὰ στὸ ράφτη ποὺ εἶχε τρεῖς μαθητάδες τριγύρω του κ' ἔρραφταν. Γειά σου, ράφτη μου· Τί πολεμᾶς αὐτοῦ, τοῦ λέγει ὁ Ντερβίσης. Καλῶς τον, ἀπαντᾶ ὁ ράφτης.— Ξέρεις γιατί ἦρτα; θέλω νὰ μοῦ κόψεις ἀπάνω σ' αὐτὸ τὸ παιδί, καὶ δείχνει ἕνα παληκαράκι ἀπὸ τοὺς τρεῖς μαθητάδες τὸ πιὸ ὄμορφο καὶ καλοκαμωμένο, μιὰ φορεσιὰ καὶ νὰ τὴν κεντήσεις μὲ χρυσάφι. Ὡς τὸ σαββάτο θέλω νὰ τᾶχης τελιωμένα, κι ὅ,τι ἀξίζουνε θὰ σὲ πληρώσω. Καλό, τοῦ λέγει ὁ ράφτης κι ἀποχωρίζουνται.

Πιάνει αὐτὸς, κόβει τὴ φορεσιὰ, τὴν κεν τοῦνε τὸ σαββατόβραδο τὴ βάζει μὲ τὸ παιδὶ τὸ ἴδιο καὶ τὴ στέρνει τοῦ Ντερβίση, καὶ τοῦ λέγει πῶς κάνει 20 μετζίτια. Βγάζει αὐτὸς καὶ δίνει 30 στὸ παιδί. Σὰν τὰ πῆρε στὸ ἀφεντικό του καὶ τᾶδειξε, σαστίσανε μὲ τὸ φέρσιμο αὐτὸ τοῦ Ντερβίση, ποὺ κανεὶς δὲν τοὺς τὸ εἶχε καμει. Μὲ ταῦριο σηκώνεται ὁ Ντερβίσης καὶ πηγαίνει στὸ ράφτη καὶ τοῦ λέγει· Μάστορά μου, τὰ ροῦχα δὲν τᾶκαμες σὰν ποὺ τὰ ἤθελα, καὶ θέλω νὰ μοῦ κάμεις μιὰν ἄλλη φορεσιὰ μὲ πιὸ πολὺ χρυσάφι, κι ὅ,τι ἀξίζει θὰ σὲ πληρώσω· πιάνει πάλε ὁ ράφτης καὶ κάνει μιὰ καλλίτερη φορεσιὰ καὶ τὴν στέρνει μὲ τὸ ἴδιο τὸ τσιράκι, καὶ τοῦ λέγει πὼς κάνει 30 μετζίτια. Βγάζει αὐτὸς καὶ δίνει 40, καὶ στέρνει τὸ παιδί. Πηγαίνει πάλε αὐτό, δείχνει τοὺς παράδες στὸν ἀφεντικό του, μὲ ταῦριο πάλε ἀποδέχουνται τὸ Ντερβίση, καὶ τοὺς λέγει πῶς θέλει καὶ τρίτη φορεσιὰ, γιατὶ ἐκεῖνες δὲν ἔγιναν ὅπως ἤθελε. Νὰ τὴν κανετε, λέγει, αὐτὴ ὅλο χρυσάφι. Πιάνει κι ὁ ράφτης καὶ κάνει μιὰ φορεσιὰ ἀλάκαιρη· δὲ σηκώνουνταν ἀπὸ τὰ χρυσάφια κι ἀπὸ τὰ κεντήματα. Τὴ στέρνει πάλε μὲ τὸ παιδί, καὶ λέγει πῶς ἀξίζει 50 μετζίτια. Βγάζει αὐτὸς 100 καὶ τὰ δίνει στὸ παιδί, ἔπειτα τοῦ λέγει· Ἔλα μέσα νὰ ξεκουραστεῖς. Μπῆκε τὸ παιδί, κάθησε κομάτι, σηκώθηκε νὰ φύγει, τὸ παίρνει αὐτὸς ἀπὸ τὸ χέρι καὶ λέγει· Ἔλα, παιδί μου, καὶ μὴ φοβᾶσαι, νὰ σοῦ δείξω τὸ σπίτι μου.

Τὸ παίρνει ἀπάνω, ἀνοίγει ἕναν ὀντᾶ, βλέπει τὸ παιδί, γεμάτος φλουριὰ· πηγαίνει σ' ἄλλον ὀντᾶ, ἀνοίγει, ὅλο μαργαριτάρια. Πηγαίνει παρακάτω, τὰ ἴδια. Εἶδε τὸ παιδὶ βιὸ ἀρίφνιστο, ἔμεινε συλλογισμένο. Βλέπεις; τοῦ λέγει ὁ Ντερβίσης. Ἀπ' ὅλ' αὐτὰ ὅ,τι θέλεις θὰ σοῦ χαρίσω, μόνο νὰ μείνεις μαζί μου· τὸ παιδὶ δέχτηκε. Γιατί, λέει, νὰ μὴ μείνω. Τρώγουν ἐκεῖνο τὸ βράδυ, πλαγιάζουν, φυλάγει κι ὁ ράφτης, φυλάγει, συλλογιέται· τί ἔγινε τὸ παιδί, δὲν κοιμᾶται ὅλη τὴ νύχτα. Τὸ πρωὶ σηκώνεται, πηγαίνει μὲ τοὺς ἄλλους δυὸ μαθηταδες του στὴν ἐκκλησιά, στέκουνται, ἀπολεῖ ἡ ἐκκλησιά, παρατηροῦνε μὲ προσοχὴ τὸν κόσμο νὰ δοῦν ἴσως εἶναι μέσα κι αὐτός. Τὴν ὥρα ποὺ θέλανε νὰ φύγουνε, βλέπουν καὶ βγαίνει καὶ τὸ παιδὶ μὲ τὰ χρυσὰ στολισμένο. Τρέχουν, πηγαίνουν κοντά του, τὸ ρωτοῦνε, βρέ, τί ἔπαθες; τί ἔγινες; ποῦ εἶναι οἱ παράδες; Ἔννοια σου, ἀφεντικό. Οἱ παράδες εἶναι στὴν τσέπη μου, καὶ πολλοὶ πολλοί. Ἔλα, κάτσε νὰ τὰ ποῦμε. Καθίζουνε σὲ μιὰν ἄκρη ἐκεῖ, λέ-

* Αὐτὸ εἶναι τὸ στερνὸ παραμύθι ἀπὸ τὴ συλλογὴ ποῦ μοῦ μάζεψε ἡ ἀδερφή μου στὴν πατρίδα μου. Κ' ἐπειδὴ παρατηρήθηκε πῶς τὸ λεχτικὸ τῶν παραμυθιῶν αὐτωνῶνε δὲν εἶναι ὅλως διόλου τὸ παραδεγμένο, ποῦ εἶναι καὶ τ σωστὸ, πρέπει νὰ ξηγήσω ἐδῶ πὼς δὲ μοῦρθε νὰ τἀλλάζω ἀπὸ ἀδυναμία πρὸς τὴν ντόπια μου γλώσσα. Ἐπειδὴ ὅμως πάλι δὲν εἶναι καὶ τὸ καθάριο ντόπιο, ἴσως θᾶκαμνα καλλίτερα νὰ τἄλλαζα. Ὅπως κι ἂν ἔχει, ἂν τύχει καὶ δημοσιευτοῦνε καμιὰν ὥρα ξέχωρα, πρέπει φυσικὰ νὰ βγοῦνε στὴν καθάρια κοινὴ, ἐπειδὴ δὲν πρέπει νὰ χαλνοῦμε τὴ φιλολογική μας γλώσσα, χρωματίζοντάς την πότε μὲ τὴ μιὰ πότε μὲ τὴν ἄλλη ντόπια θωριά.

Α Ε.

τάπογιομα...Οὔτε μπουκουσιὰ δὲ μάσησα ἡ δόλια...».

«Θὰ σὲ βασανίσω . . . Στὸ πελέκι θὰ σὲ βάλω, σκρόφα . . . Νὰ σὲ καμαρώσει τώρα ὁ προκομένος ὁ ἄντρας σου ποὺ τόσο σάγαποῦσε...Δὲν ἤθελε νὰ πάρει γυναίκα ἀπ' τὰ βουνά...Τὴν ὁρμήνια μου δὲν τὴ λόγιασε . . . Ζήλεψεν ἐσένα τὴν καμπίσια, μουχλιασμένε σπόρε !..».

Τὰ τρανήτερα τάγγόνια ποὺ κοιμούντανε μὲς τὴν κάμαρα ἔχουν ξυπνήσει ἀπὸ τὸ σάλαγο καὶ τσιουρίζουνε συμαζωμένα κι ἀγκαλιὰ πίσω στὴ μανταλωμένη πορτα.

Ὁ Μπογιάρας κουλουριάζει στὰ στεγνωμένα του δάχτυλα τὰ μαλλιὰ τῆς ζαρωμένης γυναίκας καὶ τὴ σέρνει χάμου μὲ τόση δύναμη ποὺ λὲς κ' ἔχει ξανανιώσει. Ἀφτὴ κλώθεται σὰν τὴ ρόκα γύρο του καὶ χτυπιέται καὶ μαδιέται ξετραχηλιασμένη.

«Ἄσε με, ἄσε με ! . . .», παρακαλοῦσε βραχνὴ ἀπὸ τὸ κλάμα.

«Στὸ κρίμα θὰ πεθάνεις, ἄτιμη!..».

«Ὄχι!..Δὲ θέλω, δὲ θέλω ἐγώ... Μοῦ ξεπάτωσε τὰ μαλλιά, μαννούλα μου !..— Ἔφταιξα... Γυναίκα εἶμαν...Ἔτσι μέμαθαν στὴν πατρίδα . . . Τὸ μυαλὸ μέλειπε...».

«Θὰ σοῦ κοπανίσω τὸ κεφάλι στὴν πέτρα σὰ νὰ εἶσαι ἡ κάταραμένη ὀχιὰ ἐσύ...».

«Ἄσε με νὰ φύγω ... νὰ πάρω τὰ μάτια μου... Κανένας πιὰ δὲ θὰ μάθει ποὺ θᾶμαι...Θὰ ζητιανέβω ἀγνώριστη μὲ τὶς τσιγκάνες στὴ χώρα...».

Στὸν τοῖχο, ἀπὸ ἕνα στραβομπηγμένο ξύλο, εἶναι κρεμασμένο τὸ λαδοφάναρο ποὺ τὸ κουνάει ὁ ἄνεμος. Ἕνα γυαλιστερὸ καὶ τροχισμένο τσεκούρι ἀστραποβολάει δίπλα μὲ τὴ θαμπή του φλόγα καὶ τὰ μάτια τοῦ γέρου, ἅμα τὸ γλέπουν, τανιοῦνται μὲ μιὰ ἄγρια καὶ τρελλὴ χαρά. Ξαμώνει τὸ χέρι του νὰ τὸ κατεβάσει ἀπ' τὸ καρφὶ καὶ τὸ παίζει τώρα στὸν ἀγέρα ζυγιαστά.

«Συχώρα με, συχώρα με...Ἀχ, ποῦσαι, Τάσιο μου ;... Μαννούλα μου, μαννούλα μου, θὰ μὲ σφάξουνε σὰν τὴν κότα...», δέρνεται τώρα μὲ κοντανάσες ἡ μαργωμένη γυναίκα, σὰν ἀκούει τὸ λεπίδι ποὺ βουγκανάει πάνου ἀπ' τὴν κορφή της, καὶ φτύνει ὁλοένα αἷμα ἀπὸ τὰ σπασμένα δόντια της.

«Ἔχεις λόγο καὶ νὰ πεῖς!..—Δὲ θὰ μοῦ γλυτώσεις...Θὰ σὲ λιανίσω καὶ τὰ κοψίδια σου θὰν τὰ ρίξω στὶς μυλόπετρες μέσα νὰλέσουν μαζὶ τὸ σιτάρι τοῦ ἀγαπητικοῦ σου...», λυσσομανάει καὶ τὴ ζουλάει τὰ μπρούμητα μὲ τὴν πατούνα στὰ μαλακὰ λαγόνια.

«Λυπήσου κάνε τὰ ἑφτὰ παιδιά μου . . . Στοὺς δρόμους θὰ γυρίζουν ἀχτένιστα κι ἀμπαλωτα κι ὅλος ὁ κόσμος θὰν τὰ διώχνει τἀνήλικα ὀρφανα...».

«Δὲν τᾶχεις ἀπὸ τὸ γιό μου, χαμοσυρμένη...Ὁ ἄλλος χρόνια τώρα ἔρχεται ἐδῶ ἀπ' τὸ χωριό σου καὶ σὲ κορφολογάει . . . Κι ὅλο τὸν ἐφίλεβες ἀπὸ τὸ βιό μου, ψοφίμι !..».

«Ἀχ, ἡ ἔρημη!..Ἀχ, πῶς κολάζουμαι !..».

Τὸ φυλακόσκυλο χαροπηδοῦσε παντα τριγύρω μὲ τὴ μούρη σηκωμένη κι οὐρλιαζε κομένα, σὰ νἄτανε δεμένο σὲ σκοινὶ κι ἀλυχτοῦσε καπιον κακόγνωμο ποὺ ἔρχονταν γιὰ νὰ πατήσει τὸ σπίτι.

Καὶ ἡ ὀγκωμένη γυναίκα πάλεβε νὰ λεφτερωθεῖ ἀπὸ τὸ καταραμένο ἐκεῖνο στοιχιὸ· τὸλάσπρο της καὶ τάπαλὸ κορμὶ εἶναι ξεγυμνωμένο τώρα ἀπὸ τὰ κουρέλια καὶ πιπιλίζεται μὲ κόκκινες στάλες· μύριες σοῦφρες καὶ λακκιὲς φκιάνει, καθὼς μαζώνεται κι' ἁπλώνει. Τὸ φανάρι φέγγει τὰ μαρμαρένια κόρφια καὶ στὶς ρῶγες τῶν βυζιῶν εἶναι πηγμένο τὸ γαῖμα μὲ τὸ γάλα. Τἀλώνι τῆς κοιλιᾶς της λασπώνεται χαμου καὶ τὰ νεραντσομάγουλα εἶναι ὀργωμένα μὲ γρατσουνιές· Τὰ μάτια λυώνουνε σὰν τὸ χλωμοκέρι κι ἀφτὴ σπαρταράει ὁλόβολη ἀπὸ τὰ κούφια βουγκητά.

Μὰ τὰ κοκκαλιαρικα γόνατα τοῦ μυλωνᾶ δὲν πάβουν νὰ κροῦνε πάνου στὸ κουφάρι τῆς Φώτως καὶ

γει λοιπὸν τὸ παιδί. Πάρε τὶς παράδες σου, ἀφεντικό, κ' ἐγὼ πλιὰ δὲ θἄρτω μαζί σου. Γιατί; Γιατί, λέγει αὐτός, ὁ Ντερβίσης μὲ πῆρε καὶ μ' ἔδειξε τὸ βιὸ καὶ τὰ καλά του καὶ μ' εἶπε, ὅ,τι θέλεις ἀπ' αὐτὰ θὰ σοῦ χαρίσω μόνο νὰ μένεις μαζί μου. Δὲ μὲ μποδίζει, καθὼς βλέπεις, κι ἀπὸ τὴν ἐκκλησιὰ κι ἀπ' ὅπου θέλω νὰ πηγαίνω, ἀδὲ καὶ πόσα φλουριὰ μ' ἔδωσε νὰ ξοδέψω σήμερα, μόνον ἕνα μὲ παράγγειλε· ρακὶ νὰ μὴν πιῶ ποτές. Ὁ ράφτης μ' ἀπορία τἄκουγε αὐτά, τέλος πῆρε τοὺς παράδες του κ' ἔφυγε χωρὶς νὰ πεῖ πλιὰ τίποτα στὸ παιδί. Μέσα του ὅμως ἀποροῦσε κ' ἔλεγε, ἄραγε τί σημαίνουν αὐτά. Σάνε βγῆκε τὸ παιδὶ ἀπ' τὴν ἐκκλησιά, πῆγε καὶ βρῆκε τοὺς φίλους του καὶ τοὺς πῆγε στὴν καλλίτερη λουκάντα κ' ἔφαγαν καὶ διασκέδασαν, ἔπειτα, ὕστερ' ἀπ' τὸ μεσημέρι, πῆγε στὸ σπίτι. Ὁ Ντερβίσης τονὲ ρωτᾶ, ποῦ πῆγε καὶ τί ἔκαμε, κ' ἐκεῖνος τοῦ τὰ λέγει κατὰ πῶς ἔγιναν ὅλα.

Σὰν αὔριο πάλε τοῦ δίνει ἄλλα φλουριὰ καὶ τοῦ λέγει· Πήγαινε ὅπου θέλεις καὶ σεργιάνισε· βάλε καὶ τὰ καλλίτερά σου τὰ ροῦχα· βγαίνει τὸ παιδὶ χαρὰ φορτωμένο, πηγαίνει, βρίσκει τὴν παρέα του, βγαίνουνε, γυρίζουνε στὴ μιά, γυρίζουνε στὴν ἄλλη, πᾶνε πάλε, τρῶνε στὴ λουκάντα, ἔπειτα συφωνοῦνε νὰ πάρουνε μιὰ βάρκα νὰ περάσουν ἀντίκρυ νὰ τὸ διασκεδασουν καλλίτερα. Ἀμέσως ἑτοιμάστηκε ἡ βάρκα, μὰ τότε πλιὰ εἶχαν καὶ κομάτι ρακὶ μαζί τους, γιατὶ τἄθελε ὁ τραγουδιστὴς ποῦ εἶχανε, γιὰ νὰ ξεβραχνιάζῃ. Μπαίνουνε λοιπὸ στὴ βάρκα, ἀρχίζουν τὰ τραγούδια, πηγαίνουν κατὰ τὴν ἀντικρινὴ τὴν ἐξοχή. Πηγαίνοντας ἐκεῖ σὲ μιὰν ἀκρογιαλιά, εἶχε τὸ παλατι του τὸ ξοχικὸ ὁ βασιλὲς ποῦ τοῦ Ντερβίση του τὰ παινέματα ἔκαμαν τοῦ παιδιοῦ τὸν προιστάμενο τὸν Ντερβίση νὰ σκάσῃ ἀπ' τὴ ζούλια. Αὐτὸς ὁ βασιλὲς εἶχε καὶ μιὰ κόρη πολὺ ὄμορφη. Αὐτὴ σὰν ἄκουσε τὰ τραγούδια μέσ' ἀπ' τὴ βάρκα, βγῆκε στὸ παναθύρι νὰ δῇ. Καθὼς τὴν εἶδε τὸ χρυσοφορεμένο τὸ παιδί, καὶ καθὼς τὸν εἶδε κι αὐτή, ἀγαπήθηκαν. Ἀπ' ἐκείνη τὴν ὥρα τὸ παιδὶ ἔπεσε σὲ μιὰ λύπη. Οἱ ἄλλοι τραγουδοῦσαν, ἔκαμαν ὅ,τι ἔκαμαν, αὐτουνοῦ ὁ νοῦς στὴν κοπέλλα, στὴ βασιλοπούλα. Ἀφοῦ βγῆκαν ἀντίκρυ καὶ διασκέδασαν ὅλη τὴ μέρα, τὸ βράδυ γυρίσανε στὰ σπίτια τους πάλε μὲ τὶς χαρὲς καὶ μὲ τὰ γλέντια. Ἄργισαν καὶ κομάτι, κι ὁ Ντερβίσης ἀνησυχοῦσε μήπως μετάνοιωσε τὸ παιδὶ καὶ χαλάσῃ τοὺς σκοπούς του. Σὰν πέρασε λίγη ὥρα ἀκόμα, χτυπᾶ ἡ πόρτα, τρέχει αὐτός, ἀνοίγει, μπαίνει τὸ παιδὶ κατασυλλογισμένο. Τὸ ρωτᾶ ὁ Ντερβίσης· τί ἔχεις, παιδί μου, κ' εἶσαι ἔτσι; Δὲ μιλεῖ αὐτός. Ντράπηκε νὰ τὸ πῇ. Σὰ νὰ μάντεψε ὁ Ντερβίσης κάτι, τὸ ξαναρωτᾶ, τὸ στενοχωρεῖ, ἀναγκάστηκε τὸ παιδὶ νὰ τὸ μολογήσῃ. Ἔννοια σου, τοῦ λέγει αὐτός. Καθόλου νὰ μὴν τὸ σκέφτεσαι. Ἐγὼ νὰ σὲ κάμω νὰ πᾶς ἴσια μέσα στὸ παλάτι νὰ ξηγηθῇς στὴ βασιλοπούλα. Πῶς θὰ γίνῃ αὐτό, ρωτᾶ τὸ παιδί. Ἂς ξημερώσει, καὶ μὴ νοιάζεσαι. Τὸ παιδὶ δὲν ἔκλεισε μάτι ὅλη τὴ νύχτα.

Σηκώνουνται αὔριο, αὐτὸ πάλι συλλογισμένο κάθεται. Τονὲ φωνάζει ὁ Ντερβίσης, τοῦ δίνει ἕνα μαστραπᾶ νερό, καὶ τοῦ λέγει· Νίψε καλὰ καλὰ τὸ πρόσωπό σου μ' αὐτὸ τὸ νερό, ἔπειτα βάλε καὶ τὰ χρυσά σου τὰ ροῦχα, καὶ πήγαινε ὁλοίσια στὸ παλάτι μέσα. Καὶ δὲ θὰ μὲ δοῦνε νὰ μὲ μποδίσουνε; ρωτᾶ τὸ παιδί. Ὄχι, λέγει. Κανεὶς δὲ θὰ σὲ δῇ. Πήγαινε μέσα, ἀνέβα στὸ μεσιακὸ τὸ πάτωμα, πέρασε πέντε πόρτες, καὶ στὴν ἕχτη τράβα τὴν τσάγρα κ' ἔμπα μέσα, γιατὶ ἐκεῖνος ὁ ὀντᾶς εἶναι τῆς βασιλοπούλας. Σηκώνεται τὸ παιδί, κάνει αὐτὰ ποῦ τοῦ εἶπε ὁ Ντερβίσης, βγαίνει, πηγαίνει μπροστὰ στὸ παλάτι, βρίσκει δυὸ ζαπτιέδες στὴν πόρτα καὶ φυλάγανε μὲ τὰ τουφέκια καὶ γιὰ νὰ μάθῃ ἂν ἀλήθεια δὲ θὰ τονὲ βλέπουνε, σηκώνει τὸ χέρι του καὶ κατεβάζει ἕναν μπάτσο στὸν ἕναν. Αὐτὸς θάρρεψε πὼς τονὲ χτύπησε ὁ σύντροφός του. Γιατί, λέγει, μωρὲ, τώρα στὰ καλὰ καθούμενα μὲ χτυπᾶς. Τρομάζει ὁ ἄλλος· ποιός, μωρὲ, σὲ χτύπησε; Πιάνουνται στὶς ἀγκαλιαστὲς οἱ δυὸ οἱ ζαπτιέδες, βγαίνουνε νὰ τοὺς χωρίσουν, μπαίνει ὁ φίλος μέσα, ἀνεβαίνει ἀπάνω, κανεὶς δὲν τονὲ βλέπει. Περνᾶ πέντε πόρτες, πηγαίνει, ἀνοίγει, μπαίνει μέσα, καθίζει σ' ἕνα μέρος. Ἀκούγει τὸ τρίξιμο τῆς πόρτας ἡ βασιλοπούλα, τρομάζει.

Γυρίζει, βλέπει, τίποτε! Λέγει, νὰ δεῖς φαντάχτηκα. Περνᾶ λίγη ὥρα, φέρνουν τὸ τραπέζι τῆς βασιλοπούλας. Καθίζει αὐτὴ νὰ φάγῃ, ὥστε νὰ γυρίσῃς νὰ δῇς, τὸ φαΐ τέλειωνε μέσ' ἀπ' τὸ πιάτο. Καθισε ὁ φίλος κ' ἔτρωγε χωρὶς νὰ φαίνεται. Σὰν κόντευε νὰ τελειώσῃ τὸ φαεῖ της ἡ βασιλοπούλα, πῶς τἄκαμε αὐτός, πνίγηκε μ' ἕνα ψίχουλο, καὶ τοῦ ἦρθε νὰ βήξῃ. Ἀρχίζει λοιπὸν καὶ βήχει, βήχει μὲ τὴν καρδιά του. Ἀκούει αὐτὴ τὸ βήξιμο, βάζει τὶς ρωνὲς, τρέχουνε μέσα ὅλοι κι ὁ πατέρας της, τὴ ρωτοῦν τί ἔπαθες; Ἄνθρωπος, λέγει, εἶναι μέσα στὴν κάμαρά μου· βλέπουν ἀπὸ δῶ. βλέπουν ἀπὸ κεῖ, τίποτα. Λάθος ἔχεις, κόρη μου, τῆς λέει ὁ βασιλὲς, σύχασε, καὶ δὲν εἶναι τίποτα. Βγαίνουν ὄξω, περνᾶ λίγη ὥρα, κ' ὕστερ' ἀπ' τὸ βήξιμο τοὔρθε νὰ φτερνιστῇ. Πετάει ἕνα φτέρνισμα, βάζει πάλε αὐτὴ τὶς φωνὲς, τρέχουν. Τί ἔχεις κόρη μου; Ἄνθρωπος εἶναι μέσα, σᾶς λέγω. Βλέπουν καλὰ, πασπατεύουν παντοῦ, δὲ βρίσκουν τίποτα. Ὁ βασιλὲς ὡς τόσο φαρμακωμένος. Φαντάχτηκε, λέγει, ἡ κόρη μου· φωνάζει ἀμέσως τὸν Ντερβίση του νὰ διάβασει, νὰ κάμει ὅ,τι ἤξερε, νὰ βροῦν τί εἶναι ἐκεῖ μέσα· ἀνεβαίνει ὁ Ντερβίσης, γονατίζει, ἀρχίζει τὸ διάβασμα, κάνει χίλιω λογιῶ μαγεῖες, δὲν μπορεῖ νὰ βγάλῃ τίποτα. Βασιλέα μου, λέγει, φάντασμα εἶναι, καὶ δὲν μπορῶ νὰ τὸ δῶ. Ἄλλο δὲ μένει παρὰ νὰ βάλω νὰ καπνίσω μέσα στὴ κάμαρα νὰ φύγει ὅ,τι εἶναι, νὰ τὸ πιάσουμε, ἢ νὰ τὸ δοῦμε.

Βάζει λοιπὸ φωτιὰ ἀπὰ στὸ μαγκαλι, ρίχνει κάτι ἀπάνω, σφαλνᾶ τὰ παναθύρια καὶ τὶς πόρτες, γέμισε καπνὸ ὁ κόσμος. Τὸ παληκαρι ποὺ εἴτανε μέσα, ἴδρωσε. Βγάζει τὸ μαντήλι του, σκουπίζεται καλὰ καλὰ, καὶ σκουπίζοντας βγῆκε τὸ μαγεμένο τὸ νερὸ ποὺ εἶχε ἀλειμμένο τὸ πρόσωπό του χωρὶς νὰ τὸ ξέρει κ' ἐκεῖνος, κ' εὐτὺς φανερώθηκε καὶ τὸν εἶδαν ὅλοι τότες. Τὸν πιάνει τότες ὁ βασιλὲς καὶ τονὲ ρωτᾶ· Δὲ μοῦ λὲς, τί ν' αὐτὰ πόκαμες καὶ ποιός σ' ἔβαλε μέσα στὸ παλάτι; Ἀναγκάστηκε τὸ παιδὶ νὰ μολογήσῃ ὅλες τὶς ἀλήθειες καὶ νὰ πῇ πῶς ὁ Ντερβίσης ἔκαμε ὅ,τι ἔκαμε. Τοῦ βασιλὲ τοῦ ἦρθε μεγάλη προσβολή, γιατὶ τὰ γίνουν αὐτὰ μέσ' στὸ παλάτι. Διατάζει ἀμέσως μὲ τὴ συμβουλὴ τοῦ Ντερβίση του νὰ πάγῃ στράτεμα νὰ τὸν πάρει τὸν ἄλλον τὸν Ντερβίση νὰ τονὲ φέρῃ ἐκεῖ. Στείλανε μαζὶ κ' ἕναν Πασᾶ καὶ τὸν παραγγείλανε νὰ πῇ στὸν Ντερβίση πῶς ὁ βασιλὲς σοῦχει τραπέζι. Σηκώνεται ὁ πασᾶς, παίρνει τὸ στρατὸ καὶ πηγαίνει.

Ὁ Ντερβίσης ὅμως τὰ προεῖδε αὐτὰ τὰ πράματα καὶ παράγγειλε στὸ δοῦλο του πῶς ὅταν ἔρτουν καὶ μὲ προσκαλοῦνε, νὰ πῇς νὰ καθίσουν κομάτι ὅσο νὰ ντυθῶ καὶ νὰ βγῶ. Ἤρτε ἡ ὥρα, πῆγαν αὐτοί, χτυποῦν τὴν πόρτα τοῦ Ντερβίση, βγαίνει ὁ δοῦλος, ἀνοίγει, τοὺς παίρνει μέσα καὶ τοὺς βάζει καὶ καθίζουν ἀπὰς στὸ χαγιάτι. Ἐκεῖ ποὺ φύλαγαν ὥσπου νὰ ντυθῇ ὁ Ντερβίσης νὰ βγῇ, ὁ Πασᾶς ἀντίκρυ του ἔβλεπε μιὰ πόρτα, κι ἀπ' ἔξω ἕνα μπαξέ. Σηκώνεται, πηγαίνει κοντὰ, βλέπει, τί νὰ δεῖ! Ἕνας μπαξὲς βασιλικός, καὶ μιὰ χαβούζα στὴ μέση μὲ χρυσὰ ψάρια. Κι ἀπάνου στὴ χαβούζα στεκότανε μιὰ κο-

---

τὰ κρούσματα ἀντιλαλοῦν μὲς στὸν παλιόμυλο σὰν τὸ φουσκωμένο τουλούμι ποὺ τὸ βρέχουν οἱ ξυλιές.

Ἕνα ξαφνικὸ φρένιασμα συναρπάζει τώρα τὴ γυναίκα τοῦ Τάσιου κι ἀγωνίζεται νὰ γκαλιάσει μὲ τὰ βεργολύγιστα βραχιόνια της τὰ ξερὰ καλάμια τοῦ γέρου γιὰ νὰ τὸν στρώσει χαμου τρανταγμένο·

«Μωρὲ χάρε μάβρε, γιατί μὲ παιδέβεις ἔτσι;..», ψυχομαχάει λίγα.

Στὰ χαμένα δυναμώνει ὅμως, κι ἀφτὸς βαραίνει πάνου τώρα πιὸ πολὺ σὰ βράχος ριξιμιὸς καὶ θεριωμένος.

«Νὰ μετανοιώσεις, χαμενοπούλι, γιατὶ θὰ πᾶς ἀμετάλαβη στὸν κάτου κόσμο ... Ποιός σὰνάγκαζε μωρὴ, βρῶμα, νὰ μαγαρίσεις τὴ γενιὰ μου;...—Χαροπάλεβε τώρα, πουτάνα...».

«Ξαναμωραμένε γέρο, ποὺ πιστέβεις ἀκόμα...», κάμει νὰπολογηθεῖ κάπως τὸ θρέμα τοῦ κάμπου, μὰ τἀστραφτερὸ πελέκι πέφτει γοργὸ κι ἀνήλεο καὶ κόβει στὴ μέση τὴν κατᾶρα.

Τὸ μαβροκιτρινιασμένο κεφάλι μὲ γουρλωμένα μάτια καὶ δαγκωμένα χείλια κουρδουκυλιέται κατὰ τὴ φτερωτὴ τοῦ μύλου καὶ τραβᾶει ζοπίσω του τὴ χρυσόξανθη μακριὰ κόμη· τὸ αἷμα πηδᾶει ἀχνισμένο ἀπὸ τὸν κομένο λαιμὸ καὶ ραντίζει τὰ μοῦτρα καὶ τὰ φορέματα τοῦ γέρου. Ψιλοσφυρίζει σὰ νἄναι καμια φαρμακερὴ ὀχιά.

Σὰ νὰ ἔχει πέσει ἀπ' ἄλλον κόσμον ὁ Ποτιούλας Μπογιάρας τρίβει τὰ φλογισμένα μάτια του καὶ κοιτᾶει τὴ μαβροκόκκινη μπάρα ὀμπρός του ποὺ ξετυλίγεται πάγαλια σὰν κανένα φιδάκι ξεπαγιασμένο μὲς στὸ χειμώνα. Ὕστερα σπᾶζει βουρλισμένος σὲ κάτι χαζογέλια τόσο ποὺ ἡ σκύλλα του δειλιάζει καὶ τὸν γκαβγίζει παράξενα.

Κυκλώνει τώρα τὰ σκουμπωμένα χέρια στὸν ἀέρα καὶ ξεκλειδώνει τὸ σκυλιασμένο πρόσωπό του, γυρνώντας το πρὸς τὶς ἀραχνιασμένες γωνιές·

«Πάτε τώρα νὰ πάρετε κρέας ἀπὸ τὴ γελάδα ἐκείνη ποὔτφαξα ἐδῶ στὸ μακελιό...».

Ἕνα λαχάνισμα σύντονο τὸν ζεματίζει καὶ ἴδρωτας ἀναβράει πάνου στὸ ζαρωμένο γλέφαρό του· πισωδρομίζει τρεκλὰ σὰν τὸν κάβουρα κιάνόριστα καὶ σωριάζεται σ' ἕνα σακκὶ μισογεμισμένο. Οἱ ἀγριωπὲς ματιές του δὲ μποροῦν νὰ ξεκολλήσουν ἀπὸ τὴ σκοτωμένη γυναίκα καὶ τὰ ματόφυλα δὲν κατεβαίνουν γιὰ νὰ κλείσουνε, σὰ νἄναι μαρμαρωμένα. Μονάχα τὸ πηγούνι του ἀκκουμπάει πάνου στὸ φονικὸ στηλιάρι ποὺ τὸ κρατάει ἀνάμεσα στὰ γόνατα καὶ κόκκινες μισοπηγμένες σταλαματιὲς ποὺ ἔχουν πιαστεῖ στὰ δασότριχα μουστάκια του πέφτουν τώρα μιὰ μιὰ κι ἀνάλαφρα μπροστὰ στὰ γυμνωμένα του πόδια.

Τὸ ψυχομαχητὸ τῆς κοπέλλας τοῦ κάμπου καὶ τὸ γάνιασμα τῶν μικρῶν παιδιῶν ξεσκίζουν τἀφτιὰ τοῦ γέρου, μὰ δὲν ἔχει πιὰ τὸ κουράγιο νὰ ταραχτεῖ ἀπ' τὴ μονιά του.

ΣΤ'.

Τὰ σκοταδερὰ ρουμάνια εἶναι γαληνεμένα καὶ οἱ βόγγοι τῶν ἀνέμων ἔχουνε λουφάξει· μοναχὰ, σὰν ἀρχινοῦνε τώρα τὰ λιανοχρώματα τῆς κονταβγῆς νὰ χύνουνται στὸν ἀέρα, οἱ πετροπέρδικες ξυπνοῦν καὶ σειοῦνε τὰ φτερὰ καὶ τρυπώνουν τρεχάτες στὰ κλαριὰ τῶν πουρναριῶν. Ἀλάργα τὰ βουνὰ γίνουνται ἀχνὰ καὶ ρόδινα καὶ ἡ ρίγανη χύνει στὰ πετροτόπια τὴν ἀψιὰ καὶ ἡλιοφρυγμένη μυροῦδιά της.

Φασκιωμένος μέσα στὴ λιγδωμένη προβιὰ ὁ Τάσιος σκύβει κάτου ἀπ' τὰ θολωτὰ κ' ἔρμα μονοπάτια ποὺ σταβρώνουνται στὸ μύλο του καὶ σὲ κάθε μεριὰ ποὺ κλώθει ὁ δρόμος ἡ ἀσιγούρεφτη ματιά του ψαχνίζει τὸ μισοσκόταδο ἄνου κάτου σὰ νὰ θέλει νὰ φτάσει μιὰ ὥρα ἀρχήτερα. Ἔχει σώσει τόσο δρόμο τώρα μὲς τὴ νύχτα κι ἀκόμα δὲ λέει νὰ λαχανιά-

πέλλα καὶ χτενίζουταν, ποῦ δὲν εἶταν ἡ ὀμορφιά της στὸν κόσμο. Τὰ μαλλιά της σκέπαζαν τὸ κορμί της καὶ λάμπανε σὰν τὸν ἥλιο· αὐτὴ εἶταν Ἀνεραγίδα, μὰ αὐτὸς δὲν τὄξερε. Πηγαίνει παρακάτου κομάτι νὰ τὴ δῇ καλλίτερα, αὐτὴ τραβίχτηκε πίσω. Προχωρεῖ ἐκεῖνος ἀκόμα κομάτι, πάλι αὐτὴ ξοπίσω πηγαίνει. Ἔτσι ἔτσι χωρὶς νὰ τὸ καταλάβῃ, πῆγε, πῆγε, τὴν κυνηγοῦσε ἴσα με τὸ παλάτι τοῦ βασιλὲ ποῦ τὸν εἶχε στερμένο νὰ προσκαλέσει τὸν Ντερβίση. Σὰν τὸν εἶδε ὁ βασιλὲς τρόμαξε. Τί εἶν' αὐτά; τονὲ ρωτᾶ. Τί νἆναι, τοῦ λέγει. Δὲ βλέπεις αὐτὴ τὴν κοπέλλα ποῦ πολεμῶ νὰ φτάξω καὶ δὲν μπορῶ; Ἴσια με νὰ τὰ ποῦν αὐτά, ἡ κοπέλλα γίνεται γαδάρα καὶ τρέχει μέσα στοὺς δρόμους. Αὐτὴ τὴ γαδάρα τὴν εἶχε μαγέψει ὁ Ντερβίσης κ' ἔγινε κοπέλλα κι ὁ μπαξὲς ἐκεῖνος ποὺ ἔβλεπε εἴτανε χάλασμα καὶ τὸ μάγεψε κ' ἔγινε μπαξές. Κι ὅλα αὐτὰ γιὰ νὰ δείξῃ στὸν πασᾶ τὴν τέχνη του.

Ἀναγκάστηκε λοιπὸν ὁ βασιλὲς κ' ἔστειλε ἄλλον πασᾶ καὶ πῆρε τὸν Ντερβίση καὶ τὸ στράτεμα μαζὶ κ' ἦρταν. Ὁ βασιλὲς πλιὰ τοῦκαμε μιὰ πολιτικὴ μεγάλη. Τέσσερεις ἀνομάτους ὅμως τοὺς εἶχε κρυμμένους σ' ἕνα μέρος, καὶ τὴν ὥρα ποὺ θέλανε νὰ σηκωθοῦν ἀπὸ τὸ τραπέζι τοὺς εἶπε νὰ παρουσιαστοῦνε νὰ σκοτώσουν τὸν Ντερβίση. Ἀφοῦ δὰ βγάλανε γλυκὸ κ' ἔψησαν καφὲ τοῦ Ντερβίση, ἔβαλαν καὶ τὸ τραπέζι μὲ τὰ φαγιὰ καὶ κάθισαν ὁ Βασιλὲς, ὁ Πασᾶς, ὁ Βεζίρης, καὶ ὁ Ντερβίσης· σὰν ἔφαγαν καὶ θέλανε νὰ βάλουν πλιὰ τὸ χαλβᾶ, λέγει ὁ βασιλὲς· Τώρα θέλω, Ντερβίση μου, ὅσο νἄρτει ὁ χαλβᾶς, νὰ μᾶς κάνῃς τίποτα νὰ γλεντίσουμε, γιατὶ ἔμαθα πῶς ξέρεις πολλὰ πράματα. Καὶ τί ἀξιότη ἔχω, λέγει, ἐγὼ μπροστὰ σ' ἐσᾶς, βασιλιᾶ μου; Ὄχι, λέγει, θὰ μᾶς κάνῃς κάτι. Ἂς εἶναι, λέγει. Γυρίζει στὰ πλάγια του ὁ Ντερβίσης, φυσᾶ τρεῖς φορὲς, γίνεται ἀπάνω ἀπ' τὸ τραπέζι μιὰ κρεββατῆ μὲ τὰ σταφύλια. Κόψετε, λέγει, τώρα μὲ τὸ χέρι σας ἀπόνα σταφύβι. Κόβουν αὐτοί, τρῶνε, μένουν ξεροὶ καὶ σαστισμένοι μὲ τὴν τέχνη του. Κι ἄλλο, λέγει, θὰ μᾶς κάμῃς. Νὰ σᾶς κάμω, λέγει. Φυσᾶ πάλε τρεῖς φορὲς γίνεται μιὰ κολοκυθιὰ καὶ κρεμάζουνται τέσσερα κολοκύθια. Πάρε, λέγει, τώρα, βασιλέ μου, τὸ σπαθί σου καὶ κόψε τα ἐσὺ μὲ τὸ χέρι σου. Παίρνει ὁ βασιλὲς τὸ σπαθί, κόφτει καὶ τὰ τέσσερα τὰ κολοκύθια. Τότες ὁ Ντερβίσης τοῦ λέγει· Πήγαινε, βασιλέ μου, τώρα στὸν κρυψώνα πῶχεις τέσσερεις κρυμμένους νὰ μὲ σκοτώσουνε. νὰ δοῦμε τί γίνουνται. Τρόμαξε ὁ βασιλὲς. Ποιός τὰ εἶπε αὐτά; ψέματα εἶναι, ἕνα σουρὸ λόγια. Καλὸ, λέγει, σὲ πιστεύω, μὰ κάνε μου τὴ χάρη κι ἄμε νὰ δῇς. Σηκώνεται ὁ βασιλὲς, πηγαίνει νὰ δῇ, τί νὰ δῇ! Κ' οἱ τέσσερεις σφαγμένοι καὶ ξεπλανταρωμένοι καταγῆς. Πηγαίνει στὸν Ντερβίση, Μπρὲ,τί ν' αὐτὰ, δὲ ξέρω τί; Τί, βασιλέ μου; ρωτᾶ ὁ Ντερβίσης. Νά, σκοτωμένοι εἶναι μέσα ὅλοι. Ἐσὺ τἄκαμες αὐτά. Νὰ μὲ συχωρνᾶς, βασιλέ μου, ἐσὺ πῆρες τὸ σπαθὶ καὶ τοὺς ἔσφαξες. Ἐγὼ δὲν ἔπιασα τίποτα. Τότες ὁ βασιλὲς μούδιασε καὶ κατάλαβε πῶς αὐτὸς ξεπερνᾶ τὸν δικό του τὸν Ντερβίση στὴν τέχνη καὶ στὶς μαγεῖες, καὶ ζητᾶ νὰ τὸν κρατήσῃ μαζί του. Αὐτὸς ὅμως δὲ δέχτηκε, παρὰ τοῦ εἶπε· Ὄχι. Ἐγὼ ἔχω τὸ βασιλέ μου, ἀλλὰ τἄκαμα αὐτὰ ὅλα γιὰ νὰ μπορέσω νἄρτω νὰ δῶ τὴν ἀξιότη καὶ τὴν παληκαριὰ τοῦ δικοῦ σου τοῦ Ντερβίση. Μόνο τώρα σὲ παρακαλῶ νὰ δώσεις τὴν κόρη σου στὸ παιδί μου, γιατὶ σὰ δὲν τὴν πάρῃ θὰν ἀποθάνει. Δέχτηκε ὁ βασιλὲς, κ' ἔγινε γάμος καὶ χαρὰ, ἤμουν κ' ἐγὼ ἐκεῖ πέρα, μοῦ δώσανε μιὰ κοκκάλα, τὴν ἔγλειψα, τὴν ἔγλειψα, ἔπειτα τὴ δίνω μιὰ ἀπὰς στοῦ μπαμπαρίνη τὸ γόφο, κι ἀπὸ τότε κουτσαίνει καὶ πηγαίνει.

ΕΙΔΥΛΛΙΑ

1.

Ξέννοιαστη λούζεται ἡ κυρὰ
Στὰ κύματα ποὺ ἀφρίζουνε,
Μὰ 'πὸ τὸ βράχο τοῦ βοσκοῦ
Τὰ μάτια τή φαγκρίζουνε.
Κι ὅταν γυμνὴ στὴν ἀμμουδιὰ
Μέσ' ἀπ' τὸ κῦμα βγαίνει
Δίχως ἀνάσα κι ὁ βοσκὸς
Μ' ἀνοιχτὸ στόμα μένει,
Κι ἀχόρταγα τὰ μάτια του
Ποὺ τὴν κυρὰ ἀγναντέβανε
Κι ὁλάνοιχτα κι ἀσάλεφτα
Νὰ σβύσουνε κοντέβανε

2.

Στὴν ἀμμουδιὰ τὰ ροῦχα της
Ἀποζητᾶ, μὰ ὠϊμένα
Μακριὰ 'ναι ἀπὸ τὸν τόπο τους
Κι ἀλάργα πηγαιμένα.
Βάνει στὸ νοῦ της χίλια δυὸ
Καὶ ἄχ, νἄηταν νὰ ξέρῃ
Ποιὸς τὸ κομμένο του ἄπλωσε
Στὰ ροῦχα της τὸ χέρι,
Κι ἀλλοῦ ποιὸς κρυφοκοίταζε
Τὰ ὁλόγυμνά της κάλλη,
Μὲ τὰ μικρά της δάχτυλα
Τὰ μάτια νὰ τοῦ βγάλῃ.

3.

Χτυπῶντας τὰ τσαρούχια της,
Τὸν ἄμμο σὰν τινιάζῃ,
Δὲν ἀγροικάει τὸν πιστικὸ
Ποὺ βαριοαναστενάζει.
Σὰ 'ντύνουνταν νοιώθει φωτιὰ
Νὰ καίῃ τὸ μάγουλό της,
Τὸ καρδιοχτύπι της γοργὸ
Καὶ τὸν ἀνασασμό της.
Ὤ, κι ἂν τὴν εἴδανε γδυτὴ
Τοῦ πιστικοῦ τὰ μάτια,
Κάλλιο της νὰ πνιγῇ βαθιὰ
Στῆς θάλασσας τὰ πλάτια.

4.

Ὅλη ντροπὴ κι' ὅλη θυμὸς
Παίρνει τὸν ἄμμον ἄμμο
Παραμιλῶντας σὰν τρελλὴ
Καὶ μὲ τὰ μάτια χάμω.
Ρήχνει κατάρες τοῦ γιαλοῦ
Τοῦ γλυκοπαιχνιδιάρη,
Κατάρες πιὸ χειρότερες
Στὴν κάψα τἀλωνάρη,
Καὶ τρέχει μὲ τὰ ξέπλεγα
Μαλλιὰ σὰν τὸ χρυσάφι
Στὴν πράσινη τὴ λαγκαδιὰ
Σὰν τρομασμένο 'λάφι.

5.

Ἡ Μώρα ψὲς τὴν ἔπιασε·
Καταραμένη ἡ στάνη
Καὶ τὸ βουνὸ κι ὁ θεριστὴς
Ποὺ τέτοια κάψα κάνει.
Ξεστήθωτη μὲ τὸ φιλὶ
Νωπὸ στὸ μάγουλό της
Ξυπνάει, μὰ τὸν ἄντρα της
Δὲν εἶδε στὸ πλεβρό της.
Καὶ τρέμει γιὰ τοῦ τὸ εἰπῇ
Καὶ σκιάζεται ὠϊμένα,
Μήπως κι ὁ ξένος πιστικὸς
Τὴν ἔχει φιλημένα.

ΒΑΡΛΕΝΤΗΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ Α. ΛΙΜΠΕΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΠΑΘΟΛΟΓΟΣ ΝΕΥΡΟΛΟΓΟΣ

ΥΦΗΓΗΓΗΣ ΕΝ ΤΩ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΩ

Ὁδὸς Ἀκαδημίας ἀριθ. 82.

σει· θαρρεῖ πῶς ἔχει βγάλει φτερὰ στὰ πόδια του κι ὅσο κοντοζυγώνει τόσο κ' ἕνας κρύφιος πόθος τόνε σπρώχνει πιὸ μπροστά.

Τὰ μάβρα δέντρα περνοῦνε στὸ πλάγι του βουβὰ καὶ ψηλωμένα καὶ οἱ κρανιὲς μὲ τἀκανόνιστα κλαδιὰ γρατσουνοῦνε κάθε λίγο τὸ ζεραμένο καὶ σκληρὸ τομάρι ποὺ φοράει. Καποτε γλιστράει πάνου στὰ στουρνολίθαρα κι ἀφτὰ ἀκούγουνται νὰ σέρνουνε βαζοκοπώντας κι ἄλλα τροχάλια τὸν κατήφορο κατὰ τὸ λάκκο ποὺ κυλᾶνε.

«Διαβολεμένη νύχτα ποὺ δὲ θέλει νὰ ξημερώσει! . . Δὲ νογάω τί κρίματα ἔχω καὶ τυραγνιέμαι τόσο... Ἡ Φώτω μου ἀντιπροχτὲς ἀκόμα λειτούργησε πάνου στὸ ρημοκλήσι τοῦ Ἅη Λιᾶ ποὺ τὄχε τάξει γιὰ μένα καὶ μεθάβριο πάλε θὰ πάει στὸ βράχο νἀνάψει κεριὰ στὸ κόνισμα .. Ἡ κατάρα τοῦ παπποῦ μου ποὺ τἄβαλε μὲ τὸ διάβολο μὲ βασανίζει πάντα καὶ προκοπὴ δὲν ἔχω...Μέσα στὸν ἐλαιώνα μου οἱ πλιότερες ἀντρέλες μου ψώριασαν καὶ τὰ νιὰ φυντάνια τἄχει στρωμένα χάμου τὸ στερνὸ χαλάζι ποὺ εἶναι νὰ τὸν παίρνει ὁ πόνος κανένα...Τί τὸ θέλαμε καὶ τἄλλο τὸ βιό;...Σὰ νὰ μὴ μᾶς πόρεβε ὁ πατρικὸς νερόμυλος ... Πολυτεχνίτης κ' ἐρημοσπίτης!..», πασπάτεβε τὰ χείλια του σ' ὅλο τὸ δρόμο καὶ βλαστημοῦσε.

Καὶ τὸ παραμύθι πἀφηλογιούντανε γιὰ τὴ γενιά του ἄστραψε ξανὰ στὸ θολωμένο νοῦ του :

— «Οἱ μυλωνάδες πρῶτα κι ἀρχὶς εἴτανε φτωχοὶ καὶ κακομοιριασμένοι ἀθρῶποι· σταμπόλια ἄλεθαν καὶ σπειριὰ κρατούσανε γιὰ νὰ γιομίσουν τὴν παραδαρμένη κοιλιά· νύχτα μέρα δούλεβαν πάνου στὴ μυλόπετρα σκυμένοι κ' ἔχυναν τὸ γέννημα λιγοστὸ καὶ μὲ τὴ χούφτα, γιατὶ ἀπὸ βαρδάρια δὲν ἤξεραν. Ὁ Θεὸς τὸν εἶχεν ἀστοχήσει τέτιον κόσμο τῆς ἐρμιᾶς καὶ δουλεφτάρη· μὰ ὁ τρισκατάρατος — μακριὰ τοῦ λόγου σου καὶ τῆς ἀφεντιᾶς μου — μιὰ καὶ δυὸ μουρλαίνεται καὶ πάει σὰν ἕνας ξένος γυρολόγος ποὺ παραστράτησε στἀγριοτόπια νὰ τὸν ἐλεημονήσει. Χτύπησε στὴν πόρτα τοῦ παπποῦ μου κι ἀφτὸς ἄγλειψε τὸν τόπο χάμου μὲ τὴ γλώσσα γιὰ νὰ τὸν καθαρίσει ἀπ'τἀλέβρι καὶ νὰ βάλει τὸ μουσαφίρη νὰ καθήσει. «— Ἀπὸ ποῦ μὲ τὸ καλὸ καὶ γιὰ ποῦ,πατριώτη;» — «Ἀνεμομάζεμα εἶμαι κι ἀνεμοσκόρπισμα θὰ γένω». Τὸν ἐδασκάλεψε κατόπι νὰ φκιάσει τὴ βαρδαρομάννα καὶ τἀμπάρι κ'ἔγινε τὴ χαραγὴ ἄφαντος σὰν καπνός. Τὸν εἶδες ἐσύ ; —τὸν εἶδα κ' ἐγώ. Ὁ μυλωνᾶς δὲν εἶχε ἀνάγκη τώρα νὰ κάθεται καὶ νὰ συγκαίεται πάνου στὴ μυλόπετρα. Βρακοῦσες κότες κακαριόνταν στὴν ἀβλὴ κι ὄπωρες λιμπιστικὲς κρέμουνταν γύρω στὰ δεντρια. Κυπαρισσάκια φύτεψε ὁ μακαρίτης στὴν ἀρδα καὶ μαβρολογοῦσαν περήφανα καὶ πομπεμένα. Μὰ λίγα χρόνια κύλησαν κι ἀντάρεβε τὸ βουνὸ: στὸν ὕπνο του τότες φαίνονταν ὁ σατανᾶς μὲ τὰ κέρατα καὶ χόρεβε κι ἀναρίχνονταν γιὰ τὸ καλὸ ποὺ τοῦκαμε. Μουρλαίνεται κι ὁ μυλωνᾶς ποὺ φίλεψε τὸ διαβολο στὴν καλύβα του κι ἀρνήστηκε τὸν ἅγιο σταβρό· ρήμαξε τὸ περιβόλι του καὶ καίει τὰ κυπαρίσια· μὲ μιὰ πέτρα δεμένη στὸ λαιμὸ βούλιαε στὴ λουνιασμένη Σαλαμπριὰ κι ἀφτὴ ξέρασε τὸ κορμί του πέρα στὸ μπούκωμα, πρησμένο καὶ φουσκωμένο σὰν κανένα τουλούμι, μὲ λυωμένα ἀφτιὰ καὶ μύτες. Μὰ τὰ βαρδάρια ἔμειναν ἀπὸ τότες».

Ἔχει περάσει πιὰ τὸ κομένο μυλάβλακο καὶ σ' ἀπόλιγο ἀλωνίζει μπροστὰ στὸ σπίτι του· μὰ οὔτε ψυχὴ δὲν ἔρχεται νὰ τοῦ ἀνοίξει καὶ οἱ ἀπαλάμες του ξεφλουδίζουνται χτυπώντας πάνου στἀροκάνιστα σανίδια τῆς ἀβλόπορτας. Μόνο οἱ βρακάτες κότες ποὺ μόλις ξύπνησαν καὶ σκαλίζουνε μέσα τὰ σκρόπια σκύβαλα ξενομιοῦνται μὲ τοὺς χτύπους καὶ τὰ σκιαγμένα κακαρίσματα ἀκούγουνται στὸν ἀβγινὸν ἀέρα βαριὰ καὶ παράτονα.

ΚΥΡΙΑΚΑΤΙΚΟ ΚΗΡΥΓΜΑ

Ἦν δὲ Ἰωάννης ἐνδεδυμένος τρίχας καμήλου καὶ ζώνην δερματίνην περὶ τὴν ὀσφὺν αὐτοῦ καὶ ἐσθίων ἀκρίδας καὶ μέλι ἄγριον.

Μάρκος 1.

Ἀπ' τὴν ἀρχὴ ὡς τὸ τέλος, ἀδερφοὶ Χριστιανοί, τὸ θεμέλιωμα τῆς πίστης μας γίνεται μὲ ἀδυναμία καὶ μικρότητα τῶν ὑλικῶν μέσων. Μέσα σὲ μιὰ σπηλιὰ, κοντὰ στὸ παχνὶ ἀλόγων ζῴων, γεννιέται ὁ παντοδυνάμος λυτρωτὴς τοῦ κόσμου· φτωχογεννημένος δὲν ἄκουσε ὀλόγυρα στὴν κούνια το τὴν κολακεία τῶν ἀνθρώπων ποὺ τριγυρίζουν καὶ περιγλείφουν τοὺς δυνατοὺς καὶ ἄρχοντες τῆς γῆς. Τῶν Ἀγγέλων ἡ μελῳδία, ποὺ ἐναννάρισε τὸν πρῶτό του γλυκὺν ὕπνον ἀνάμεσα στοὺς ἀνθρώπους, δὲν ἀκούστηκε παρὰ μονάχα ἀπὸ φτωχοὺς βοσκοὺς κι' ἀπὸ κανέναν ἄλλονε. Τὸ λαμπερὸ ἀστέρι ποὺ ἐσημάδεψε τὴ γέννησή του μονάχα οἱ μάγοι, οἱ ἀντιπρόσωποι τῆς σοφίας τοῦ παλιοῦ καιροῦ, τὸ εἴδανε, τἀκολουθήσανε καὶ μονάχοι τους προσκυνήσανε τὸν νεογέννητο βασιλέα, ὅπου ἡ βασιλεία του δὲν εἴτανε ἀπὸ τοῦτον τὸν κόσμο, τὸν κόσμο τῆς ψευτιᾶς καὶ τῆς ὕλης. Ἡ ταπεινοσύνη ἀκολουθᾷ ὅλη του τὴ ζωή. Ὅταν ὀχτωμέρισε, τὸν ἐφέρανε στὸν ναὸ, σὰν φτωχαδάκι νήπιο καὶ τοῦ κάμανε τὴν περιτομὴ, δεῖγμα καὶ τοῦτο τοῦ σεβασμοῦ του στοὺς νόμους τοῦ κόσμου, μάθημα στὸ μέλλον νομιμοφροσύνης καὶ ὑπακοῆς. Κι ἔτσι ἐπέρνα ἡ ἐπίγεια ζωὴ τοῦ Θεανθρώπου, μὲ φτώχεια καὶ ταπεινοσύνη, μὲ ὑπομονὴ καὶ ὑποταγὴ στοὺς δικούς του. Ἔτσι ἐπέρασαν τὰ χρόνια τῆς προετοιμασίας γιὰ τὸ θεϊκό του κήρυγμα καὶ τέλος ἔφτασεν ἡ ὥρα, ὅπου ἔμελλε νὰ βροντήσῃ ἡ θεϊκή του φωνὴ, ποὺ ἔμελλε νὰ ρίξῃ καταγῆς τὴν πλάνη καὶ τὴν ψευτιὰ καὶ τὴν ἀπατηλὴ τοῦ κόσμου δύναμη. Σὲ περασμένα χρόνια ἡ φωνὴ τῶν σαλπίγκων ἐγκρέμισε τὰ καστρότοιχα τῆς Γεριχῶ· τώρα ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ, ποὺ γεννήθηκε ἄνθρωπος, θὰ ρίξῃ χαλάσματα καταγῆς τοὺς πύργους ποὺ εἴχανε μέσα τους φυλακωμένη τὴ λευτεριὰ τῆς συνείδησης τἀνθρώπου κι' ἀλυσσοδεμένη τὴ γνώση καὶ τὴν ἀλήθεια. Καὶ τώρα ὅμως φτωχικὰ κι' ἥσυχα προκηρύχνεται ὁ ἐρχομὸς τοῦ Θεοῦ. Ὁ Πρόδρομός του, ποὺ στάλτηκε μπρὸς νὰ φωνάξῃ στοὺς ἀνθώπους τὸ φτάσιμο τοῦ Σωτήρα των, εἴτανε ἄνθρωπος ἐρημίτης· ὁ κόσμος εἶχε πολὺ προστυχέψῃ καὶ κανένα καλὸ ἀπὸ μέσα δὲν μποροῦσε νὰ ξεπροβάλῃ. Ἔπρεπε λοιπὸν ἀπὸ τὴν ἐρημία νὰ ἔβγῃ ὁ Πρόδρομος καὶ στὴν ἐρημία νὰ πρωτακουστῇ ἡ φωνή του, σὰν νἄδειχνε μὲ τοῦτο ἡ θεία χάρη πὼς ἀπ' τὰ τίποτα, ἀπ' τὴν ἔρημο θἀρχινοῦσε τὸ θεμέλιωμα τοῦ πνεμματικοῦ κόσμου, ὅπως ἄλλοτες ἀπ' τὸ χάος ἐπλάστηκε ὁ ὑλικὸς κόσμος. Τὸν Πρόδρομο δὲν τόνε συντροφιάζουν στρατέμματα καὶ καβαλλάρηδες, τούμπανα καὶ σάλπιγκες· δὲν εἶναι στολισμένος μὲ χρυσάφια καὶ φτερὰ, μὲ παράσημα καὶ φαντασίες, ὅπως εἶναι στολισμένοι οἱ Πρόδρομοι τῶν βασιλιάδων τῆς γῆς. Ὄχι· ὁ Ἰωάννης φοροῦσε φόρεμα ἀπὸ καμηλότριχες καὶ ζώνη δερματένια ἔσφιγγε τὴ μέση του, καὶ τὸ φαγί του εἴτανε ἀκρίδες κι' ἄγριο μέλι. Αὐτὸς ὁ φτωχὸς ἐρημίτης διαλέχτηκε Πρόδρομος τοῦ Θείου Λόγου. Καὶ μ' ὅλο τὸ δίκιο. Πειὸ μεγάλος ἀπ' τὶς ἀνάγκες τῆς καθημερινῆς ζωῆς, ποὺ θὰ πῇ, πειὸ μεγάλος ἀπ' τὰ ζουλεμμένα μεγαλεῖα τοῦ κόσμου, πειὸ μεγάλος ἀπ' τὰ χρήματα, ἀπ' τὶς δόξες, τὶς τιμὲς, τὰ στολίδια, τὶς ὑποφερτὲς τοῦ κόσμου ψευτιὲς ποὺ θέλει νὰ ζήσῃ ὅπως ὅπως, εἴτανε ὁ μόνος ποὺ μποροῦσε νὰ βροντοφωνάξῃ: Ἑτοιμάστε τὸν δρόμο τοῦ Κυρίου· ἰσάστε τὰ μονοπάτια του.

Καὶ εἶναι ἀλήθεια, Χριστιανοί μου, πὼς κεῖνος ὁ ἄνθρωπος μονάχα στὸν κόσμο εἶναι ἄξιος νὰ δουλέψῃ γιὰ μεγάλα ἔργα, γιὰ ἔργα ἀθάνατα κι' αἰώνια, ὅπου δὲν εἶναι σκλάβος τοῦ σήμερα καὶ τοῦ αὔριο, τοῦ χτὲς καὶ τοῦ προχτὲς. τοῦ πέρυσι καὶ τοῦ φέτος καὶ τοῦ χρόνου, ὁ ἄνθρωπος ποὺ μέσα στὸ κεφάλι του χωρᾷ ἡ αἰωνιότη.

Πῶς θέλεις ἐσὺ νὰ κάμῃς μεγάλο ἔργο, ἀφοῦ φοβᾶσαι μὴ χάσῃς τὸ συφέρο σου, στὸ ἐμπόριό σου ἢ στὴν πολιτική σου, ἀφοῦ τρέμεις, νὰ μὴ σὲ κατακρίνουνε γιατὶ ἐφέρτηκες ἔτσι, γιατὶ περπατῶντας ἐξέχασες νὰ βγάλῃς τὸ καπέλλο σου σ' ἕναν κἄποιο ποὺ ἀλλοιῶς δὲν θὰ τοῦλεγες μηδὲ καλημέρα ἁπλῆ; Πῶς θέλεις νὰ δείξῃς παλληκαριὰ κι' ἡρωισμὸ στὸν πόλεμο ἢ στὴν κοινωνία, ἀφοῦ ἀδιάκοπα χτυπᾷ ἡ καρδιά σου μὴν πάθῃ τίποτα ἡ ἀκριβή σου ζωή; Ποιός ἄλλος μποροῦσε νὰ τρέξῃ μπρὸς ἀπ' τὸν Χριστὸ καὶ νὰ φωνάξῃ «Μετανοεῖτε· ἤγγικεν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν», παρὰ ὁ Ἰωάννης, ὁ ἐρημίτης τοῦ Ἰορδάνη, ὅπου δὲν εἶχεν ἀνάγκην μηδ' ἀπ'αὐτὰ τὰ χρειαζούμενα τῆς καθημερινῆς ζωῆς, ποὺ δὲν ἐσκοτίζονταν γιὰ φαγιὰ καὶ γιὰ πιοτὰ, ποὺ δὲν τὸν ἔννοιαζε σὲ ποιὰ μόδα ἔκοβαν οἱ ἄνθρωποι τὶς φορεσιές τους, ὁ ἐρημίτης ποὺ τὸν ἔφταναν λίγες μπουκιὲς μυρωδᾶτο ἀγριόμελο νὰ τὸν θρέψουν καὶ λίγες καμηλότριχες νὰ σκεπάσουν τὴ γδύμνια του;

Κι' ὕστερα πῶς εἴτανε θᾶμμα ἡ νίκη τῆς Χριστιανοσύνης; Ἂν εἴτανε θᾶμμα, αὐτὸ εἴτανε ἀπὸ κεῖνα ποὺ κάνει τοῦ ἀνθρώπου ὁ ἡρωισμός, κεῖνο ἴσα ἴσα ποὺ θέλησε ὁ Χριστὸς, μὲ τὶς ἡρωικὲς τἀνθρώπου δύναμες νὰ λύσῃ τὸ ζήτημα τῆς ἀνθρωπινῆς προκοπῆς καὶ τοῦ ψηλωμοῦ τοῦ ἀνθρώπου ἴσα μὲ τὸ μεγαλεῖο τοῦ Θεοῦ. Τὸ φανέρωμα τοῦ Προδρόμου εἴτανε μιὰ ἀπόδειξη κεινοῦ ποὺ εἶπε ἀργότερα ὁ θεοφώτιστος Παῦλος. «Τὰ ἀσθενῆ τοῦ κόσμου ἐξελέξατο ὁ Θεὸς, ἵνα καταισχύνῃ τὰ ἰσχυρά». Μὲ τὴν ἀδυναμία καὶ τὴν ταπεινοσύνη τῶν ἀφωσιωμένων ἐνίκησεν ὁ Θεὸς τοὺς δυνατοὺς τῆς γῆς. Βασιλιάδες καὶ Ἄρχοντες, Ἀρχιερεῖς καὶ Διαβασμένοι, μαχαιράδες καὶ σοφοί, πλούσιοι καὶ χαραμοθρεμμένοι, ὅλοι βάλανε τὰ δυνατά τους νὰ πνίξουνε τὴ Χριστιανοσύνη ἀπάνω στὴ γέννησή του, μέσα στὴν κούνια της. Αὐτὴ ὅμως, μὲ τὴ δύναμη τῆς ἀληθείας δυναμώνοντας τὴν ἀδυναμία της, ὅλα τὰ νίκησε κι' ἀπάνω στὰ συντρίμμια τους ἔστησε τὸ θρόνο του ποὺ ὡς τὰ σήμερα στέκει ἀσάλευτη, κι' ὅσο ἀνοίγει ὁ κόσμος τὰ μάτια του στὸ φῶς τῆς ἀληθείας τόσο πλειότερο θὰ μαζώνεται μ' εὐλάβεια κι' ἀγάπη ἀποκάτου στὸν ἴσκιο τοῦ Σταυροῦ καὶ θὰ ζῇ ἥσυχος καὶ καλόμοιρος, γλυτωμένος ἀπ' τὰ καρδιοχτύπια τῆς πλεονεξίας, εὐχαριστημένος μὲ κεῖνα ποὺ ἔχει, ὅμοιος μὲ τὸν Πρόδρομο. ποὺ φορώντας καμηλόρουχα καὶ τρώγοντας μέλι ἄγριο κι' ἀκρίδες εἶχε τὴ δύναμη νὰ στυλώνῃ τὸ φεγγερό του μάτι στοῦ Θεοῦ τὸ θέλημα καὶ νὰ καλῇ τὸν κόσμο νὰ ξυπνήσῃ ἀπ' τὸν ὕπνο τῆς ἁμαρτίας τὸ φαρμακωμένο φωνάζοντας: «Μετανοεῖτε, ἤγγικε γὰρ ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν».

Ο ΚΗΡΥΚΑΣ ΤΟΥ ΝΟΥΜΑ

ΕΠΙΓΡΑΜΜΑ

ΣΕ ΚΟΛΑΣΜΕΝΟ ΔΑΝΤΟΛΟΓΙΟ

Τὸ Δάντη τὸν ξεκοίλιασες μὲ τέχνη καὶ μὲ χάρη
Καὶ τἀντερά του κρέμασες σὲ **Ἠλύσιο** τσιγκέλι,
Κι ὅμως σὲ λὲν μεταφραστὴ καὶ ὄχι μακελάρη,
Γιατ' ἔτσι ἡ συνηθεια τοῦ τόπου μας τὸ θέλει.

ΗΛΥΘΙΟΣ

Στὰ μέρια τῆς ἀνατολῆς εἶναι στρωμένα σύγνεφα μαβρειδερὰ σὰν τὴν πίσσα καὶ ἡ μέρα ἀργεῖ νὰ φέξει. Ἀκόμα δὲ χάθηκαν ὅλα τἀστέρια καὶ τὸ μάτι ξανοίγει κανένα ἀσπρουλιαρικο μὲς στὰ οὐράνια. Ὁ γιὸς τοῦ μυλωνᾶ δὲ δουράει τώρα καὶ σὰν ἀποκαρωμένος γυρνάει ἀπὸ τὴν πίσω πλαγιὰ καὶ πηδάει τἀγκαθωτὰ παλιούρια γιὰ νὰ μπεῖ μὲς στὸ μύλο ἀπὸ τὴν πορτοπούλα τοῦ περιβολιοῦ ποὺ τὴν ἀγναντέβει νὰ μαβρολογάει ἀκόμα ἀνοιχτή.

Λύνεται ἄξαφνα ἡ γλώσσα του καὶ τὰ μάτια του πάνε νὰ πεταχτοῦν ὄξω ἀπ' τὶς κόχες φουσκωμένα: δὲν πιστέβει σ' ὅσα γλέπει μὲς στὸ μισόφωτο τῆς χαραγῆς καὶ βαστιέται στηλωμένος πάνου στὴ θύρα γιὰ νὰ μὴ στρωθεῖ χάμου καὶ πεθάνει.

«Ἤθελες νὰ γίνεις κάρο διπλό!..», ἀναχοβολιέται τότες ὁ κουλουριασμένος γέρος μ' ἕνα ξερόβηχα. «Ὁ λυκοφαγωμένος σέχει ἀδραγμένο καὶ τὰ γόνατά σου πῆραν καὶ σένα χῶμα ποὺ πατάμε ... Μιὰ κοπὴ λυκόπουλα στριγκλιάρικα μονιαζει μὲς στὸ σπίτι σου καὶ μασᾶει τὸ γλυκὸ ψωμί σου...Καὶ ἡ κοιλιὰ τῆς Φώτως σου μὲ κοπέλια ξενοσπαρμένα εἴταν βαρεμένη...Γύρεβες καὶ γύρεβες μιὰ κορασιὰ γενοβολήτρα κ' ἔμορφη, μὰ στὰ στερνὰ τὴ βρῆκες . . . Οὐδὲ στιγμὴ δὲν ἄφινε νὰ σἀπατάει,τυφλοπόντικα, κι ὅλο θυμόνταν τὰ παλιὰ, τὰ λέφτερα τὰ χάδια ... Κἀθου καὶ σὺ τώρα κοντὰ στἀκέραλο κορμὶ ποὺ ξένα χέρια τὄσφιγγαν καὶ γέλα μὲ τὴν ἀμυαλοσύνη σου, ἄμοιρε!..Ἐγὼ σφαλῆξα τὰ μάτια μου κ' ἔγινα νιόχαρός της...Ἄσογος δὲν ἤθελα νὰ πεθάνω καὶ τὸ μυγοφτυμένο ψοφίμι τοῦ κάμπου δὲν τἄφισα νὰ βρωμοκοπάει μὲς στὸ σπίτι μου...Ἐσὺ νὰ ζήσεις τώρα καὶ γιὰ ἄλλο στεφάνι κοίταξε, τὴν ἀνεμόδαρτη γενιὰ νὰ διπλοθεμελιώσεις..».

Σὰ νὰ ξυπνάει μ' ἀφτὰ τὰ λόγια ἀπὸ βύθο ταραγμένο ὁ νιὸς λεβέντης καὶ κἄτι νοιώθει νὰ χοχλάζει μέσα του ποὺ τἄφρια κιτρινιάζουν πάνου στὰ χείλια καὶ τὸ κόκκινο γαῖμα πηχτώνει· τρώει μὲ τὰ φρενιασμένα καὶ ξερά του μάτια τὸ γέρο καὶ χυμάει πάνου του μ' ἀνοιγμένα δάχτυλα.

«Ἄχ!..Τί μοῦ σκυλιάζεις, ἀσπρομάλλη,ἀφτοῦ;... Καὶ τὴ ζωὴ μοῦ κόφτεις, ἀναθεματισμένε, τώρα;. . Δὲν ἤξερες πόσο τὴν ἤθελα ἐγώ ;... Γι' ἀφτὸ σὲ φύλαγα στὸ σπίτι μου ; . . . Καὶ πῶς θὰ συλλογιέμαι τώρα τὰ μαβροσκούληκα ποὺ θὰ δειπνοῦνε μὲ τὴν καμαρωμένη μου χαρὰ, ἐγώ ;... Μάβρε, μάβρε γεροπατέρα,θέλω μὲς στὰ τάρταρα νὰ σὲ βουλιάξω, νὰ σὲ πνίξω λαχταρῶ καὶ νὰ χορτάσω ὕστερα...».

Καὶ τραβοῦσε ἀπὸ τὰ ματωμένα ποδάρια σβάρνα τὸν γηρασμένον ἄνθρωπο σὰν ἕναν τρουβᾶ μὲ κόκκαλα γιὰ νὰ τὸν πεταξει μὲς στὸ λασπωμένο καὶ θολὸ νερὸ τῆς στέρνας. Ὁ Ποτιούλας Μπογιάρας, παραλυμένος πιὰ μὲ τὸ νυχτερινὸ πάλεμά του, τεντώνει τώρα τὰ ξυλιασμένα χέρια του καὶ γρατσουνάει τὸ χῶμα μὲ τὰ νύχια γιὰ νὰ κρατηθεῖ ἀπ' ἀφτό. Ἔπειτα μπήγει τὰ δαχτυλά του μὲς στὰ σακκιάμὰ γλήγορα ξεκολνιέται μὲ τὴ φούρια τοῦ γιοῦ του, ἀνοιγοκλεῖ ὁλοένα τἀχαμνό του στόμα δίχως νὰ μπορεῖ νὰ λαλήσει καὶ στραβοκατινιάζει σὰν ἕνας ποὺ χαροπαλέβει καὶ ξεψυχάει. Σὰ θαρρεῖ στερνὰ πὼς θὰ γλυτώσει ἂν πιαστεῖ γερὰ ἀπὸ κάπου, ἀδράζει μὲς στὴ χωνεμένη ἀγκαλιά του τὴ δόλια Φώτω καὶ μ' ἀφτὴν ἀντάμα κουρδουκυλιέται ἀφανισμένα πάνου στὸ χῶμα. Νογάει ὅμως σὲ λίγο τὸ σκοτωμένο κρέας της καὶ τὴν ἀπαρατάει σὰν ἕνας ποὺ κάτι βρέσκει βρώμικο καὶ τἀφίνει πάλε νὰ πέσει χάμου γελασμένος.

Κοντὰ στὴν ἥσυχη στέρνα ὁ μυλωνᾶς διπλώνει τὸ κορμί του καὶ μπλέχεται μὲ τὴ μέση σ' ἕνα στύλο ποὺ βαστάει τὴν ἀνταβάνωτη σκεπή. Στὴν ἀπελπισμένη δύναμη ἑνὸς ποὺ πάει νὰ πεθάνει τραντάζεται ἀφτή, τὰ παλιόξυλα τριζοβολοῦν καὶ σπάζουν κι ἀρχινοῦν νὰ πέφτουν τρίμματα τὰ κεραμίδια ἕνα.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΠΑΡΑΠΟΝΩΝ

Εἶναι τοποθετημένο, αὐτό, δηλαδὴ τὸ βιβλίον, ἐπάνω εἰς ἕνα εἰδικῶς κατασκευασμένον τραπεζάκι, εἰς σιδηροδρομικὸν σταθμόν. Τὸ κλειδὶ τοῦ τραπεζιοῦ « τὸ φυλάττει ὁ χωροφύλαξ τοῦ σταθμοῦ», πράγματι ὅμως, κανένα κλειδὶ δὲν χρειάζεται, ἐπειδὴ τὸ συρτάρι εἶναι πάντοτε ἀνοικτόν.

Ἀνοίγετε τὸ βιβλίον καὶ διαβάζετε :

«Ἀξιότιμε κύριε ! Δοκιμὴ πέννας» !

Κάτω ἀπὸ αὐτὸ εἶναι ζωγραφισμένη τερατώδης μούρη, μὲ μίαν, πελωρίων διαστάσεων, μύτη καὶ κέρατα. Κάτω ἀπὸ αὐτὴν τὴ μούρη εἶναι γραμμένα :

«Εἶμαι μούρη σὰν ἀπόχη
εἶσαι κτῆνος, ἐγὼ—ὄχι.
Εἶμαι ἡ μούρη σου».

«Πλησιάζοντας εἰς τὸν σταθμὸν αὐτὸν καὶ κοιτάζοντας τὴν φύσιν, μοῦ ἐπῆρε ὁ ἀέρας τὸ καπέλο μου

Μ. Μυρωμένος».

«Ἐκεῖνος ποὺ τὰ ἔγραψε—καλὸς
κι' αὐτὸς ποὺ τὰ διαβάζει—παλαβός».

«Ἄφησε ἀναμνήσεις ὁ εἰρηνοδίκης Καλαβρέζος»..

« Ἐφπυθὸς ἀναφέρο εἰς τὸν κύρηον προηστάμενον ὅτι ὁ ὠδυγὸς Κουκλὶς ἐφέρθυκε μὲ μεγάλυ ἀφδάδια ὀσαναφορὰ στὴ γινέκα μου ἡ γινέκα μου δὲν ἔκανε κανένα θόριβο. Ἀπεναντίας προσπαθοῦσαι νὰ ἦνε ὑσιχία. Ἐπύσης καὶ γιὰ τὸ Χρύστο τὸ χοροφύλακα ποὺ μάρπαξε ἀπὸ τὸ γιακὰ ἄτε νὰ χαθῆς ρὲ τοὐλέο. ἀρότα καὶ τὸ πάρεδρο νὰ σοῦ πεῖ τὴ διαγωγὴ τὶς γηνέκας μου».

«Ἀφτὰ τὰ διαβάσαμε καὶ στὸν Ἀριστοφάνη τοῦ Πηγαδιώτη»!

« Διατελῶν ὑπὸ τὴν ἐντύπωσιν σκανδαλώδους πράξεως...(σβυσμένα). Διερχόμενος τοῦ σταθμοῦ τούτου συνεκινήθην βαθύτατα ἀπὸ τὸ ἑξῆς...(σβυσμένα). Πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν μου ἔλαβε χώραν τὸ ἑξῆς σκανδαλῶδες περιστατικόν, διὰ ζωηρῶν χρωμάτων εἰκονίζον τὴν κατάστασιν τῶν σιδηροδρόμων μας ... (τὰ παρακάτω ἦσαν ὅλα σβυσμένα μέχρι τῆς ὑπογραφῆς) : Μενέλαος Τζερεμές. Τελειόφοιτος τοῦ Γυμνασίου Τριπόλεως».

«Μὴ ἔχοντας τί νὰ κάμω ἕως νὰ φθάσῃ ἡ ἁμαξοστοιχία, περιεργαζόμην τὸ μοῦτρο τοῦ σταθμάρχου, τό ὁποῖον δὲν μοῦ ἄρεσε καθόλου καὶ τὸ διακοινόνω εἰς ὅλην τὴν γραμμήν.

Δύσθυμος ταξειδιώτης».

«Ξέρω ποιὸς τἄγραψε αὐτά. Τἄγραψε ὁ Μ. Τ. Κύριοι ! τὶς τσέπες σας »!

«Ἡ γυναίκα τοῦ χωροφύλακα Ἀλεξανδρῆ ἐπῆγε χθὲς περίπατο στὸ λόγγο μὲ τὸν ζυγιστὴ τοῦ σταθμοῦ. Καλὴ διασκέδασι! Κουράγιο, καϋμένε Ἀλεξαντρῆ».

«Διερχόμενος ἀπὸ τὸν σταθμὸν ἐπείνασα καὶ θελήσας φαγεῖν, δὲν εὑρῆκα νηστήσιμον τροφήν.

Εὐάγγελος Πατερημός, Διάκονος».

«Ἂς ἔτρωγες τὸν περίδρομο».

«Ὅποιος εὕρῃ μιὰ καπνοσακκοῦλα ἀπὸ φοῦσκα βωδιοῦ, δῶρον τοῦ Παναγιώτη τοῦ χασάπη, ἂς κρατήσῃ τὸν καπνό, καὶ τὴ σακκοῦλα νὰ τὴν παραδώσῃ στὸν ταμία τοῦ σταθμοῦ κὺρ Ἀνάργυρο».

«Ἐπειδὴ μὲ ἀπολύουν ἀπὸ τὴν ὑπηρεσίαν, πῶς τάχα εἶμαι μέθυσος, ἀναγγέλλω λοιπὸν κ' ἐγώ, πὼς ὅλοι σας εἶσθε κλέφτες καὶ μασκαράδες. Κ. Κανάτος, τηλεγραφητής».

«Ξέρω κ' ἐγὼ πολλὰ μὰ δὲν τὰ λέω».

«Κατινοῦλα μου, τρελλαίνουμαι γιὰ σένα».

«Εἰς τὸ βιβλίον τῶν παραπόνων, παρακαλῶ νὰ μὴ γράφωνται ἰδιαίτερα. Διὰ τὸν σταθμάρχην.

Πέτρος Τσανάκας».

«Ἂν εἶσαι καὶ Τσανάκας·
εἶσαι ὅμως ἕνας βλάκας».

(Μίμηση) Α. Γ. Κ.

(ἀπὸ τὸ ρωσσικὸν τοῦ Τσέχωφ).

ΤΙ ΧΡΕΙΑΖΟΥΝΤΑΙ

Ἐτοῦτα δὰ χρειάζουνται γιὰ νὰ γραφοῦνε στίχοι·
Τὸ τραπεζάκι, ἡ ἄνοιξη μὲς τὸ παλιὸ τὸ πράσινο [τζαμάκι,
Μὲς στὰ γαλάζια τῆς αὐγῆς ἕνα κλαρὶ νὰ κολυμπῇ,
Μελάνι σκουριασμένο στύγειο ποὺ νὰ μυρίζει δυνατὰ
Σὰ ράμφος γιὰ νὰ τὸ ρουφάει μιὰ νοστιμοῦλα πέννα,
Κι' ἀκόμα κάτι γιὰ νὰ θλίβουμαι: ἡ ἀγάπη μου γιὰ [σένα.

LEO LARGUIER

ΒΑΡΒΑΡΟΠΑΖΑΡΟ

(Στὴ στήλη αὐτὴ θὰ κρεμάμε κάθε βδομάδα, σὰν κεφάλια λησταῖων, ὅλες τὶς ἀσυνταξίες κι ἀνορθογραφίες ποὺ βρίσκουνται σὲ καθαρευουσάνικα βιβλία. Συδεργάτες τῆς στήλης αὐτῆς θἄναι ὅλ' οἱ ἀναγνῶστες μας, ἀρκεῖ μοναχὰ πλάϊ στὸ βαρβαρισμὸ ποὺ θὰ μᾶς στέλνουνε νὰ σημειώνουν τὄνομα τοῦ βιβλίου καὶ τὸν ἀριθμὸ τῆς σελίδας ποὺ βρίσκεται).

... *Ἂς μὴ δὲ νομίσουν ὅτι...*
(«Ἀλήθεια» 19 Μαΐου Σελ. 1, στήλ. 1).

*

Ι. Π. Ράγκου (ὑπομοιράρχου) ἐπιμνημ. λόγος:

.... *Ἀλλ' εἰς οἵαν κατάστασιν εὑρίσκονται τὰ πράγματα ἐν Μακεδονίᾳ, καὶ ὁ ἡρωϊσμὸς τοιούτων ἀνδρῶν ἐξικνεῖται εἰς τὸ ζενὶθ τῆς δόξης.*

ΣΗΜ. Σὰ σκοτεινὰ λίγο.

Παρακάτου:

.... *τῆς μικρᾶς ταύτης γωνίας, ἀποτελούσης μικρὸν μέρος τῆς μεγάλης ἰδέας ἤτοι τῆς ἀπελευθερώσεως τοῦ ὅλου Ἑλληνισμοῦ.*

(Πατρὶς, 19 Μαΐου, σελ. 4, στήλ. 2 καὶ 3).

ΣΗΜ. Βάλαμε δυὸ κομματάκια μόνο, μὰ ὅλος ὁ λόγος τέτοιος εἶναι. Κρῖμας ἕνας στρατιωτικὸς νὰ μὴ βρῇ γιὰ τοὺς σκοτωμένους συνταδέρφους του νὰ πῇ δυὸ χτυπητὰ καὶ γκαρδιακὰ λόγια, παρὰ νὰ μᾶς μασσήσῃ τὰ κολοκυθένια τοῦτα.

*

Ἐν ᾧ ὅμως ἦσαν ὅλα ἕτοιμα διὰ τὴν ρομαντικὴν ἀπαγωγὴν, ἔχοντες καὶ προμή-

---

κ' ἕνα. Μὰ ὁ Τάσιος Μπογιαρας τοῦ ἔχει πιὰ πατήσει μιὰ σπρωξιὰ πεισμωμένη κι ὁ γέρο μυλωνᾶς μὲ τὶς γδαρμένες πατοῦνες τὸν ἀνήφορο πιάνει τώρα τὸ φοῦντο κάτου μπηχτοκέφαλα· κι ὁ γυάλος τῆς στέρνας βγάζει μπουρμπουλῆθρες κι ἀφρίζει.

Ὁ ἀθάνατος ἥλιος χτυπάει πάνου στὰ ρουμάνια τῶν βουνῶν σὰ νὰνάβει μιὰ ζωερὴ πυρκαγιά. Κι ὁ χηρεμένος μορφονιὸς κάθεται τώρα μὲς στὸ χαγιάτι, δίπλα στὰ χαλάσματα τοῦ νερόμυλου, κ' ἔχει συμαζωγμένα γύρω τάναλαγα κι ἄνιρτα παιδιά του· φυλάει ὁλοένα τὰ γαλανά τους μάτια ποὺ σφαλνοῦν ἀπὸ τὴν ἀγρύπνα καὶ χύνει μάβρα μάβρα δάκρια σὰν τὰ μοῦρα χοντρα.

(Λάρσα.—Ἀπρίλης. 1906)

ΣΠΗΛΙΟΣ ΑΝΘΙΑΣ

ΛΕΞΙΛΟΓΙ

Σύφωνα μ' αὐτὰ ποὺ λέει στὴ σημειωσούλα του στὸ σημερνὸ φύλλο ὁ Ἀργύρης Ἐφταλιώτης, τελιώνοντας τὰ παραμύθια τοῦ Μόλιβου, τῆς πατρίδας του, δημοσιεύουμε τὸ Λεξιλόγι αὐτὸ μὲ τὶς σπάνιες λέξες, τὶς ντόπιες, ποὺ ἀπαντιοῦνται στὸ Θεσσαλικὸ δήγημα τοῦ Σπήλιου Ἄνθια. Μὲ αὐτὸ τὸν τρόπο (ποὺ ἐλπίζουμε νὰν τὸν παραδεχτοῦν καὶ τὸν ἀκολουθήσουν κι ὅσοι ἄλλοι μᾶς στέλνουν δηγήματα ἢ ἄλλο ὑλικὸ μὲ λέξες πρωτόφαντες καὶ συνηθιζούμενες σ' ἕνα χωριὸ ἢ μιὰ μονάχα ἐπαρχία τῆς Ἑλλάδας) καὶ ἡ ἐπιστήμη ὠφελιέται καὶ ἡ γλώσσα πλουταίνει καὶ οἱ ἀναγνῶστες μας δὲ σκοταφτουνε σὲ πράματα ποὺ δὲν τὰ καταλαβαίνουνε.

Σήμερα ὁ συνεργάτης μας μᾶς στέλνει ὅσες λέξες ἀπαντιοῦνται στὴν ἐπιφυλλίδα τοῦ περασμένου φύλλου· στὸ φύλλο τῆς ἄλλης Κυριακῆς θὰ σημειώσουμε τὶς λέξες ποὺ ἀπαντιοῦνται στὴ σημερνὴ ἐπιφυλλίδα.

Ἀστόμωτη γυναίκα = ποὺ δὲ στομώνεται (στόμα), δὲ χορταίνει· συνηθίζουνε νὰν τὸ λένε σὲ ἄθρωπο ποὺ λέει λόγια πολλὰ καὶ χτυπητά, ποὺ δὲ βάνει θύρα στὸ στόμα του· κι ἀκόμα σ' ὅπιον εἶναι ἀχόρταγος γιὰ κάθε πρᾶμα (ἰδῶ στὴν ἡδονή).

Ἀπόθαρος (παίρνει τὸ ἀπόθαρό της) = τὸ θάρρος, τόνωση ψυχῆς.

Ἀραδάω = ζητῶ. ψαχνω ἀράδα).

Βαρδαρομάννα= ξύλο τετραγωνικὸ ποὺ κρατιοῦνται τὰ βαρδάρια, σὰν ἀπάλαμη μεγάλο.

Βουγκανίζω (καὶ *βουγκωνάω*) = καμω βούγη, ὅπως ὁ ἀχὸς τῶν ἐντόμων σὰν πετοῦν, κλ.

Τὰ βαρδάρια= ξυλαρακια περασμένα στὴ βαρδαρομάννα· χτυποῦνε στὴ μυλόπετρα ποὺ γυρίζει, σειοῦνε ἔτσι τάμπαρι μὲ τὸ γένημα κι ἀφτὸ πέφτει μέσα στὴν τρύπα κι ἀλέθεται. Ἡ βαρδαρομάννα στερεώνεται στάμπαρι.

Βαζοκοπάω=βουΐζω, βάζω.

Βαρδάκι=ξύλινο ἀγγεῖο σὰν μπρίκι μὲ σόπι (μικρὴ κάνουλα) μπροστα.

Γανιάζω (στὸ κλάμα)=σκούζω δυνατὰ, κλαίω ἀπαρηγόρητα ποὺ ἕνα γαια μονάχα ἀκούγεται.

Κουπάνα=σκάφη, σκαρίδι (ξύλινη ἢ πέτρινη).

Λουβίδια = φρέσκα φασούλια (τὰ λὲν καὶ φασουλάκια).

Λαμπάδα τοῦ καναλιοῦ (ἢ τοῦ ποταμοῦ) = τὸ νερὸ ποὔρχεται ἴσιο κι ὁρμητικὸ σὰν τὴ λαμπάδα.

Ὁ *πόθος* (καὶ τὰ *ποθόματα*)=τετράγωνο στενόμακρο κουτὶ ξύλινο ποὺ πέφτει τὰλέβρι ἀλεσμένο πιά· (ἀπὸ τὸ ἀποθέτω).

Μπάμπαλο=κάθε πραματάκι μάβρο ποὺ παίρνει ὁ

θειαν παξιμαδκῶν ἀκόμη, δύο περιπολοῦντες ἀστυφύλακες... τοὺς συνέλαβον.

(«Ἔμπρος» Τετάρτη 24 τοῦ Μάη 1906, σελ. 2, στήλ. 6, ἀριθμ. 52).

*

«.., *διότι κατὰ μὲν τὸ κλασικὸν δίκαιον ἡ ἀνικανότης τῶν ὑπεξουσίων καθίστα τὸ δικαίωμα τοῦτο τῆς γυναικὸς ἐντελῶς θεωρητικόν, ἀφοῦ τὸ δι' αὐτοῦ ἀποκτώμενον περιήρχετο κατ' ἀνάγκην εἰς τὸν ἐξουσιαστήν, κατόπιν δὲ, ὅτε ἀναπτυχθέντων τῶν χρηματίων, ἡ* dos adventitia *καθίσταται* peculium adventitium *τῆς γυναικὸς, διότι ἡ ἐπέκτασις τοῦ προνομίου τούτου ἦτο σχεδὸν περιττὴ, ὡς ὑπαρχόντων ἤδη τῶν ἄλλων ἀσφαλιστικῶν μέσων τοῦ Ἰουστινιανοῦ*».

(Περὶ Προικὸς, ὑπὸ Κ. Πολυγένους, καθηγ. τοῦ Πανεπιστημίου. Β', σ. 147).

«*καίτοι μὴ ἐκφράσαντος τοῦ αὐτοκράτορος...*».

(Αὐτόθι, Β', σελ. 179).

«*λαμβάνοντες ὑπ' ὄψει ὅτι..., δὲν ἐπιτρέπεται ἡμῖν...*».

(Αὐτόθι, Β', σελ. 191).

«*προτιμουμένη...*».

(Αὐτόθι, Β', σ. 195).

*

«... *οἱ νόμοι εἰς οὐδεμίαν ἄμεσον σχέσιν εὑρίσκονται πρὸς τὸ θέμα ἡμῶν, καθότι περὶ τόκων οὐδεὶς λόγος δύναται νὰ γίνῃ ἐνταῦθα (δεχόμενοι ὅτι ἡ προὶξ κατελήφθη ἀμέσως ἅμα τῇ συστάσει»).*

(Αὐτόθι, Β', σ. 235).

«... *ἀποσβεσθείσης τῆς ἐπικαρπίας περιῆλθεν αὕτη (ἡ ἐπικ. δηλ.)* ...».

(Αὐτόθι, Β', σ. 266).

«*νὰ μὴ ὑποχρεοῦται...*».

(Αὐτόθι, Β', σελ. 270, σημ.).

«*προβαίνοντες ἤδη εἰς τὴν λεπτομερῆ ἐξέτασιν τοῦ προκειμένου ζητήματος διακριτέον τὰς ἑξῆς περιπτώσεις*».

(Αὐτόθι, Β', σ. 281).

*

«*Στρατιὰ ἀνδρῶν ὑπερβολικὸν ζῆλον ἐπιδεικνύμενοι πρὸς τὴν ἀρχαίαν ἐξανέστη*». *Γ. Χασιώτης*

(Στὸν «Ταχυδρόμο» τῆς Πόλης, 12 τοῦ Ἀπρίλη 1996).

ἀέρας· «τὸ νερὸ εἶναι γιομάτο μπάμπαλα» = μαβρούδια· ἡ φράση «μπάμπαλο στὰ μάτια» θὰ πεῖ «τίποτα».

Πιπιλιάγκος=εἶδος κορυδαλός.

Παταβὸς=ἐκεῖος ποὺ περπατάει σὰν κουτσὸς, χωρὶς ὅμως νἆναι· γέρνει δεξιὰ ζερβά.

Σβαρνιέμαι=σέρνουμαι (σβάρνα, σβάρνισμα).

Τἀνακούκουρδα (καὶ ***τἀνακούκουρα***)= ὅταν κάθεται κανένας μὲ τὰ γόνατα διπλωμένα ἴσια πάνου στὴν κοιλιά του, δίχως νὰ πάβει νὰ στηρίζεται στὰ πόδια του.

Φουρτουράω = πετάω (ἀπὸ τὸ φρρ ποὺ κάμουν τὰ φτερά).

Φοῦρλες = γύρες.

Χουλιάρια (ἢ ***φτερὰ***) κι ***ἀδράχτι*** = ἕνα ξύλο μπηγμένο στὴν ἀπάνου μυλόπετρα καὶ μακριό· κάτου στὴν ἄκρια ἔχει σανίδια, τὰ χουλιάρια, ποὺ χτυπάει ἡ λαμπάδα τοῦ καναλιοῦ καὶ γυρνάει τὸ ξύλο, γυρνάει κ' ἡ μυλόπετρα.

Παταριὰ (καὶ ***πάταρος***) = μπάτσος.

Χαλιπώνω=πάω νὰ σβήσω, κατεβάζω τὸ φῶς.

Σ. ΑΝΘΙΑΣ

Η ΚΟΙΝΗ ΓΝΩΜΗ

ΟΙ ΚΥΒΕΛΟΚΤΟΝΟΙ

Φίλε μου «Νουμᾶ»,

Μέρα δὲν περνάει ποὺ νὰ μὴ διαβάσω στὶς φημερίδες μιὰ πηχιάρικη ρεκλάμα γιὰ τὴν κ. Κυβέλη τῆς «Ν. Σκηνῆς»· φοβᾶμαι πὼς σιγὰ σιγὰ θὰ μᾶς τὴν κάνουν κι ἀνάγνωσμα οἱ ἀθεόφοβοι κι ἀπορῶ μάλιστα πῶς ἴσαμε τὴν ὥρα «δὲν προέβησαν εἰς αὐτὸ τὸ ἀπονενοημένον κίνημα» (καὶ νὰ μὲ συμπαθᾶς ποὺ σοῦ τὰ λέω ἔτσι Κινέζικα τὰ πράματα).

Θέλω νὰ πῶ δηλ. πὼς οἱ ἀθεόφοβοι οἱ ρεπορτέρηδες θὰ μᾶς τὴ χαλάσουν τὴ χαριτωμένη θεατρίνα μας καὶ θὰ κάνουν κ' ἐμᾶς τὸν κόσμο σιγὰ σιγὰ νὰν τὴ στιχαθοῦμε. Πὼς εἶναι καλή, παραπολὺ καλὴ μάλιστα, ὅλοι τὸ παραδεχόμαστε· κ' ἴσια ἴσια γι' αὐτὸ καὶ λυπούμαστε κατάκαρδα νὰν τὴ βλέπουμε νὰ πνίγεται στὴ ρεκλάμα. Δὲν τῆς ἀξίζει τῆς καημένης τέτιος θάνατος καλλιτεχνικὸς καὶ καιρὸς πιὰ, δὲ λέω νὰ ἐπεμβεῖ ἡ Ἀστυνομία, μὰ νὰ βάλουνε στὸ ζουνάρι τους τὰ φονικά τους μαχαίρια οἱ ἄκαρδοι αὐτοὶ Κυβελοκτόνοι. Τί τοὺς ἔφταιξε ἡ γυναίκα καὶ δὲν τὴν ἀφίνουνε νὰ κοιτάξει τὴ δουλιά της;

Πρόθυμος φίλος
ΠΑΡΑΣΚΗΝΙΤΗΣ

Η «ΜΕΛΕΤΗ»

Φίλτατε,

Τώρα πιάστηκε τὸ παιδὶ κ' ὕστερ ἀπὸ ἐννιὰ μῆνες, τὸ Γεννάρη τοῦ 1907, θὰ γεννηθεῖ. Καὶ τὄνομά του «Μελέτη». Νὰ μᾶς ζήσει καὶ νὰν τὸ καμαρώσει ὁ μπαμπάκας του, ὁ κ. Βικέλας, κι ὁ παραμπαμπάκας του, ὁ κ. Δροσίνης (δυὸ μπαμπάδες, μᾶς εἶπαν οἱ φημερίδες πὼς ἔχει), νὰν τἀπολαύσουμε καὶ λόγου μας τὄμορφο καὶ τὸ καμαρωμένο κοριτσόπουλο, τὴ «Μελέτη» μας.

Πὼς θἄναι ὄμορφο καὶ πὼς θἄναι καμαρωμένο, τὸ ξέρουμε ἀπὸ τἀδερφάκια του, τὰ κεραμιδόχρωμα βιβλιαράκια τοῦ «Συλλόγου πρὸς διάδοσιν κτλ. τοῦ κ. Βικέλα». Μᾶς λένε ὅμως καὶ κάτι ἄλλο, πὼς ἡ «Μελέτη» θὰ φωτίσει καὶ θὰ μορφώσει τὸ λαό. Κι αὐτὸ τὸ ξέρουμε. Μήπως δὲν τονὲ φωτίζουν καὶ δὲν τονὲ μορφώνουν καὶ τὰ κεραμιδόχρωμα;

Νὰ λοιπὸν ποὺ ὁ κ. Βικέλας κι ἄλλη μιὰ φορὰ (κι ὁ Θεὸς νὰ δώσει νὰ μὴν εἶναι ἡ τελευταία) φωτίζει τὸ λαὸ καὶ τὸν ἀποστραβώνει — ἀπὸ τὸ πολὺ φῶς πάντοτε.

Γειά σου
ΦΩΤΕΙΝΟΣ

«ΘΕΑΤΡΟ ΣΟΒΑΡΑΣ ΥΠΟΣΤΑΣΕΩΣ»

Φίλε Νουμᾶ,

Κάπου γράφτηκε αὐτὲς τὶς μέρες πὼς τὸ καινούριο θέαμα ἢ πολυθέαμα ποῦ φτιάνει ὁ κ. Βῶκος θὰ εἶναι θέατρο «σοβαρᾶς φιλολογικῆς ὑποστάσεως». Καὶ παρακάτου πὼς θὰ παίζουνται ἔργα τῶν κ. κ. Τανάγρα, Πολέμη, Ξενοπούλου, Νιρβάνα, Βώκου κτλ. Πάνε καλά, ἐμεῖς ὅμως αὐτὰ τὰ πράματα δὲν τὰ πολυκαταλαβαίνουμε καὶ θὰ παρακαλέσουμε τὸν κ. Βῶκο ποὺ φαίνεται σὰν ἱδρυτὴς κ' ἰδιοκτήτης ἐκεῖ μέσα νὰ μᾶς ξηγήσῃ.

Δηλαδὴ πρῶτα ἐτοῦτο :

Ποιά εἶν' τὰ ἔργα ποὺ θὰ παιχτοῦνε καὶ ποὺ ἔχουνε choβαρὴ φιλολογικὴ ὑπόσταση. Ἐμεῖς τουλάχιστο δὲν ξέρουμε κανένα, ἐξὸν πιὰ ἂν τἄχουνε ἑτοιμα στὰ συρτάρια τους καὶ μᾶς τὰ παρουσιάσουν ἔξαφνα. Ἔπειτα παρακαλοῦμε τὸν κ. Βῶκο νὰ μᾶς πῇ ἂν πιστεύει στ' ἀληθινὰ ὅτι ἡ φιλολογικὴ ὑπόσταση τοῦ κ. Τανάγρα καὶ τοῦ κ. Πολέμη εἶναι πραματικὰ σοβαρή. Ἀκόμα ἕνα ἄλλο. Ἂν εἶναι βέβαιος γιὰ τὴ φιλολογικὴ πάλι ὑπόσταση τῶν πατριωτικῶν του ἔργων.

Ὅσο γιὰ τοὺς κ. κ. Ξενόπουλο καὶ Νιρβάνα ὁμολογοῦμε ὅτι ἔχουμε πολὺ καλύτερη ἰδέα καὶ πιστεύουμε ὅτι κι' αὐτοὶ οἱ ἴδιοι ἔχουνε καλύτερη ἰδέα γιὰ τὸν ἑαυτό τους, ὥστε νὰ μὴ θέλουνε ν' ἀνακατωθοῦνε σὲ τέτιες — choβαρότητες. Ἂν πάλι ἔχουνε ἄλλες σκέψες στὸ νοῦ τους καὶ θέλουνε νὰ θολώσουνε τὰ φιλολογικὰ νερά, τότε νὰ μὴ παραπονιοῦνται μὲ τὸ «Νουμᾶ» ποὺ δὲν τοὺς ξεχωρίζει ἀνάμεσα στοὺς ἄλλους ἀφοῦ αὐτοὶ μοναχοί τους φταῖνε. Τί διάβολο! ἂς νοιώσουν πιὰ πὼς καιρὸς νὰ μπαίνει κάθε κατεργάρης στὸ μπάγκο του. Καταλαβαινόμαστε ὑποθέτω.

Δικός του
ΙΔΙΟΤΡΟΠΑΚΗΣ

ΟΙ ΑΓΓΕΛΟΙ

Ἀγαπητὲ Νουμα.

Ὁ κ. «Εἰσαγγελέας» γιὰ ὅσα ἔγραψε στὸ τελευταῖο φύλλο τοῦ «Νουμᾶ» μιλῶντας γιὰ τὴ διάλεξη τοῦ κ. Μπ. Ἀννίνου. βρίσκω πὼς δὲν ἔχει καθόλου δίκιο.

Κοίταξα καὶ γὼ τὴ Γέννηση (μεταφρασμένη ἀπὸ τοὺς ἑβδομήντα καὶ τυπωμένη στὴ Μόσκα) καὶ στὸ ΣΤ' κερ. διάβασα· «...ἰδόντες οἱ ἄγγελοι τοῦ Θεοῦ τὰς θυγατέρας τῶν ἀνθρώπων...» κτλ. Τὸ βέβαιον εἶναι πὼς τὸ Ἑβραϊκὸ κείμενο ἀναφέρει «*οἱ γιοὶ τοῦ Θεοῦ*» γιατὶ κι' ὁ Ρενὰν στὴν πιστότατη μετάφραση τοῦ Ἰὼβ γράφει «...les fils de Dieu...».

Ὅμως, ἔζω ἀπ' ὅλ' αὐτὰ, νομίζω πὼς δὲ μπορεῖ κανεὶς γι' αὐτὸ νὰ κατηγορήσῃ τὸν κ. Ἀννίνο· γιατὶ, κι' ἂν εἶταν γραμμένο «οἱ υἱοὶ τοῦ Θεοῦ», πάντα θὰ ἐνοοῦσε τοὺς ἀγγέλους τοῦ Θεοῦ· κι' ἕνας ποὺ γράφει δὲν εἶναι ποτὲς ὑποχρεωμένος νἀναφέρῃ κάτι τι μὲ τὰ ἴδια λόγια, καθὼς τὸ διάβασε.

Ὁ φίλος σου
Λε. Πα.

ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΣ ΚΑΙ ΦΙΛΑΡΕΤΟΣ

Φίλε «Νουμᾶ»,

Δὲν ἄκουσα τὸ μελίρρυτο κ. Φιλάρετο, διάβασα ὅμως στὶς ἐφημερίδες τὸ λόγο ποὔβγαλε στὸ μνημόσκνο τοῦ Παλαιολόγου καὶ τὸν ἔκλαψα τὸ δύστυχο Αὐτοκράτορα ποὺ, ὕστερ' ἀπὸ τόσους αἰῶνες, τοῦτανε γραφτὸ νὰ πέσει στὰ σουβλερὰ νύχια τέτιου Ἀγαρηνοῦ ρήτορα καὶ νὰ πεθάνει κι ἄλλη μιὰ φορά.

Μαθαίνω πὼς ὁ κ. Φιλάρετος καὶ πατριώτης εἶναι καὶ κανένα προσωπικὸ λόγο δὲν ἔχει μὲ τὸν Παλαιολόγο· ἂν τἀποφάσισε νὰν τονὲ δολοφονήσει, τὄκανε ἀπὸ πατριωτισμὸ κι αὐτό, γιατ' ἤθελε μὲ τὸ λόγο ποὺ τοὔβγαλε νὰ κάνει τὸ μάρτυρα Αὐτοκράτορα πιὸ συμπαθητικὸ στὸν Ἕλλην. λαό.

Αὐτὸ εἶναι ὅλο, κι ὅποιος σοῦ πεῖ πὼς ὁ λόγος βγῆκε ἀπὸ ἄλλη ἀφορμὴ, σὲ γελάει καὶ νὰ μὴν τὸν πιστεύεις.

Μὲ φιλία
ΝΙΚΟΤΣΑΡΑΣ

Η ΣΥΝΤΑΞΗ ΤΟΥ ΑΙΓΕΛΙΔΗ

Κύριε Διευθυντὴ τοῦ «Νουμᾶ»,

Ἡ γνώμη μου εἶναι πὼς δὲν ἔπρεπε νὰ γίνει καθό-

λου αὐτὴ ἡ τσιφούτικη κουβέντα στὴ Βουλὴ γιὰ τὴ σύνταξη ποὺ θἄδινε τὸ Κράτος στὴ γυναίκα καὶ στὰ ὀρφανὰ τοῦ καθηγητῆ Ἀγγελίδη, ποὺ σκοτώθηκε στὸ Βραχῶρι ἀπὸ τὰ δυὸ μαθητούδια του.

Ἡ Βουλὴ δηλ. —κατὰ τὴ γνώμη μου πάντα— ἔπρεπε νὰ φερθεῖ ὁλωσδιόλου ἐξαιρετικὰ στὴν ὁλωσδιόλου ἐξαιρετικὴ αὐτὴ περίσταση, καὶ νὰ ψηφίσει εἰδικὸ νόμο, ὄχι μόνο γιατὶ ὁ Ἀγγελίδης δολοφονήθηκε κάνοντας τὸ καθῆκο του, ἀλλ' ἀκόμα καὶ γιατὶ τοὺς δολοφόνους του τοὺς δημιούργησε ἡ ἴδια ἡ Πολιτεία μὲ τὰ καραγκιόζικα σκολειά της καὶ μὲ τὴν κωμικὴ φροντίδα ποὺ δείχνει γιὰ τὴ δημόσια ἀσφάλεια. Ὁ καημένος ὁ Ἀγγελίδης εἶναι θῦμα τῆς Πολιτείας, καὶ ἡ Πολιτεία ἔπρεπε, ἀναγνωρίζοντας τὸ ἔγκλημά της, νὰ προστατέψει τὴ φαμελιά του πλουσιοπάροχα.

Νὰ μὲ συμπαθᾶς γιὰ τὴν ἐνόχληση.

ΕΝΑΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΗΣ ΣΟΥ

ΤΟ ΣΟΒΑΡΟ ΚΑΙ ΤΟ ΓΕΛΟΙΟ

Ἀγαπητὲ «Νουμᾶ»,

Τὴν ξέρεις βέβαια τὴ Γαλλικὴ παροιμία ποὺ μιλάει γιὰ τὸ περίφημο βῆμα ποὺ χωρίζει τὸ σοβαρὸ ἀπὸ τὸ γελοῖο. Αἴ, τὴν παροιμία αὐτὴ τὴ θυμήθηκα διαβάζοντας τὴν Πέμτη στὶς ἐφημερίδες τὸ μνημόσυνο ποὔκαμε ὁ Σαμψάκος τοῦ Ντελιγιάννη. Δὲν ξέρω ἂν τὸ μνημόσυνο αὐτὸ εἴτανε σοβαρὸ ἢ γελοῖο κι ἂν ἄξιζε στὸ μακαρίτη Ντελιγιάννη, μὰ σοῦ τὸ ξεσηκώνω ἐδῶ καθὼς τὸ περίγραψε ἡ «Ἀκρόπολη» κι ἀρίνω τὴν ἀφεντιά σου καὶ τοὺς ἀναγνῶστες σου νὰν τὸ κρίνουν. Ἕνα μοναχὰ θέλω νὰ πῶ, πὼς μ' αὐτὰ καὶ μερικὰ ἄλλα ἔτσι παράξενα καὶ νόστιμα καμώματα, ἡ Ἀθήνα μας μπορεῖ ἀξιόλογα νὰ ὀνομαστεῖ *τρελλοχῶρι*.

Καμάρωσε τώρα καὶ τὸ μνημόσυνο («Ἀκρόπολη» 1 τοῦ Θεριστῆ, σελ. 2, στήλ. 6).

«Χθὲς μετὰ τὸ πέρας τῆς συνεδριάσεως τῆς Βουλῆς ἐπρόβαλλεν αἰφνιδίως ἐντὸς τοῦ περιβόλου τοῦ Βουλευτηρίου ὁ περίφημος Σαμψάκος. Χαιρετᾶ τοὺς συνηθροισμένους ἐκεῖ πολίτας, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἦσαν καὶ τινες Κρῆτες. Ὅλοι ἀτενίζουν αὐτὸν περιέργως. Ὁ Σαμψάκος πλησιάζει ἀκριβῶς εἰς τὸ μέρος, τὸ ὁποῖον ἐβάφη μὲ τὸ αἷμα τοῦ ἀειμνήστου γέροντος Δηλιγιάννη. Σκορπᾶ κατὰ γῆς δροσερὰ γαρύφαλλα, ἀπὸ δύο ἀνθοδέσμας τὰς ὁποίας ἐκράτει εἰς τὰς χεῖράς του. Κατόπιν ἀποκαλύπτεται εὐλαβῶς καὶ γονατίζει. Ἀρχίζει δὲ ἀμέσως ν' ἀπαγγέλλῃ μερικοὺς στίχους, δι' ὧν ἐξύμνει τὸν ἀοίδιμον Δηλιγιάννην. Μετὰ ταῦτα ἐγείρεται καὶ πλησιάζει τὴν πρώτην βαθμίδα τῆς κλίμακος τοῦ Βουλευτηρίου· γονατίζει ἀμέσως καὶ μὲ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, τὸ ὁποῖον ἔκαμε μετὰ θρησκευτικῆς κατανύξεως, ἀσπάζεται τὸ ψυχρὸν τὸ μάρμαρον τῆς βαθμίδος, ἐπὶ τοῦ ὁποίου τοσάκις ἀνῆλθεν ὁ θαλερὸς γέρων. Τὸ ἀσπάζεται καὶ ἀνεγείρεται. Τότε ἐξήγαγε μίαν μηχανὴν κουρευτικὴν, μὲ τὴν ὁποίαν ἔκοψε τὰ μαλλιά του καὶ τὴν γενειάδα του. Ἀπευθυνόμενος δὲ πρὸς τοὺς παρισταμένους, εἶπε: «Ὅσες τρίχες ἔκοψα ἀπὸ τὸ κεφάλι μου τόσοι Δηλιγιαννηδες νὰ γεννηθοῦν πρὸς καλὸν τοῦ τόπου αὐτοῦ». Τελειώνων τὴν εὐχὴν, ἀφήρεσε τὸν λαιμοδέτην του τὸν μαῦρον καὶ ἀντ' αὐτοῦ ἐφόρεσεν ἕνα ἄσπρον, δίδων νὰ ἐννοηθῇ, ὅτι ἔληξε δι' αὐτὸν τὸ πένθος ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ Δηλιγιάννη.

Τὸ πέρας τοῦ πρωτοτύπου αὐτοῦ μνημοσύνου, ἐδέχθησαν μετὰ χειροκροτημάτων οἱ παριστάμενοι. Μετὰ ταῦτα ἀπῆλθεν εὐχαριστημένος ὁ περίεργος αὐτὸς τύπος, διότι ἐξετέλεσεν ἕνα καθῆκον ὀφειλόμενον ἴσως πρὸς τὸν πολύκλαυστον ἐκεῖνον πολιτικὸν τῆς νεωτέρας Ἑλλάδος».

Ἐπειδὴ δὲ θέλω νὰ βάλω τὴν ὑπογραφή μου κάτω ἀπ' αὐτὸ τὸ δημοσίευμα, ἀραδιάζω μερικὰ θαμαστικὰ !!!!!!! καὶ ὑπογράφουμαι

ὁ φίλος σου

ΠΑΝΑΓΗΣ ΑΒΔΗΡΙΤΟΠΟΥΛΟΣ

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

Α. Τσέχωφ Ο ΓΛΑΡΟΣ, δρᾶμα κατὰ μετάφρασιν ἐκ τοῦ Ρωσσικοῦ Ἀγαθ. Γ. Κωνσταντινίδου. Ἀθῆναι. Ἐκδοτικὴ ἑταιρία «Ἡλύσια».

Ἑλένης Βακαρέσκου ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΗΣ ΑΒΓΗΣ, βραβευμένα ἀπὸ τὴ Γαλλικὴ Ἀκαδημία. Μετάφραση Ν. Β. Ζαχαρία. Ἀθήνα 1905. Πουλιοῦνται μιὰ δραχμὴ στὸ Βιβλιοπωλεῖο Σακέτου (ἀπέναντι στὴ Βουλή).

Ο,ΤΙ ΘΕΛΕΤΕ

—Νὰ ὑλικὸ πρώτης σειρᾶς γιὰ κωμωδία·

—Κάποιος δάσκαλος (οἱ «Καιροί» μᾶς εἶπαν πῶς εἶταν ὁ καθηγητὴς κ. Ζησίου) εἶχε γραμμένη ἀπὸ καιρὸ νεκρολογία γιὰ τὸν καθηγητὴ Παπαδημητρακόπουλο καὶ καρτεροῦσε νὰ πεθάνει ὁ ἄθρωπος γιὰ νὰ τὴν τυπώσει.

—Μὰ ὁ Παπαδημητρακόπουλος δὲν πέθαινε κι ὁ Ζησίου εἶτανε νὰ σκάσει ποὺ θὰ πήγαινε ἡ νεκρολογία του χαμένη.

—Ἔτυχε ὅμως τὶς προάλλες νὰ πεθάνει κάποιος ἄλλος Παπαδημητρακόπουλος, καθηγητὴς στὸ Αἴγιο, κι ὁ Ζησίου δίχως νὰ χασομερήσει τυπώνει τὴ νεκρολογία του στὸ «Ἄστυ» τῆς Τρίτης, κι ὁ κόσμος, ἐνῶ ἔβλεπε ζωντανὸ τὸν Παπαδημητρακόπουλο στοὺς δρόμους, διάβαζε τὴ νεκρολογία του καὶ ξεραινότανε στὰ γέλια.

—Καλὴ ἡ σκέψη νὰ μποῦνε κορίτσια στὴν ὑπερεσία τοῦ τηλέφωνου· δὲν ξέρουμε ἂ θὰ μπορέσουνε νὰ δουλέψουνε καλύτερα ἀπὸ τοὺς ἄντρες, μὰ θὰ σωθοῦνε μερικὰ κορίτσια ἀπὸ τὸ χυνοπωριάτικο δασκαλοπάζαρο, καὶ τὸ κέρδος δὲν εἶναι μικρό.

—Ὁ συγραφέας τοῦ βραβευμένου Ἀρραβωνιάριου εἶναι ὁ κ. Γ Καρατζᾶς, δάσκαλος στὸ «Ζωγράφειο» τῆς Πόλης.

—Τὸ ἀρραβωνιάρι τοῦ τὸ στείλαμε νὰν τὸ διορθώσει σύφωνα μὲ τὶς παρατήρησες τῆς Ἐπιτροπῆς, κι ὅτα μᾶς τὸ γυρίσει διορθωμένο θὰν τὸ τυπώσουμε στὸ «Νουμᾶ».

—Ἡ ἀπόφαση τῆς Ἱ. Σύνοδος, ὅσο αὐστηρὴ κι ἂν εἶναι, δὲ θὰ μποδίζει τὸν κόσμο νὰ σκοτώνεται. Χρειάζεται κάπια ἄλλη διδαχή, πιὸ οὐσιαστικὴ ἀπὸ τὴ φοβέρα πῶς δὲ θὰ σὲ θάψουνε μὲ παπάδες καὶ δὲ θὰ πᾶς στὸν παράδεισο, γιὰ νὰ πάρεις κουράγιο καὶ νἀγαπήσεις τὴ ζωή.

—Κι ὅσο ἡ διδαχὴ αὐτὴ δὲ γίνεται, ἢ δὲ βρίσκουνται ἀθρῶποι ἱκανοὶ νὰν τὴν κάμουν, οἱ αὐτοχτονίες θὰ πληθαίνουν ἀντὶ νὰ λιγοστεύουνε.

—Κάποιος βουλευτὴς φώναξε προχτὲς στὴ Βουλή·

—«Ὁ ἑλληνικὸς λαός, κύριοι, πληρώνει τόσα ἑκατομμύρια γιὰ νὰ ἔχῃ παιδεία καὶ δικαιοσύνη καὶ ἀμφότεραι δὲν ἐκπληροῦν τὸν προορισμόν των ὅπως πρέπει».

—Καὶ ξέρετε γιατί ὅλ' αὐτά; Γιατὶ δὲν ἔγινε στὴν ἐπαρχία του κάπιο σχολειὸ ποὺ τὸ ζήτησε γιὰ ρουσφέτι.

—Ἂ γινότανε τὸ σχολειὸ, καὶ ἡ Παιδεία καὶ ἡ Δικαιοσύνη θὰ πηγαίνανε πρίμα καὶ χαλάλι θὰ πλέρωνε τόσα ἑκατομμύρια ὁ Ἕλλην. λαὸς γι' αὐτά.

—Κάθε χρόνο τέτιο καιρὸ χάνουνται σωρὸ τὰ παιδιὰ στὴν Ἀθήνα. Εἶναι οἱ περίφημες «ἐξαφανίσεις» ποὺ γράφουν οἱ φημερίδες.

—Σωστὴ ἐπιδημία κατάντησε κι αὐτὸ, καὶ ἡ ἀστυνομία λεφτὸ τσακιστὸ δὲ δίνει.

—Ξέρετε ποιός διευτύνει τὴν Ἀστυνομία στὰ Βίλλια; Ἕνας χωροφύλακας. Καὶ οἱ Βιλλιῶτες τόσο εἶναι ἐνθουσιασμένοι, ποὺ σκέφτουνται νὰ ζητήσουν ἀπὸ τὴν Κυβέρνηση ἕναν ἄλλο χωροφύλακα γιὰ νὰν τοὺς φυλάει ἀπὸ τὸν ἀστυνόμο τους.

Ο ΙΔΙΟΣ

ΦΟΝΟΠΑΖΑΡΟ ΒΔΟΜΑΔΙΑΤΙΚΟ

Ἀπὸ Πέμτη σὲ Πέμτη

Ὑπουργὸς Ἐσωτερικῶν ὁ Ν. Καλογερόπουλος

Σκοτωμοί. Περαίας 1, Ἐπαρχίες 14.

Λαβωμοί. Ἀθήνα 8, Περαίας 1 (ἀπὸ τὸ τράμ), Ἐπαρχίες 8 (οἱ 4 ληστές).

Κλεψιές. Ἀθήνα 5, Περαίας 3, Ἐπαρχίες 2.

Ἀπαγωγές. Ἐπαρχίες 3.

Ο ΦΟΝΟΓΡΑΦΟΣ

Η ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ
ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Γνωστοποιεῖ ὅτι:

σήμερον ἡμέραν Πέμπτην καὶ ὥραν 9 1)2 π. μ. ἐνεργηθήσεται ἐν τῷ Καταστήματι αὐτῆς, καὶ ἐνώπιον τοῦ Γενικοῦ Συμβουλίου, ἐν δημοσίᾳ συνεδριάσει, ἡ ἐννάτη κλήρωσις τοῦ ἐκ δραχμ. 20,500,000 δανείου αὐτῆς, ἡ ὡρισμένη διὰ τὴν 1 Ἰουνίου 1906.

Κατὰ τὴν κλήρωσιν ταύτην θέλουσιν ἐξαχθῇ ἐκ τῆς κληρωτίδος δεκαεξ ἀριθμοὶ ὁμολογιῶν μετὰ λαχνοῦ.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 1η Ἰουνίου 1906.

Ὁ Διοικητὴς

Σ. Στρέϊτ

ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ

κ. Γ. Πελλ. Σὲ παρακαλοῦμε πολὺ νὰ μᾶς γράψεις καθαρὰ τὄνομά σου. Ἂν μπορέσεις μάλιστα νὰ περάσεις κι ἀπὸ τὸ γραφεῖο, τόσο καλύτερα.—κ. Φιλ. Γλ. Σ' εὐχαριστοῦμε γιὰ τὸ γράμμα καὶ γιὰ τἄλλα ποὺ μᾶς ἔστειλες· τάπομεσήμερο 4—5 μᾶς βρίσκεις πάντα στὸ γραφεῖο κι ἂ θέλεις πέρασε νὰ κουβεντιάσουμε γιὰ τὰ ἔργα σου, ποὺ μὲ λίγα διορθώματα μποροῦνε νὰ δημοσιευτοῦν.—κ. Ν. Καρ. Τὸ λάβαμε καὶ σ' εὐχαριστοῦμε· μὰ μεγάλο κι αὐτό· δὲν ἔχεις τίποτ' ἄλλα μικρότερα;—κ. Στ. Νικ. Ὅλα θὰ γίνουνε σιγὰ σιγά, σώνει νὰ βοηθήσουν καὶ οἱ φίλοι, ὅποι τουλάχιστο διαβάζουν ἐπιστημονικὰ συγράμματα ποῦναι γιομάτα, τὰ περσότερα, βαρβαρισμούς. Δὲ βρίσκεται κανεὶς νὰ ξεψαχνίσει τὴ «Γραμματολογία» τοῦ Μιστριώτη; Σωστὸ μεταλλεῖο, λένε, κρύβεται σ' αὐτή. Νὰ ἐθνικὸς πλοῦτος μιὰ φορά!

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἔντοκοι καταθέσεις

Ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα δέχεται ἐντόκους καταθέσεις εἰς τραπεζικὰ γραμμάτια καὶ εἰς χρυσόν, ἤτοι εἰς δράγκα καὶ λίρας στερλίνας ἀποδοτέας εἰς ὡρισμένην προθεσμίαν ἢ διαρκεῖς. Αἱ εἰς χρυσὸν καταθέσεις καὶ οἱ τόκοι αὐτῶν πληρώνονται εἰς τὸ αὐτὸ νόμισμα εἰς ὃ ἐγένετο ἡ κατάθεσις· εἰς χρυσὸν ἢ δι' ἐπιταγῆς ὄψεως (chégue) ἐπὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ καὶ ἐπιταγὴν τοῦ ὁμολογιούχου.

Τὸ κεφάλαιον καὶ οἱ τόκοι τῶν ὁμολογιῶν πληρώνονται ἐν τῷ Κεντρικῷ Καταστήματι καὶ τῇ αἰτήσει τοῦ καταθέτοντος ἐν τοῖς Ὑποκαταστήμασι τῆς Τραπέζης, ἐν Κερκύρᾳ Κεφαλληνίᾳ καὶ Ζακύνθῳ διὰ τῶν ὑποκαταστημάτων τῆς Ἰονικῆς Τραπέζης.

Τόκοι τῶν καταθέσεων

1	1)2	ταῖς	0)0	κατ' ἔτος	διὰ καταθ.	6 μηνῶν
2	»		0)0	»	»	» 1 ἔτους
3	1)2	»	0)0	»	»	» 2 ἐτῶν
2	»		0)0	»	»	» 4 ἐτῶν
4	»		0)0	»	»	5 ἐτῶν

Αἱ ὁμολογίαι τῶν ἐντόκων καταθέσεων ἐκδίδονται κατ' ἀναλογίαν τοῦ καταθέτου ὀνομαστικαὶ ἢ ἀνώνυμοι.